VÄSTERVIKS
H. ALLMÄNNA LÄROVERKS
BIBLIOTEK

Arkeol. N:o 88

MEDDELANDEN

FRÅN

KALMAR LÄNS FORNMINNESFÖRENING

UTGIFNA

GENOM

SEKRETERAREN

II

PRIS 1: 50 KR.

KALMAR.
A. PETERSSON & SONS BOKTRYCKERI
1900.

SIGILUM SCHOLÆ WESTERVICENSIS

NE ULTRA CRUCEM

1835

VÄSTERVIKS GYMNASIUM

MEDDELANDEN

FRÅN

KALMAR LÄNS FORNMINNESFÖRENING

UTGIFNA

GENOM

SEKRETERAREN

II

KALMAR.
A. PETERSSON & SONS BOKTRYCKERI
1900.

Kalmar Domkyrkas
Grafvar och Epitafier

af

Fabian Bæhrendtz.

Föreliggande lilla arbete, som jämte beskrifningar öfver domkyrkans grafvar och epitafier lämnar upplysningar om släktförhållanden i Kalmar under 1600- och 1700-talen, afser ingalunda att meddela fullständiga släkttaflor; endast familjernas viktigaste medlemmar äro upptagna, särskildt omnämnas endast undantagsvis barn, som dött unga. Åtskilliga af de lämnade uppgifterna torde dock i någon mån rätta eller komplettera förut offentliggjorda släkttaflor, t. ex. hvad beträffar släkterna Hoppenstedt och Kreuger, andra kunna läggas till grund för fortsatta forskningar på detta område. Författaren har därför ansett sig böra offentliggöra dem i det skick de befinna sig, i tanke att deras utgifvande skulle kunna äfven i vår ort väcka till lif intresset för denna ingalunda oviktiga gren af historisk forskning, där hvar och en äfven utan vidsträcktare förstudier kan draga sitt strå till stacken.

För dem, som intressera sig för saken, ställer författaren gärna till förfogande sitt ganska rikhaltiga materiel till ättartaflor öfver mera bemärkta äldre kalmarsläkter, likasom alla hithörande upplysningar med största tacksamhet mottagas.

Kalmar i januari 1900.

F. B.

Använda källor:

Otryckta.

Längder öfver födde, vigde och döde (Domkyrkans arkiv).
Börjar med år 1702.

Domkyrkorådets protokoller (Domkyrkorådets arkiv).
Börjar med år 1744.

Domkapitlets protokoller (Domkapitlets arkiv).
Hufvudsakligen för åren 1700—1720.

Kalmar trivialskolas matrikel (Allm. läroverkets arkiv).
Börjar med år 1655.

Kalmar gymnasii matrikel (Allm. läroverkets arkiv).
Börjar med år 1733.

Bouppteckningar och arfskiften (Rådstufvurättens arkiv).
Börja med år 1705.

Frigelianska samlingarna (Allm. läroverkets bibliotek).
Innehålla bland annat teckningar af en mängd grafstenar.

Grafskrifter m. m. (Allm. läroverkets bibliotek).

Likpredikningar (Kongl. biblioteket).

Löfgrenska samlingarna (Vitterhetsakademien).
Beskrifning öfver Kalmar domkyrkas grafstenar på 1820-talet. Utdrag ur N. och S. Möre tingsprotokoller under 1600- och 1700-talen.

N. Beckstadii anteckningar (Allm. läroverkets bibliotek).
Innehålla korta anteckningar från slutet af 1600-talet och början af 1700-talet.

Utdrag ur äldre och nyare märkvärdigheter i kyrkorna och deras omgifningar i Norra Möre kontrakt, upptecknade år 1830 af B. M. Lindvall (Kalmar fornminnesförenings arkiv).
Epitafierna och wachtmeisterska grafkoret.

Tryckta.

Clerus Calmariensis.

Sylvander, Kalmar slotts och stads historia.

Löfgren, Kalmar och dess stift i Småland.

Roosval, Matrikel för år 1799.

Anreps Ättartaflor.

Svenska Ättartal.

Nordisk Familjebok.

Allt sedan medeltiden var det sed, att man äfven i kyrkorna beredde hviloplatser åt de döda. Visserligen hafva tid efter annan röster höjt sig mot detta bruk såsom i sanitärt hänseende högst skadligt, men ännu har man icke lyckats fullt utrota detsamma. På 1600-talet, då Kalmar domkyrka byggdes, var seden eller kanske rättare oseden i sitt flor, hvarför också grafvar i mängd finnas i densamma. Enligt en bland de löfgrenska samlingarna*) i vitterhetsakademiens arkiv befintlig karta är de numrerade grafvarnas antal 84, dels murade, dels fyllda med jord utan murning (mullgrafwar.)**)

År 1683 utfärdades en särskild stadga***) rörande kyrkans grafvar, hvarigenom pris och äganderätt m. m. bestämdes. — För en graf i högkoret skulle betalas "af en främling och den, där utom församlingen var", 300 dlr kmt, af den, som var i församlingen och ingen graf haft uti gamla stadskyrkan, 200 dlr kmt och af den, som ägt graf uti nämnda kyrka, allenast 150 dlr kmt. För grafvarna på stora gången ifrån högkoret och till tvärgångarna samt för de tvenne främsta grafvarna i hvardera korsgången skulle betalas resp. 200, 150 och 100 dlr kmt och för de öfriga ner till stora dörren samt för dem, som lågo vid tvärdörrarna, resp. 125, 100 och 75 dlr kmt. Då en graf genom arf öfvergick till andra än den förre ägarens barn, skulle till kyrkan betalas 6 dlr kmt. Vid hvarje grafÖppning skulle betalas 15 dlr kmt.****) — Grafbrefven skulle utfärdas af biskopen och magistraten.

---

*) Dessa samlingar äro hopbragta af den nitiske och samvetsgranne forskaren i vår orts häfder prosten N. J. Löfgren i Högsby, hvilken under en lång lefnad ägnade hvarje ledig stund åt dylikt arbete.

**) Om grafvar i kyrkor bestämmer kyrkolagen, kap. 18, § 8, att de måste vara tre alnar djupa och icke upphöjda öfver själfva golfvet, folkets fria gång till hinder; de skola ock med mull igenkastas eller eljest väl tillslutas och öfvertäckas.

***) Domkyrkorådets arkiv.

****) Enligt 1681 års kongl. förordning var 1 rdr specie (4 kronor) lika med 6 dlr kmt. En dlr kmt motsvarade således 67 öre, oberäknadt myntvärdets fall. — I bouppteckningar från början af 1700-talet upptages en tunna råg = 9 dlr kmt och ett lispund smör = 6 dlr kmt. 1 dlr smt = 3 dlr kmt.

Mot slutet af 1700-talet var man emellertid betänkt på att åtminstone inskränka bruket att begrafva i domkyrkan. Härom heter det i domkyrkorådets protokoll af den 9 maj 1789: "I öfrigt önskade domkyrkorådet, att en hvar för eget och församlingens väl och till undvikande af de olägenheter, som därmed åtfölja, ville aflåta att i domkyrkan låta begrafva sina döda. Och, som en högre afgift mycket torde härtill bidraga, ty blifver den vanliga afgiften 1 rdr 8 sk. till domkyrkan och dess betjening hädanefter tillökt med 24 sk., tillsammans 1 rdr 32 sk. för hvarje grafÖppning i domkyrkan, hvilka 24 sk. för domkyrkodörrens öppnande vid begrafningar skola erläggas".

Först 1824 tog man dock steget fullt ut och förbjöd å sockenstämma den 23 maj alla begrafningar i domkyrkan. "I Post- och Inrikes Tidningen skulle dock", tillades det, "i afseende härpå införas en viss preskriptionstid, i händelse någon af ridderskapet och adeln skulle äga grafställe i kyrkan". Beslutet fattades i enlighet med kongl. maj:ts bref af den 18 okt. 1815, hvarigenom konsistorierna anbefalldes "att på tjänligt sätt och vid sig företeende omständigheter leda vederbörande prästerskaps och församlingars omtanka på angelägenheten för deras eget väl, att med den skyndsamhet, omständigheterna tillåta, vidtaga anstalt, att alla begrafningar i kyrkor såväl i städerna som på landet måtte upphöra". Denna kongl. maj:ts befallning grundade sig i sin ordning på en anhållan från 1815 års riksdag.

Som det möjligen kan intressera att veta, hvilka mer eller mindre framstående personer, som ägt grafvar i Kalmar domkyrka, lämnas härmed jämte beskrifning öfver dessa grafvar uppgift på en del personer, som innehaft dem, jämte dessas närmaste anhöriga. En fullständig förteckning har det icke varit möjligt att upprätta. Så vidt det kunnat utrönas, uppgifves ock, hvilka som hvila i grafvarna.

Vid beskrifningen af grafvarna följas uppgifter från 1820-talet,*) jämförda med grafstenarnas nuvarande utseende. I inskrifterna är originalets stafsätt noga återgifvet men ej bruket af stora bokstäfver eller egendomligheter i interpunktion och dylikt.

Beträffande epitafierna må nämnas, att det redan under 1500-talet var brukligt att i kyrkan upphänga en afliden adelsmans vapen, med namn och årtal måladt på en duk eller trätafla. Dessa taflor

*) Löfgrens samlingar.

försågos längre fram med porträtt af de aflidna, omgifna af deras barn, ofta knäböjande inför något heligt föremål. Präst- och borgarefamiljer upptogo denna sed, som blef ganska vanlig på 1600-talet; och så utbildade sig ett slags minnesvårdar, liknande stora väggtaflor med målningar och inskrifter, infattade ej sällan i dyrbara och konstnärligt utförda ramar.*) Af dylika minnesvårdar, hvilka företrädesvis gå under namn af epitafier, äger domkyrkan fyra, skänkta af släkterna Arendt, Homman, Heijock och Mühlenbruch.

Af adliga vapensköldar utan personbilder, äfven de vanligen kallade epitafier, äger domkyrkan 15 stycken, tillhörande släkterna: Ehrenklo, Ehrenskiöld, Enhörning, Falkengren, Gyllencartau, von Lindeblad, Lode, Osenhjelm, von Psilander, von Qvickelberg, Rosenfeldt och Wachtmeister (4). Dylika vapensköldar, hvilkas upphängande i kyrkorna skulle liksom porträttframställningarna hugfästa minnet af den bortgångne, förfärdigades till en början af bleck- eller kopparplåt, sedermera uteslutande af trä. Under den s. k. barocktiden utvecklade sig tillverkningen till riktig konst, och från denna tid, särskildt från 1600-talets senare hälft, äger man i behåll en mängd vapensköldar med synnerligen yppiga och praktfulla löfverk, ofta målade i de heraldiska färgerna.

Domkyrkans samtliga vapensköldar förvaras tills vidare liksom de egentliga epitafierna i museet å Kalmar slott. Önskligt vore, att de en dag i restaureradt skick åter finge bekläda de väggar, de ursprungligen varit afsedda att pryda. En dylik tanke ingår också i det förslag till domkyrkans restaurering, som helt nyligen vunnit kongl. maj:ts stadsfästelse. Måtte densamma äfven kunna genomföras!

I samma förslag påpekas nödvändigheten af att rädda de grafstenar, som nu bekläda kyrkans golf, från fullständig förstörelse. Många af dem lämna vackra bevis på 1600- och 1700-talens stenhuggarkonst, men få de ligga kvar några tiotal år, utsatta, som de äro, för ständig nötning, torde icke mycket däraf vara att se. I åtskilliga andra kyrkor, t. ex. Strängnäs och Skara domkyrkor, har man förekommit ett fortsatt förstörelsearbete å dylika stenar genom att flytta åtminstone de viktigaste af dem från deras platser och i stället uppresa dem mot väggarna. På andra ställen har man af pietetsskäl icke velat vidtaga någon flyttning af kyrkornas grafstenar utan sökt på annat sätt skydda dem, t. ex. medelst bräd-

*) Jfr Meddelanden från Nerikes Fornminnesförening, I, s. 40.

beklädnad eller dylikt. För oss har emellertid ett sådant skäl ingen betydelse, ty knappast en enda af vår domkyrkas grafstenar ligger på sin ursprungliga plats. Vid 1834 års kyrkoreparation kasserades nämligen alla skadade grafstenar och de oskadade placerades på första bästa ställe, där de passade och togo sig något ut, under det att en mängd nya, som ingen ägare hade, inflyttades från gamla kyrkogården. Arbetet härmed utfördes af en särskild kommitté, bestående af handl. Karl Elfving, fabrikören Storck och konduktören K. Hallström,*) hvilken senare ledde hela arbetet vid kyrkoreparationen. Lämpligaste sättet för oss att rädda, hvad räddas kan af dessa grafstenar, vore därför att följa det ofvan angifna exemplet från Strängnäs och Skara och, så fort ske kan, resa dem mot väggarna. I hopp att så en gång måtte ske, innan det blir försent, öfvergå vi nu till redogörelsen för de särskilda grafvarna med hvad därtill hör, hänvisande för numreringen till bifogade karta, som är kopierad efter den i Löfgrens samlingar befintliga kartan öfver grafvar i Kalmar domkyrka.

N:o 1. Murad graf, förr täckt af en sten, som nu återfinnes öfver grafven n:o 69. Å denna sten synas midtpå: Sveriges tretungade flagga, rosenfeldtska vapnet samt ett ankare och en kanon, lagda i kors. Öfverst läses i ett rektangulärt fält: ”*Här under wijlar fordom kongl. maj:ts troo man och amiral edle och wälborne herr Werner von Rosenfeldt, som dödde d. 5 decemb. a:o 1710.*” Nederst ett annat rektangulärt fält utan inskrift. Det hela omgifves af en bladram med rosetter, liksom midtornamentet i starkt upphöjdt arbete. Inskriften upphöjd. — Grafven är för närvarande utan grafsten, endast täckt af smärre fyrkantiga flisor.

Amiral *Werner von Rosenfeldt*,**) som med utmärkelse deltog i det eljest så olyckliga sjökriget 1675—1679, hade ett godt namn om sig såsom vetenskapligt bildad sjöman. Efter freden 1679 verkade han med ifver för höjandet af Sveriges sjömakt dels genom

*) Domkyrkorådets protokoll den 28 april 1834. — En del grafstenar torde redan på 1680-talet hafva inflyttats från gamla kyrkan. Då denna 1678 sprängdes, beslöt nämligen magistraten, att “likstenarna“ i densamma skulle bortflyttas och tills vidare inläggas i kyrkskjulet å skolgården “för att begagnas till nya kyrkans framdeles zirater och prydnader“. Sylvander, Kalmar slotts och stads historia, IV, s. 444.

**) Amiral Rosenfeldts fader hette David Reimers, adlad von Rosenfeldt; han var landt- och krigskommissarie i Estland, d. 1666. Anreps Ättartaflor.

hydrografiska undersökningar, hvilka sedan utarbetades i sjökort, dels genom utgifvandet bland annat af ett för sin tid utmärkt och i hög grad behöfligt arbete i navigation. Han var äfven vitterlekare. Såsom sådan är han mest känd genom ett litet häfte: ”Den Waaksammes roo eller lustige leedsamheet”. Sina sista år tillbragte han i Karlskrona, där han dog år 1710, 71 år gammal.*) — R. var gift med *Kristina Gyllenstake*, som dog 1715 och äfven ligger begrafven här.

I samma graf ligger R:s måg, amiral *Gustaf Wattrang*,**) som dog 1716, omkring 60 år gammal. Han hade lifligt deltagit i sjöstriderna under Karl XII:s krig. — År 1726 nedsattes i denna graf liket efter W:s änka, *Katarina von Rosenfeldt*.

Grafven, som 1707 för 100 dlr smt (300 dlr kmt) inköptes af amiral Rosenfeldt, ägdes 1770 af landshöfdingen och hofrättsrådet, sedermera riksrådet friherre Karl Johan Ridderstolpe, som var gift med en dotterdotter till amiral Wattrang och därigenom ärft densamma.***) Han ligger dock ej begrafven här.

Till denna graf hör en vapensköld, som förr hängde på södra väggen i kyrkan. Å densamma läses: ”*Kongl. maj:ts troman och amiral välborne h:r Werner Reimers von Rosenfeldt, föd åhr 1639*

---

*) Anreps Ättartaflor och Nordisk Familjebok. — Som amiral Rosenfeldt dött å pestsmittad ort, förbjöd Kalmar domkapitel i enlighet med gällande bestämmelser likets nedsättande i familjegrafven i härvarande domkyrka, äfven sedan det blifvit styrkt, att R. ej aflidit i smittosam sjukdom. Först sedan sterbhuset utverkat kongl. rådets tillstånd, fick liket nedsättas i grafven. Kalmar domkapitels protokoller den 1 mars och 6 april 1711. — R. har till domkyrkan skänkt två med hans vapen prydda ljusarmar af mässing, nu uppsatta framme i koret. Domkyrkans inventarieförteckning (Domkyrkorådets arkiv).

**) Amiral Wattrang köpte 1705 frälsehemmanen Igellösa och S. Hagby samt ett i Gräsgärde. S. Möre tingsprotokoller 1706. (Löfgr. saml.).

***) De flesta uppgifterna om ägarne till grafvarna äro hämtade från domkapitlets protokoller den 14 nov. 1712 och 10 febr. 1713 samt domkyrkorådets protokoller den 4 juli, 20 oktober och 13 december 1769 och den 29 maj 1770, vid hvilket senare tillfälle en fullständig grafransakning hölls, “till hvilken uppträdde prosten och teologie lektorn herr Lars Wimmerstedt, herrar rådmännerna Claes Henrik Mett och Daniel Svebilius samt adjunctus gymnasii herr magister Magnus Dahlerus“. Äfven 1733 och 1788 höllos grafransakningar, men de därvid förda protokollerna saknas nu. Några citat ur dem finnas hos Löfgren i hans på 1820-talet upprättade “beskrifning öfver grafvar och likstenar i Kalmar domkyrka“.

uti november uppå sitt fädernes gods Myrtenhof uti Estland, afled uti Carlscrona den 5 dec. a:o 1710".

N:o 2. Murad graf, förr täckt af en sten, som nu återfinnes öfver grafven n:o 3. Å denna sten läses: "*Denna graf tillkommer högwälborne herr baronen generalleiutnanten och guverneuren salige herr Reinholdt Rehbinder och des familiæ. Anno 1709*". Inskriften inhuggen. — Grafven är för närvarande utan grafsten.

Friherre *Reinholdt Rehbinder,* som var landshöfding öfver Kalmar län och Öland 1701—1709 samt öfverkommendant öfver fästningarna därstädes, dog i Kalmar år 1709 men ligger enligt Anreps Ättartaflor begrafven i Säby kyrka i Småland.*)

År 1707 hade landshöfding R. begärt att få köpa ifrågavarande graf men fått till svar, att det var den enda olösta grafven "på något lüstert ställe" för tillfälliga behof, om framstående främlingar doge i staden och för någon tid behöfde nedsättas, innan de transporterades till annan ort. Landshöfdingen erbjöd sig då att köpa f. d. tullnären Stridbecks graf (n:o 23), "äfven på ett vackert ställe långt framme i kyrkan inemot koret belägen", och så byta med kyrkan, hvilket beviljades, mot villkor att Stridbecks graf lämnades alldeles ledig. Huruvida detta köp och byte verkligen kom till stånd, framgår ej tydligt af tillgängliga handlingar. Då R. 1709 dog, "lades" emellertid hans lik i grafven i koret, och denna graf betraktades sedan såsom tillhörande R:s arfvingar, ehuru det vid flera tillfällen klagades öfver att Stridbecks graf ej öfverlämnats till kyrkan fri från lik utan tvärtom fortfarande begagnades af S:s arfvingar, under det att kyrkan måste underhålla den s. k. rehbinderska grafven. Upprepade gånger beslöts därför, att skrifvelse skulle afgå till R:s änka för att få missförhållandet rättadt, utan att något därmed synes hafva vunnits. Vid 1770 års grafransakning antecknades grafven ännu såsom tillhörande Rehbinders arfvingar, men tillika anmärktes, att den var obetalt, och att ingen ägare hvarken nu eller vid den 1733 anställda grafransakningen anmält sig, hvarför grafven skulle tillfalla kyrkan, om ägarne efter intimation i tidningarna ej betalade kostnaderna för dess underhåll.**) Senare upplysningar om denna graf saknas.

---

*) Landshöfding Rehbinders första fru, *Katarina Maria Fitinghoff,* dog i Kalmar 1706.

**) Kalmar Domkapitels protokoller den 2 maj och 10 sept. 1707, den 14 nov. 1712, den 8 aug. 1715 och den 5 febr. 1717. — Såsom ägare till

I densamma ligga begrafna enligt anteckningar från 1754**) generallöjtnanten *Jean Louis Bousquet* samt öfversten och kommendanten i Kalmar *Otto Wilhelm Wrangel*.

Generallöjtnant Bousquet, som var född i Frankrike, tjänade i början af 1700-talet i den sachsiska arméen. Då han i slaget vid Fraustadt (1704) råkade i svensk fångenskap, tog han tjänst i Karl XII:s här. Han deltog med utmärkelse i många fälttåg, var med kung Karl i Bender och Norge. På senare stället utmärkte han sig särskildt vid stormningen af skansen Gyldenlöve utanför Fredrikshall, då han var en af de främste på stormstegen. Under ryska kriget 1741—1743 måste han på grund af sina företrädares fel ingå den nesliga kapitulationen i Helsingfors. Han hade då endast några dagar mot sin vilja haft befälet, sedan Lewenhaupt och Buddenbrock blifvit hemkallade. I sin förtviflan skall han vid detta tillfälle hafva utropat: ”Om jag kunde sauvera denna armé, så ville jag, att de rådbråkade mig dagen efter, allenast jag finge dö för mitt kära Sverige”. B., som afled i Kalmar 1747,***) 83 år gammal, skildras som en tapper och oförsagd krigsman och därjämte som en galant hofman, som gjorde sig älskad af alla. Till trosbekännelsen var han reformert.

Öfverste Wrangel, tillhörande den från Estland härstammande adliga ätten Wrangel af Sag och Waschel, hade varit med vid Helsingborg, Gadebusch, Tönning och Fredrikshall. Han dog som kommendant i Kalmar 1747, 59 år gammal.****)

N:o 3. Domkyrkans biskopsgraf, förr utan grafsten, nu täckt af Rehbinders (n:o 2). I densamma ligger begrafven biskopen i Kalmar stift *Herman Schröder*.

---

denna graf uppgafs 1769 kapten Fredrik Gustaf von Baumgarten på Ryningsnäs, gift med Anna Katarina Anckarstjerna, sondotterns dotter till friherre Reinholdt Rehbinder.

**) ”Förteckning på de adliga grafvar, som finnas i Calmare kyrkia, med afritning på tillhöriga grafstenar, sådana som de finnas år 1754 och efter de nummer, som de hafva i kyrkians längder“ i Frigelii samlingar å Kalmar allm. läroverks bibliotek. Dessa samlingar, hvilka liksom Löfgrens innehålla ovärderliga upplysningar om Kalmarortens förhållanden i äldre tider, äro hopbragta af prosten Petrus Frigelius i Madesjö, förut lektor i Kalmar.

***) Nordisk Familjebok. — Till domkyrkan i Kalmar testamenterade Bousquet 1,000 daler smt såsom bidrag till anskaffandet af ett nytt orgelverk. Domkyrkorådets protokoller.

****) Anreps Ättartaflor.

Tillhörande en från Mecklenburg bördig släkt föddes biskop Schröder år 1676 i Uddevalla, där fadern Klas Goritzson Schröder, var handlande; modern hette Trona Bratt. Efter afslutade studier blef S. 1710 lektor i Göteborg och s. å. fältprost. I denna senare egenskap var han med i fälttåget mot Norge 1716 och vann därunder konung Karl XII:s ynnest. Senare tjänstgjorde han som kyrkoherde dels i Göteborgs stift, dels i Stockholm och utnämndes 1729 till biskop i Kalmar, hvilken plats han innehade till sin död 1744.*) — han var gift med *Anna Katarina Schröder*, prästdotter från Göteborg, hvilken dog 1765 och äfven ligger begrafven i domkyrkan. Af deras barn blef en son, Georg Claudius, biskop i Karlstad (stamfader för adliga ätten Schröderheim) och en annan, Karl Gustaf, biskop i Kalmar. Flera döttrar blefvo gifta med framstående män i Kalmarorten.**)

Af Kalmar stifts öfriga biskopar ligger den förste, Henning Schytte, d. 1707, begrafven i Kläckeberga kyrka; den andre, Nicolaus Braun, död 1729, å okänd grafplats; den tredje var Herman Schröder; den fjärde, Magnus Beronius, d 1775, ligger begrafven i Upsala domkyrka; den femte, Karl Gustaf Schröder, d. 1789, i Dörby kyrka; den sjette, Martin Georg Wallenstråle, d. 1807, på Dörby kyrkogård; den sjunde, Magnus Stagnelius, d. 1829, på Kalmar gamla kyrkogård; den åttonde, Anders Karlsson af Kullberg, d. 1851, på Ljungby kyrkogård; den nionde, Paul Genberg, d. 1875, likaledes på Ljungby kyrkogård.

Nicolaus Braun är således den ende af stiftets biskopar, om hvilken man ej känner, hvar han ligger begrafven; möjligen hvilar äfven han i domkyrkan, fast man därom saknar uppgift.

N:o 4. Grafkor under altaret. Nedgången är nu som förr täckt af en enkel sten. Å denna läses: ”*Denna sten ær öpningen till högwälborne baronen generallieutenanten och gouverneurens sahlige herr Blechert Wachtmeisters och des familiæ graf. Anno 1701.*” Inskriften inhuggen.

Under denna sten, som hvilar på tjocka järnstänger, leder en rymlig och beqväm stentrappa ned till grafkoret. Enligt ett be-

---

*) Clerus Calmariensis af N. J. Löfgren och Abraham Ahlqvist, s. 18 ff.

**) Elsa Trona blef gift med generalmajoren Augustin Wolfgang von Baltzar, Johanna Katarina med hofrättsrådet och landssekreteraren i Kalmar Ture Wennberg och Margareta Sofia med prosten och lektorn i Kalmar Georg Werner. — Biskop Schröders porträtt finnes i domkapitlets sessionsrum.

siktningsinstrument från 1830*) är detta byggdt af tegel med hvalf; från väster till öster $5^1/_4$ aln., från norr till söder 7 alnar, höjden 4 alnar; golfvet belagdt med ölandssten. Genom tvenne fyrkantiga gluggar med galler insläppes luft och ljus. I väggen äro fästa järnöglor för ljusarmar.

På en upphöjning midt på golfvet står en stor likkista af koppar, gömmende de jordiska lämningarna af landshöfdingen *Blechert Wachtmeister*. Hans vapen, väl måladt, synes vid hufvudet och på sidorna hans 16 ansköldar; vid fötterna är en dödskalle tecknad. På locket ligger en kommandostaf, 1 aln och 2 tum lång och $1^1/_2$ tum i genomskärning; den är klädd med svart sammet och vid begge ändarna beslagen med förgylldt silfver; å densamma läses, illa graveradt: ”Blechert Wachtmeister 1701”. Inuti kopparkistan står nu en sönderfallen kista af trä, bland hvars spillror skelettet ligger. — Till höger närmast trappan står på golfvet en träkista, öfverdragen med svart flanell. Den innesluter ett i humle inbäddadt lik, att döma af svepningen, ett fruntimmer. Hvem den döda i lifstiden varit, känner man ej. — Längre bort vid södra muren står en träkista med tämligen behållet lock och därpå en försilfrad kristusbild samt lodeska vapnet och en i trä skuren, förgylld hjälm med fjäderbuske; gaflar och sidor nu sönderfallna. I denna kista hvilar kommendanten *Ernst Lode*. — Till vänster bakom den stora kopparkistan står vid norra muren en träkista med en försilfrad kristusbild på locket. Däri ligger en son till landshöfding Wachtmeister med samma förnamn som fadern. Öfver denna kista en sönderfallen barnlikkista — På tvären vid östra muren står en gul kista, innesluten i ett groft med flanell öfverdraget omhölje af trä. Den har aldrig varit öppnad, och man vet därför ej, hvem som hvilar i densamma. — Grafhvalfvet innesluter sålunda sex kistor.

Landshöfding Blechert Wachtmeister, som tillhörde friherrliga grenen af släkten, var son till riksrådet Hans Wachtmeister af Björkö och dennes maka Agnes Margareta von Helmstedt, bördig från Würtemberg. Han var född den 26 februari 1644. Reste under yngre åren i Tyskland, Holland, England och Frankrike, där han i 14

*) “Utdrag ur äldre och nyare märkvärdigheter i kyrkorna och deras omgifningar i Norra Möre kontrakt i följd af domkapitlets cirkulärskrifvelse den 28 januari 1829 med åberopadt stöd af kongl. maj:ts nådiga förordning den 19 april 1828 rörande forntida minnesmärkens fredande och bevarande samt i vederbörandes närvaro uptecknade år 1830 af B. M. Lindwall, kontraktsprost“. (Kalmar fornminnesförenings arkiv)

månader var "grand mousquetaire". Efter hemkomsten (1667) blef han löjtnant vid skånska kavalleriet, avancerade till öfverstelöjtnant och deltog i denna egenskap i kriget i Pommern 1675—1679, hvarunder han 1677 blef öfverste för östgöta regemente till häst. År 1695 blef han generalmajor och landshöfding öfver Kalmar län och Öland. Då det stora nordiska kriget utbröt år 1700, utnämndes han till generallöjtnant och kallades till Karl XII på Själland, hvarifrån han följde med i kriget mot Ryssland. I slaget vid Narva anförde W. kavalleriet på högra flygeln, insjuknade efter slaget af öfveransträngning och låg sjuk i Narva i tre veckor. Sedan han tillfrisknat, användes han af konungen i flera uppdrag men insjuknade ånyo under en resa till Reval och dog där den 30 april 1701, 57 år gammal. Hans lik fördes till Kalmar och begrofs i domkyrkan den 12 febr. 1702. Vid begrafningen, som skall hafva ägt rum under stora högtidligheter, hölls likpredikan af lektor Georg Swebilius öfver 2 Tim. kap. 4, v. 7—8. Denna likpredikan är tryckt och upptager med personalier 68 sidor folio.*) Den åtföljes af en latinsk parentation af kyrkoherden Joh. Peterson i Ryssby och sorgekväden på svenska af Swebilius och kyrkoherden i Solna P. G. Ljungberg.

Wachtmeister var sedan 1679 gift med *Barbara Wulffrath* från Pommern, med hvilken han hade 12 barn, 6 söner och 6 döttrar; af dessa öfverlefdes han af tio. Sonen *Blechert*, född 1684,

---

*) Titeln å densamma lyder:

Cataphractus Miles pugnans in terris, Et Coronatus Triumphans in coelis; En rätt Christen Stridande på Jorden, och Triumpherande i Himmelen, Uti En Christelig Lijk-Predikan, öfver Hans Kongl. May:tz, wår Allernådigste Konungs Högtbetrodde Man, General Lieutnant af thes Cavallerie, samt Gouverneur öfwer Calmare-Lähn och Öhland, Then Fordom Högwälborne Herren och Baronen, nu hos Gud ewinnerligen Salig, Herr Blechart Wachtmeister, Frijherre och Herre till Teuffelsdorff, Rothenberg och Windöö. Tå hans Sälla Lekamen med stor Pompe och Solennité, närvarande en Hög, förnämlig och folckrijk Församling från åtskillige Orter i Rijket, blef til sin wälbestälte hwilokammar i Calmar Stads Nya Kyrckia beledsagad den 12 Februarii, Åhr effter Christi Börd 1702. Enfaldeligen upsatt och föreställd af Georgio A. Swebilio Philos: Lekt: & Cons. Adsess. Upsala, Tryckt hos Johan Hen. Werner, Kongl. Acad. Booktryckiare. — Till domkyrkan har B. Wachtmeister skänkt en altarduk af Wahrendorfs lärft och skirdukslister, rundtom utsydd med gult och grönt silke, samt ett altartäcke af blommerad damast med guldknytning, prydt med två broderade vapen samt bokstäfverna B. W. och årtalet 1701. Domkyrkans inventarieförteckning.

hade dött såsom konstapel vid amiralitetet 1699 och dottern *Ulrika*, född 1696, år 1698. Den i grafhvalfvet befintliga barnkistan innesluter förmodligen hennes lik.

Till minne af landshöfding Wachtmeister och hans son uppsattes i domkyrkan fyra större vapensköldar, två på södra väggen och två på den norra. Två af dem framställa friherrliga wachtmeisterska vapnet och hafva följande inskrifter: det ena: ”*Ihrer Königl. Maj:ts zu Schweden hochbetrauter Mann General Lieutnant von der Cavalleri und Gouverneur über Calmar Lenn und Öhland & hochwollgeborner Hr Baron Blechart Wachtmeister, geboren in Stockholm A:o 1644 den 23 Febr. und sehlig in Herrn entsch. in Reval A:o 1701 den 30 Aprilis*”; det andra: ”*Der hochwolgeborner Herr Baron Blechart Wachtmeister, Freij-herr und Herr, ist geboren A:o 1684 den 31 Maij und seelig in Herrn entschlaffen A:o 1699 den 31 Januarij*”. De öfriga båda sköldarna äro landshöfding Wachtmeisters ansköldar. Å den ene läses midtpå ”VÄTER LIEBE” omgifvet af nio små sköldar med adliga vapen: Öfverst: *Wachtmeister;* till vänster: *Wachtmeister, Stålarm, Wrangel* och *Lode;* till höger: *von Ahlefelt, Grabbe, Düker* och *von Tiesenhausen;* å den andra ”MÜTTER LIEBE” med följande nio vapen: öfverst: *von Helmstedt;* till vänster: *von Helmstedt, von Landschad, von Liebenstein, von Rosenbergh;* till höger: *von Helmstedt, von Brinback, von Hulten* och *von Rehr.*

Äfven lodeska vapnet med åtta ansköldar har varit upphängdt i domkyrkan å södra väggen. Inskriften lyder: ”*Kongl. maj:ts troman, öfverste och commendant på Calmare slott, wälborne h:r Ernst de Lode till Kuckers, Tarrastfer och Sundby, född i Liffland a:o 1637, i Herranom afsomnad i Calmar anno 1700*”. Af ansköldarna hafva endast tre kunnat bestämmas: *Lode, Dönhoff* och *von Treijden.*

N:o 5. Mullgraf, nu som förr utan grafsten. Det är obekant, huruvida någon är begrafven i densamma. År 1770 tillhörde denna graf kyrkan.

N:o 6. Mullgraf, nu som förr utan grafsten. I densamma ligger begrafven presidenten *Erik Ehrenklo.*

Erik Ehrenklo var född ofrälse och hette då Nentzelius;*) adlad

*) Släkten härstammade från Nedansjö eller Nensjö i Ångermanland, där den lefvat i flera generationer och hvarest äfven presidenten Ehrenklo var född. Fadern, som hette Jonas Segersson, kallas i Anreps Ättartaflor *knape* = väpnare.

1675. Sedan han beklädt åtskilliga ämbeten på den juridiska banan, blef han 1673 president i Kalmar stadsstyrelse, hvarest han utöfvade stort inflytande, och slutligen (1680) häradshöfding öfver Norra Möre, Stranda och Handbörds härader. Han omkom på vådligt sätt vid Döderhult, där han drunknade 1687, 58 år gammal.*) — E. var två gånger gift: 1:o med *Kristina Preuss* från Nyköping, d. 1675; 2:o med *Märta Stråle af Ekna*, f. på Åseboholm i Fliseryds socken. I första äktenskapet föddes 11 barn, i det andra 4. Ätten utgick dock på svärdssidan redan 1709 med presidentens son Jonas, ryttmästare vid skånska kavalleriet, hvilken då dog i rysk fångenskap. — En af presidenten Ehrenklos döttrar, *Kristina*, blef 1687 gift med lektorn i Kalmar, sedermera amiralitetssuperintendenten i Karlskrona Birgerus Folcker, fader till kaptenen Karl Folcker, som 1719 adlades von Ehrenclou;**) hon dog 1741 i Runsten, men liket fördes till Kalmar och nedsattes i familjegrafven i domkyrkan.***)

Till denna graf hör en vapensköld, som förr hängde på södra väggen i kyrkan. Å densamma läses: ”*Kongl. maj:ts wår allernådigste konungs och herres troman, president i Calmar och häradshöfdinge öfver Norra Möre samt Stranda och Handbörds härader, den edle och wälborne herren h:r Erich Ehrenklo föddes uthi Ångermanland den 10 aprilis a:o 1629, afsomnade vid Döderhult den 22 junij a:o 1687.*”

År 1770 antecknades grafven såsom tillhörande presidenten Ehrenklos arfvingar, ehuru ingen af dessa hvarken då eller 1733 bevakade sin rätt.

N:o 7. Mullgraf, nu som förr utan grafsten. I densamma ligger begrafven landträntmästaren *Joel Palumbus*, som lefde under senare hälften af 1600-talet. Han var gift med prästdottern *Margareta Nilsdotter* från Fagerhult.****) År 1770 tillhörde denna graf kyrkan.

---

*) Jfr Sylvanders, Kalmar slotts och stads historia, III, s. 671. Presidenten Ehrenklo bodde en tid i Sporsjö i Åby s:n, hvarest han ägde en gård, skattehemmanet Östergården, som han 1673 köpt för 120 rdr specie af kyrkoherden Per Sporselius och hans medarfva efter Joen Andersson. År 1678 i augusti nedbrann hela byn af våda eld. Norra Möre tingsprotokoller (Löfgr. saml.).

**) Anreps Ättartaflor. Jfr graf n:o 36.

***) Cl. Calm. s. 271.

****) Cl. Calm. s. 472.

N:o 8. Mullgraf, förr täckt af en sten, som nu återfinnes öfver grafvarna n:o 39—40. Å denna sten synes midtpå ett monogram och däromkring i upphöjda bokstäfver: ”*Swen Nilsson Porsell. Catharina Zellinger*”; allt inom en upphöjd, smal bladkrans, omgifven af palmkvistar. Öfverst läses i ett rektangulärt fält: ”*Qui mentem coelo nomen qui tradidit orbi innocuum huic parvo credidit ossa loco. Si cupis exemplum fidei novisse probatæ, vix hospes melius tempora prisca dabunt*”. Nederst likaledes i ett rektangulärt fält: ”*Här sofwer sött och wäl, den flitigt wakat har och tient sin Gud och kong i alla sina dar. Den dyra dygden sielf hans lof inritar här, att han en afbild war på alt det dygdigt är. Född 1649, död 1693, 5 april, begrafven den 2 julii*”. Inskrifterna i båda fälten inhuggna.

I 1770 års grafrannsakningsprotokoll kallas *Sven Nilsson Porsell* kommissarie.*) Grafven, som inköpts af Porsell, hade genom testamente öfvergått till proviantmästaren (kommissarien) och rådmannen i Kalmar Peter Ruther, hvars änka, Hedvig Sivers, innehade densamma 1770.

Af släkten Ruther märkas: landssekreteraren i Kalmar *Peter Ruther d. ä.*, gift med *Elisabet Spielhammar*, båda döda 1724, samt sonen, kommissarien och rådmannen *Peter Ruther d. y.*,**) f. 1696, d. 1749, gift 1723 med *Hedvig Sivers*, f. i Norrköping 1703, d. 1772, och dottern, *Marta Maria*, gift med landssekreteraren, sedermera häradshöfdingen öfver N. och S. Möre samt Stranda och Handbörds härader Johan Lagerman. — Kommissarien Ruther hade 10 barn, bland hvilka må nämnas: 1:o) *Nils*, f. 1725, d. 1763, präst i Stockholm; 2:o) *Johan*, f. 1726, stadskommissarie i Stockholm, gift med *Brita Katarina Stricker*, dotter af förste komministern vid Stockholms storkyrka och Margareta Possieth; Brita Stricker hade förut varit gift med handlanden i Kalmar Kristoffer von Sehltzen d. y. (graf n:o 24); 3:o) *Anna Elisabet*, f. 1730, d. 1793, gift 1766 med prosten Jakob Brunnerus i Åby;***) 4:o)

---

*) Porsells änka, *Katarina Zellinger*, d. 1742, har skänkt till domkyrkan en kanna af silfver, vägande 71 3/4 lod. Domkyrkans inventarieförteckning.

**) Kommissarien Peter Ruther, som innehade Tingbyberg n:o 4 5/8 mtl och ett därunder i byn afhyst 3/8 mtl n:o 5 kronoskatte, måste 1739 sälja dessa hemman på offentlig auktion för iråkad kronoskuld; de köptes för 1,260 dlr smt af öfversten och kommendanten G. Didr. von Essen. S. Möre tingsprotokoller 1739. (Löfgr. saml.)

***) Cl. Calm. s. 505, 742 och 797.

Kristina Beata, f. 1736, d. 1786, ogift; 5:o) *Magnus Lorentz,* f. 1739, d. 1762, student.

N:o 9. Murad graf, ursprungligen liksom nu utan grafsten. Från början tillhörde den öfverstelöjtnanten och kommendanten i Kalmar Josef Osenhjelm, som 1697 inköpt densamma af kyrkan för 100 dlr smt. I denna graf ligga utom nämnde öfverstelöjtnant hans son, fänriken Kristiern Josef Osenhjelm, och en medlem af släkten Grubbenhjelm, hvilken genom giftermål var befryndad med Osenhjelmarne, samt i öfrigt åtskilliga medlemmar af släkten Hoppenstedt.

Öfverstelöjtnanten *Josef Osenhjelm* var född ofrälse och hette då Oos eller Osængius efter ett s. k. nyttjebol vid namn Osängen, tillhörande prästgården i Annerstad i Wäxiö stift; fadern var kyrkoherde. O., som gick den militära banan, adlades 1692. Han dog 1696, 76 år gammal, och slöt själf sin ätt på svärdssidan;*) sonen *Kristiern* hade dött före fadern. — O. var gift med *Ingrid Trolle,***) d. 1705, länsmansdotter från Sunnerbo, och efterlämnade 5 döttrar, af hvilka en, *Maria,* för sin skönhet kallades Kalmare ros; hon förekommer emellertid ock i rådstufvurättens brottmålsprotokoller, dömdes till döden men benådades vid ett Karl XI:s besök i Kalmar ”på grund af sin fägring, sin vackra röst och sin färdighet att därjämte spela sorgeliga toner på en medhafd luta”. Hon blef sedan gift med en sergeant Falck och dog 1704.

En annan dotter, *Sara,* blef gift med Simon Grubbenhjelm, hvars son, kaptenen Klemens Grubbenhjelm bodde på Kranklösa i Ljungby s:n. Dennes arfvingar sålde grafven för 50 dlr smt till borgmästaren Kasper Hoppenstedt,***) hvilken lät förse den med en präktig sten, som nu saknas. Å denna sten lästes: ”*Härunder*

---

*) Anreps Ättartaflor.

**) År 1685 instämdes fru Osenhjelm till rådstufvurätten af artillerimajoren Gyllencartau, emedan hon i kyrkan under pågående gudstjänst slagit, skällt och skuffat majorskan. Grälet hade slutligen blifvit så högljudt, att mässan måst afbrytas och de båda fruarna åtvarnas att hålla sig stilla. Tvisten, som egentligen gällde, hvem af dem som skulle sitta främst i bänken, uppgjordes emellertid af männen i godo, i det Osenhjelm, som förde talan för sin fru, erkände hennes fel men å andra sidan ansåg, att två tappra stridskamrater, som delat så månget fälttåg med hvarandra, ej på gamla dagar skulle kifvas vid rätten, om också kvinnfolken kifvades, hvarpå de gamle krigarne räckte hvarandra handen till försoning och målet afskrefs. Sylvander, anf. arb., III, s. 589.

***) 1770 års grafrannsakningsprotokoll. Löfgrens saml.

hvila fordom politi-borgmästaren Caspar D. Hoppenstedt, född i Kalmar år 1684 d. 26 april, död d. 22 augusti år 1745, med sin kära maka Emerentia Weijdling, född i Calmar år 1681 d. 2 november, död d. 11 april 1770". — Bevis om köpet saknades dock såväl 1733 som 1770.

Kasper Didrik Hoppenstedt, f. 1684, d. 1745, härstammade liksom många andra af den tidens framstående kalmarbor från Tyskland. Stamfadern, som var bildhuggare, skall vid år 1640 hafva inflyttat från Sachsen-Lauenburg.*) H. var politi-borgmästare i Kalmar 1734—1745; dessförinnan hade han beklädt en rådmansplats därstädes. Under denna tid förstördes rådhuset 1731 genom vådeld, och, då intet bidrag af statsmedel kunde erhållas till detsammas återuppbyggande, skall H., som var mycket rik, hafva dels såsom gåfva, dels såsom lån lämnat de nödiga medlen härtill.**) Han var därjämte handlande och brukspatron och grundade tillsammans med C. W. Fletwood och G. Fr. Rothlieb Flerohopps järnbruk i Madesjö socken, uppkalladt efter grundläggarne (Fle-ro-hopp). Såsom en tacksamhetsgärd för härvid vunnen framgång bestämde de trenne delägarne 1727 på H:s förslag, att 100 daler smt skulle årligen utgå ur bruket såsom stipendier åt fyra gossar utaf trivialskolan, bördiga uti Calmare stad och stift samt uti den 3:e eller 4:e klassen upflötte och antagne".***) — H. var sedan 1709 gift med

---

*) Jfr graf n:o 56.

**) Sylvander, anf. arb., III, s. 657, och IV, s. 458. — Vid bouppteckningen efter borgmästare Hoppenstedt visade sig en behållning af nära 100,000 dlr smt (1 dlr smt = 1 krona 33 öre). Sterbhuset ägde bland annat hemman till ett sammanlagdt värde af öfver 30,000 dlr, t. ex i Gräsgård, Kastlösa, Möllstorp, Kåremo, Nytorp, Slakemöre, Stubbekulla, Kettilstorp, Eskilshult, Sjöbo, Hammarsbo, Lilla Möckelhult, Böta m. fl., nio gårdar m. m. i Kalmar med ett sammanlagdt värde af 17,000 dlr, däribland ett stenhus vid Södra Långgatan, värdt 5,500 dlr, och ett annat vid Kaggensgatan, värdt 2,250 dlr (familjens bostad), fartyg till 19,000 dlrs värde, däribland skeppet Emerentia af 89 läster, värdt 12,000 dlr, fyra lotter i Lovers alunbruk, värda 24,000 dlr m. m. I öfrigt funnos på lager stora mängder handelsvaror, såsom tobak för 3,000 dlr, salt för 4,500 dlr, fiskvaror från Bergen för 5,600 dlr samt spannmål, bräder och stäfver i myckenhet, hvarjämte sterbhuset med omkring 20,000 dlr var intresseradt i de stora handelskompanierna, särskildt det ostindiska. — Vid arfskiftet bestämdes, att grafven n:o 9 icke skulle delas utan för framtiden användas såsom familjegraf. Rådstufvurättens arkiv.

***) Emedan släktens stamfader ansågs hafva förfärdigat domkyrkans predikstol, lät borgmästare Hoppenstedt 1730 öfverdraga densamma med

Emerentia Weijdling, dotter af handlanden i Kalmar, Jörgen Weijdling och Katarina Fock (graf n:o 54). Äfven hon ligger begrafven här. Å tvänne försilfrade mässingsplåtar på hennes kista läses:**) ”*Vanskliga lemningar uti lika sådan hydda efter i tiden wördad, i döden salig fru borgmästarinnan Emerentia Hoppenstedt, född 1681 d. 2 nov., d. 1770 d. 11 april. Syracks 51 c. 35 v. Ser uppå mig, jag hafver en liten tid haft möda och arbete och hafver funnit en stor hugnad*”. ”*I denna dystra graf din trötta kropp nu gömes. Din dygd, ditt wärda namn hos oss dock aldrig glömes*”.

Borgmästare Hoppenstedt efterlämnade tre barn:***) 1:o) *Katarina Dorotea*, f. 1712, d. 1736; gift 1730 med handlanden i Kalmar Lorentz Petersson Bauman, hvars son, assessor Peter Kristoffer Bauman, 1756 adlades Cederbaum; en dotter, Emerentia, morföräldrarnes älskling, dog ogift 1747 och begrofs i domkyrkan ”med förnäm lijkprocess”: 2:o) *Baltzar Georg*, f. 1718, d. 1762, brukspatron, ägde Kölby m. m.; gift 1744 med *Judit Helena Klint;* en deras son, *Baltzar Esaias*, f. 1750, d. 1795, var politi-borgmästare i Kalmar 1786—1795; en dotter, *Emerentia Brita Maria*, f. 1745, d. 1817, blef 1770 gift med prosten i Ljungby, teol. d:r Anders Bäckerström; en annan dotter, *Johanna Dorotea*, f. tvillingsyster med Baltzar Esaias 1750, d. 1781, blef 1779 gift med Bäckerströms efterträdare professorn teol. d:r Magnus Dahlerus; 3:o) *Kasper Didrik*, f. 1719, d. 1769, brukspatron, ägde Orrefors m. m.; gift 1758 med *Maria Elisabet Kretzmer*, änka efter handl. i Kalmar Peter Weijdling (graf n:o 54); en styfdotter, Anna Kristina Weijdling, dog ogift 1764 och begrofs i domkyrkan.

äkta förgyllning i stället för den förut använda oljefärgen. Sylvander, anf. arb. IV, s. 147. Äfven på annat sätt visade han vid flera tillfällen sin välvilja mot kyrkan. Så har han skänkt densamma: ett altartäcke af purpurfärgad sammet med breda gjutna silfverspetsar, midtpå en broderad kristusbild och orden: “*Kommer, smaker och ser, huru söt Herren är*“; en altarduk af fint lärft; två disktäcken af purpurfärgad sammet, midtpå broderade vapen; ett antependium af ljusröd sammet, midtpå vapen (stadsport och befäst mur), namn (C. H. S. — E. W.) och årtalet 1725, samt sannolikt de porträtt af Baltzar Hoppenstedt och Dorotea Engel, som nu hänga i domkyrkorådets sessionsrum (graf n:o 56). Två håfvar af röd sammet med broderade vapen äro 1746 skänkta till domkyrkan af brukspatronerna B. G. och K. D. Hoppenstedt. Domkyrkans inventarieförteckning.

**) Löfgrens saml.

***) Svenska Ättartal, 1894. Flera barn hade dött späda.

Till denna graf hör en vapensköld, som förr hängde på södra väggen i kyrkan. Å densamma läses en dubbel inskrift: ”*Kongl. maj:ts trotienare öfverstelieutnant och commendant i Calmar edle och wälborne herre Joseph Osenhjelm, födh A:o 1620 den 25 januarij, afsomnade i Herranom anno 1696 d. 20 septembris*” och därunder: ”*Kongl. maj:ts i Sverige trotienare, fendrik af Cronebergs regemente den edle och wälborne herren Christiern Joseph Osenhjelm, födh A:o 1667 d. 22 augusti, afsomnade i Herranom a:o 1696 den 23 martii*”.

N:o 10. Mullgraf. Blef den 11 juni 1799 täckt med en stor slät sten med mässingsringar i hörnen. Denna sten är nu flyttad ut på stora gången, där den igenfinnes öfver grafven n:o 22. Å densamma läses: ”*Rådmannen Caspar Hanell, hans maka Christina Cederholm von Schmalensen, deras son, borgmästaren Caspar Abrah. Hanell och makan Anna Elisab. Sjöborg, hvila här. Deras söner lagmannen öfver Gotland Caspar Christopher Hanell och kronobokhållaren Carl Gustaf Hanell besörjde minnes sten 1798. Med förfäders och syskons stoft önska de få blanda sitt vid lifvets slut*”. Inskriften inhuggen. — Grafven är för närvarande utan grafsten.

Handlanden och rådmannen i Kalmar *Kasper Hanell* dog 1745 och hans maka, *Kristina Cederholm von Schmalensen*, 1750. Af deras många barn må nämnas: 1:o) *Anna Dorotea*, f. 1700, d. 1739, gift första gången med kaptenen Olof Ehrenström och andra gången med kyrkoherden i Löt Peter Henrik Sporselius;*) 2:o) *Kasper Abraham*, f. 1711, d. 1781, handlande och rådman i Kalmar; 3:o) *Karl Wilhelm*, f. 1713, d. 1759; 4:o) *Kristian Fredrik*, f. 1714, d. 1759, spinnhuspredikant i Kalmar; 5:o) *Johan Magnus*, f. 1718, d. 1768, handlande i Kalmar, gift med *Maria Bruhn*; flera barn; 6:o) *Ulrika Elisabet*, f. 1723, d. 1796, gift 1752 med kommissarien Peter Foræus.

En broder till rådmannen Kasper Hanell fabrikören *Anders Salomon Hanell*, d. 1775, 53 år gammal, gift med *Katarina Helena Svebilius*, anlade 1746 i Kalmar en privilegierad linne- och bomullsväfnadsfabrik.**) Denna, som var belägen å tomterna n:o 11—12 i hörnet af Södra Långgatan och Kaggensgatan, understöddes af staten bland annat på det sättet, att en del spinnhushjon för dess drifvande nedsändes från Stockholm. Vid denna fabrik anställdes

*) Cl. Calm. s. 595.

**) Cl. Calm. s. 296.

en särskild s. k. spinnhuspredikant, hvilken syssla under åren 1755—1759 innehades af Kristian Fredrik Hanell (se ofvan).

Rådmannen Kasper Abraham Hanell kallas å grafstenen borgmästare men upptages ej i Sylvanders förteckning öfver staden Kalmars borgmästare. Han var gift med *Anna Elisabet Sjöborg*, d. 1772, 59 år gammal. Af deras många barn må nämnas: 1:o) *Kasper Kristoffer*, f. 1744, lagman på Gotland; 2:o) *Carl Gustaf*, f. 1746, kronobokhållare; 3:o) *Ulrika Maria*, f. 1748, d. 1782, ogift.

Af de båda bröder, som besörjde minnesstenen, ligger åtminstone den ene, Karl Gustaf, begrafven här.*) Genom testamente af den 20 augusti 1789 skänkte han till domkyrkan 333 rdr 16 sk. rgmt, bland annat för att hans graf skulle underhållas och vårdas; "och förmodar jag", heter det i testamentet, "att det högt ärade kyrkorådet hafver den ynnest för mig och mina kära syskon, att inga främmande lik må i den grafven läggas eller grafven till annan efter deras död försäljas". — K. G. Hanells namn är i öfrigt bundet vid en af Kalmar domkyrkoråd förvaltad välgörenhetsfond för "nödlidande fattiga så af civile som borgarenkor och faderlösa barn".

Grafven, som ursprungligen inköpts af skeppsbyggmästaren Gunnar Root, kom så småningom genom köp i släkten Hanells ägo.**) Den första tredjedelen inköptes 1728 för 60 dlr kmt från fänriken G. Cannovius, dotterson till G. Root, de andra två tredjedelarna något senare från andra arfvingar.

N:o 11. Murad graf, förr täckt af en sten, som nu återfinnes öfver grafven n:o 23. Å denna sten synes midtpå en oval bladkrans. Öfverst läses: "*Här under wilar fordom hans konglige maj:ts trootienare och holmmaior under dess amiralitet den edle och manhaftige h. Anders Homman. Begrawen den 8 marti anno 1685*". Nederst: "*Hiobs book VII cap. v. 1. 2. 3. Moste icke meniskian etc.*" Inskriften upphöjd. — Grafven saknar nu grafsten.

Anders Homman var 1676 med på amiral Ugglas chefsskepp Svärdet. Han var en af de få, som blefvo bärgade, då detta skepp under sjöslaget vid Öland sprang i luften. År 1684 blef han holmmajor vid det då nyligen inrättade skeppsvarfvet i Kalmar, där han dog den 13 febr. 1685, 63 år gammal.***)

---

*) Löfgrens saml.

**) Kalmar domkapitels protokoll d. 19 juni 1730. Grafrannsakningsprotokollet 1770.

***) Nordisk Familjebok.

Grafven såldes af Hommans arfvingar till öfversten och kommendanten i Kalmar *Samuel Anckarstjerna*,*) hvilken dock icke torde ligga begrafven i densamma. Däremot hvilar där Anckarstjernas svärfader, presidenten i amiralitetskollegium, amiralen friherre *Gustaf von Psilander*, som en tid var landshöfding öfver Kalmar län och Öland (1728—1734). Han dog år 1738, 69 år gammal. — P. är mest bekant genom sin ärofulla strid på konvojskeppet Öland mot en engelsk eskader af 9 fartyg, däribland 8 linjeskepp. Denna strid, som ägde rum den 28 juli 1704, således vid en tid, då Sverige och England hade fred med hvarandra, uppstod på grund af den engelske eskaderchefens fordran, att P. skulle stryka sina märssegel såsom skyldig honnör för drottningen af England. Då P. enligt sin instruktion vägrade detta, sköto engelsmännen skarpt, och strid uppstod. Efter 4½ timmars kamp öfvermannades P., men engelsmännen fingo "endast ett vrak"; tre af deras fartyg hade blifvit mycket illa tilltygade, och de hade förlorat 4—5 gånger mera folk än svenskarne. Ej heller ströks någonsin den svenska flaggan; den hissades blott i schau, d. v. s. ombunden, så att den ej kunde blåsa fritt ut. I England behandlades P. och hans folk på det hela illa. P. själf arresterades och hölls fängslad till den 26 augusti.**) Hans bragd är besjungen i "Ur Svenska Flottans Minnen" af Oskar Fredrik och på duken förevigad af J. A. S. Berg.

Till denna graf höra ett epitafium, som förr hängde öfver dörren till domkyrkorådets sessionsrum, och en vapensköld, som hängde på södra väggen. Å epitafiet synes inom en lagerkrans, hållen af tvenne genier, två brinnande örlogsskepp m. m., förmodligen en scen från slaget vid Öland 1676. Nederst läses: "*Fordom kongl. maj:ts trotienare och holmmaior vid dess ammiralitet, ädle och manhaftige Anders Homman, född a:o 1622 in julio, dödh a:o 1685 den 13 februari. Ligger här begrafven*". Å vapenskölden läses: "*Kongl. maj:ts högtbetrodde man och president uti kongl. maj:ts och riksens ammiralitets collegio högvälborne frij-herre Gustaf von Psilander, född till werlden i hufvudstaden Stockholm den 12 augusti 1669 och afsomnade i Herranom uti Carlscrona den 18 martii 1738*".

År 1770 antecknades grafven såsom tillhörande amiral Psilanders arfvingar, bland hvilka särskildt nämndes kapten Fredrik Gustaf

*) Löfgrens saml. Frig. saml.
**) Arnold Munthe: Gustaf von Psilander, Sthm 1899.

von Baumgarten på Ryningsnäs,*) gift med Anna Katarina Anckarstjerna, dotter af Samuel Ankarstjerna.

N:o 12. Murad graf, förr täckt af en stor sten med sex mässingsringar, hvilken nu saknas. Å denna sten, som midtpå var prydd med en bladkrans, fanns ingen inskrift. I grafven ligga öfverkommissarien vid amiralitetet lagmannen *Erik Ehrenskiöld* och schoutbynachten (konteramiralen) *Paul von Qvickelberg*. — Grafven saknar nu grafsten.

Erik Ehrenskiöld, som en kort tid (1681) var ståthållare öfver Kalmar, Blekinge och Öland,**) var född ofrälse och hette då Nilsson; adlad 1675. Han dog år 1684, 50 år gammal. En son, Nils, blef amiral och utmärkte sig synnerligen i krigen under Karl XII.

Paul von Qvickelberg var E:s svärson. Han dog år 1693, 49 år gammal.

Till denna graf höra två vapensköldar, som båda förr hängde på södra väggen i kyrkan. Å den ena läses: "*Kongl. maj:ts troo man och ståthållare öfver Calmar, Blekingen och Öland samt öfverkommissarius vid det kongl. ammiralitetet den wälb:ne hern hr Erick Erenskiöldh till Mojsjö och Södermarck, är född hijt till werlden åhr 1634 den 19 oktober och afsombnat i Herranom a:o 1684 den 31 martij. Gudh förlähne kroppen på den stora Herrans dagh en frögdefull upståndelsze*". Å den andra läses: "*Kongl. maj:ts troo tienare och scoutbijnacht ved dess ammiralitet wälb:ne h. Paul von Qvikelberg, född i Stockholm den 27 oktober a:o 1644 och i Herranom sal. afsomnad uthi Carlscrona den 3 februarij a:o 1693*".

År 1770 antecknades grafven såsom tillhörande ståthållaren Ehrenskiölds arfvingar, bland hvilka särskildt nämndes hofjunkaren Erik Magnus Wästfelt å Margreteholm, E:s dottersons son; grafven var då nyligen "med kyrkans dryga bekostnad upplagad, som af ägaren bör betalas".

N:o 13. Mullgraf, nu som förr utan grafsten; antecknades 1770 såsom tillhörande kyrkan.

N:o 14. Murad graf, förr täckt af en sten, som nu återfinnes öfver grafven n:o 20. Å denna sten läses: "*Denna graf ähr tullnären wid stora siöötullen Zacharias Lindman, dess kiäre hustru Catarina Lindman och deras arfwingar tillhörigh blefwen anno 1702 den*

---

*) Jfr graf n:o 2 andra noten.

**) Sylvander, anf. arb., I, s. 311. Jfr Anreps Ättartaflor.

30 juni". Inskriften inhuggen. — Grafven, som nu saknar grafsten, antecknades 1770 såsom tillhörande kyrkan.

N:o 15. Graf, förr utan grafsten, nu täckt af en utnött sten. Upptages i domkyrkorådets protokoll af den 4 juli 1769 såsom tillhörande tullnär Wallrawes arfvingar men 1770 såsom kyrkans.

En *Reinhold Wallrawe* inflyttade 1637 till Kalmar från Hamburg och blef slutligen tullnär (tullförvaltare) vid stora sjötullen i Kalmar, i hvilken syssla han 1671 efterträddes af sonen *Herman Wallrawe,* hvilken innehade platsen till 1680, då han blef landträntmästare i Stockholms och Upsala län; adlad 1720.*) — Reinhold W., f. 1609, d. 1671, blef 1639 gift med *Maria Krååk,* d. 1695 och begrafven i domkyrkan; hon var dotter af borgmästaren i Kalmar Nils Krååk och Brita Cæliusdotter Jäger; en W:s dotter, *Katarina,* blef 1665 gift med Jonas Gardslovius, kyrkoherde i Gärdslösa.**) — Herman W., f. 1647, d. 1730, blef 1681 gift med *Sara Lippia,* f. 1658, d. 1687, dotter af prosten Jonas Stephani Lippius i Köping och Elisabet Persdotter Spaak.***)

N:o 16. Förr utan grafsten, nu täckt af en sten utan inskrift. Antecknades 1770 såsom tillhörande rådmannen Kasper Saurs arfvingar.

Handlanden, sedermera rådmannen i Kalmar, *Kasper Saur,* d. 1758, 71 år gammal, gifte sig 1714 med *Katarina de Rees,* dotter af rådmannen Jakob de Rees och Kristina Mühlenbruch (graf n:o 21). En rådman Saurs dotter, *Lucia,* f. 1717, blef 1746 gift med konsistorienotarien, sedermera kyrkoherden i Torslunda, David Hjort****) (graf n:o 47); en son, *Tomas Saur,* f. 1728, d. 1798, handlande och lotsinspektor i Kalmar, blef 1757 gift med *Anna Magdalena Weijdling,* f. 1737, d. 1788, dotter af handlanden Mikael Weijdling och Elisabet Edengren (graf n:o 54); en annan son, *Didrik Saur,* f. 1730, d. 1791, handlande i Kalmar, blef gift med *Hedvig Maria Wahlsteen.* En *Margareta Saur* blef 1709 gift med justitieborgmästaren i Kalmar Lars Bergstedt, och en änkefru *Anna Saur* 1717 med häradshöfdingen Johan Schaeij;

---

*) Anreps Ättartaflor.

**) Cl. Calm. s. 631. Som kyrkoherden G. och hans hustru voro "nära" besläktade med hvarandra — G:s fader var halfbror till hennes morfars mor — måste de begära kongl. maj:ts tillstånd, innan giftermålet fick äga rum.

***) Cl. Calm. s. 606.

****) Cl. Calm. s. 180.

dessas släktskap med rådmannen Kasper Saur framgår emellertid ej ur tillgängliga handlingar.

N:o 17. Murad graf, förr täckt af en sten, som nu återfinnes öfver grafven n:o 19. Å denna sten läses: ”*Denna graaf ähr fortifications casseuren Johan Dahlman, dess kiäre hustru Elsa Lindblad och deras arfwingar tillhörig blifwen anno 1702 den 16 aprilis*”. Inskriften inhuggen. — Grafven, som nu saknar grafsten, antecknades 1770 såsom tillhörande kyrkan.

Johan Dahlman, död 1709, var två gånger gift: 1:o) med *Elsa Lindblad*, död 1702, 2:o) med *Helena Elisabet Ertman*, d. 1710. Alla tre hvila i denna graf.

I densamma ligger äfven öfverstelöjtnanten *Gustaf Otto von Lindeblad*. Denne, som var född ofrälse, hette då Lindblad och var broder till fru Elsa Dahlman. Han dog ogift 1736, 66 år gammal, och slöt således själf sin adliga ätt. Under det s. k. pfalziska kriget bevistade han fyra fälttåg i Brabant och deltog därunder i flera fältslag, såsom vid Stenkirken och Neerwinden; han var äfven med 1710 vid Helsingborg.*) Ägde Törnerum i Ryssby socken.

Hit hör en vapensköld, som förr hängde på södra väggen i kyrkan. Å densamma läses: ”*Kongl. maj:ts trotienare öfverste lieutnant och general-qvartermestare-lieutnant af fortification och öfver Carlscrona brigaden wälborne herr Gustaf Otto von Lindbladh, född uti Stockholm den 3 februarii a:o 1670, död i Småland på dess sätesgård Törnerum i Ryssby socken den 19 december a:o 1736*”.

N:o 18. Mullgraf, nu som förr utan grafsten. Antecknades 1770 såsom tillhörande kyrkan.

N:o 19. Mullgraf, förr täckt af en sten, som nu återfinnes öfver grafven n:o 24. Öfverst läses namnet *Anders Strömberg* och årtalet *1739* samt bibelspråken Ps. 119, v. 174, och 88, v. 14; midtpå ett bomärke och *P. S. B.* — *A. S. B.*; nederst i ett rektangulärt fält en nästan utplånad inskrift: ”— — — *saligh hustru* —*ngee Rodde* (?) *i Herenom afsomnade. Gudh förlene hene en frögdefull uppståndelse* — — — *den 10 marchi är sonen* —*nge* — — — *i Herranom afsomnade. Ano 1—0 den 18 decem är doteren kiäre* — — — *om afsomnade. Gudh* — — — *upståndlse*”. Inskriften inhuggen. — Grafven täckes nu af J. Dahlmans grafsten (n:o 17).

---

*) Anreps Ättartaflor.

Släkten Rodde, som härstammade från Tyskland, spelar en viss roll i kalmarortens historia. En medlem af densamma, *Johan Rodde,* d. 1679, en af Kalmar förmögnaste och myndigaste handlande, var 1641—1649 politi-borgmästare därstädes. Han var gift med *Marta Gerdslovia,**) d. 1703, dotter af kyrkoherden i Gärdslösa Jonas Jonæ Palumbus och Marta Jonsdotter. Fyra R:s barn äro kända: 1:o) *Marta,* d. 1713, gift första gången med handlanden och rådmannen i Kalmar Hans Baumgart (graf n:o 27) och andra gången med assessorn, sedermera lagmannen, Tobias Wester, adlad Westenhjelm;**) 2:o) *Elisabet,* f. 1650, d. 1691, gift med prosten i Köping Olaus Nicolai Wallinus; 3:o) *Johan,* f. 1654, d. 1705 eller 1706, komminister i Wissefjärda, gift med *Anna Svebilius,* dotter af kyrkoherden i Wissefjärda Erasmus Svebilius; ***) deras son *Johannes* blef kronolänsman i Aspelands härad; 4:o) *Gunilla,* d. 1705, gift 1675 med handlanden och rådmannen Fredrik Siwert (graf n:o 31).

År 1739 såldes grafven af kaptenen Peter Baumgart (en son af Marta Rodde) å egna och öfriga arfvingars vägnar till handlanden i Kalmar *Anders Strömberg,* d. 1769, 56 år gammal, hvars arfvingar 1770 antecknades såsom ägare till densamma.****) Senare öfvergick den genom köp till vice borgmästaren *Anders Lind,* f. 1733, d. 1793, en i kalmarortens historia mycket omtalad personlighet. "Lind hade", säger Sylvander,†) "en djup känsla af borgmästareämbetets värdighet och sökte äfven i det yttre uppträdandet städse uppehålla ämbetets forna höghet och rang i folkets ögon samt gick klädd i en högröd engelsk klädeskappa, hvilken, såsom den enda i staden, på långt håll tillkännagaf borgmästarens ankomst". — L. var gift med *Anna Dorotea Fiedler,* dotter af klädesfabrikören i Kalmar Eobanus Kristoffer Fiedler och Elisabet Svebilius, samt efterlämnade sju barn. Har anlagt Lindsberg.

---

*) En hennes syster, Brita, var gift med borgmästaren Mattias Robeck (graf n:o 22).

**) Vigseln, som ägde rum 1693 på Solberga i Dörby s:n, förrättades mot en betalning af 200 daler smt af komministern Johan Rodde, utan att lysning skett eller bruden blifvit lagligen skild från en handlande i Lybeck, med hvilken hon var trolofvad. Komminister Rodde blef härför af Kalmar konsistorium afsatt, ehuru han senare återfick ämbetet. Cl. Calm. s. 456.

***) Cl. Calm. s. 456.

****) År 1764 begrofs i domkyrkan en borgaränka Anna Strömberg, 102 år gammal.

†) Sylvander, anf. arb., III, s. 658 f.

N:o 20. Graf, förr utan grafsten, nu täckt af Z. Lindmans (n:o 14).

I densamma ligger begrafven majoren vid artilleriet i Kalmar *Gustaf Gyllencartau*,*) som dog 1688, 61 år gammal.

Hit hör en vapensköld, som förr hängde å norra väggen i kyrkan. Å densamma läses: "*Kongl. maj:ts till Sverie troo tienare och major wedh des artolleriet här uthi Calmare befästningar, den välborne herre hr Gustaff Gyllen Cartau, ähr född hijt till werlden åhr 1627 den 7 januarij och afsomnade i Herranom a:o 1688 den 8 januarij. Ligger här begrafven*".

År 1770 antecknades grafven såsom tillhörande landskamreraren *Erik Lalins* arfvingar. — Lalin, d. 1754, 52 år gammal, var gift med *Katarina Maria Lidbeck*, d. 1748. En deras dotter, *Kristina Charlotta*, f. 1728, blef 1751 gift med kammarskrifvaren vid kongl. amiralitetet Nils Botin, en annan med häradshöfding Grahn, hvilken vid grafrannsakningen bevakade arfvingarnes intresse. Familjen var i öfrigt ganska talrik.

N:o 21. Mullgraf, förr täckt af en sten, som nu återfinnes öfver grafven n:o 25. Å densamma läses i randen: "*Diser Stein und Stette gehöret Dietrich Miuhlenbruch und seinen Erben. Anno 1676 den 24 Martz*". Öfverst i en oval står bibelspråket Ps. 73, v. 24—26 på tyska och nederst i en dylik: "*Hier under ruhet Diedrich Miuhlenbruch in Got entslafen den 24 Aug. A:o 1712. — Ist in Got entslafen Anno 1669 d. 30 Martius Brijta Pedersdochter Dietrich Miuhlenbruch ehlichge Hausfrau. — Ruhet inn Got Marta Jegers Dietrich Miuhlenbruch ehlichge Hausfrau. Anno 1676 d. — April*". Midtpå ett bomärke inom en lagerkrans, hvilken uppbäres af två änglar i sida kläder. Enkel ram; i hörnen evangelisttecknen. Inskriften upphöjd. — Grafven täckes nu af J. Fahlbergs grafsten (n:o 25).

Didrik Mühlenbruch, f. 1628 i Lybeck eller trakten däromkring, d. 1712, 84 år gammal, inflyttade först såsom äldre till Kalmar, hvarför han aldrig riktigt kunde lära sig svenska språket. Emellertid kom han snart in i stadsstyrelsen, blef 1680 politi-borgmästare samt inlade stora förtjänster om stadens utveckling på alla områden, hvarför han åtnjöt stort och välförtjänt förtroende. Sär-

---

*) Jfr s. 20 andra noten. År 1683 köpte major Gyllencartau af herr Karl Ekehjelm frälsehemmanet Kärrstorp i Kläckeberga socken för 600 daler smt. N. Möre tingsprotokoller.

skildt var han i många år den nya kyrkobyggnadens föreståndare.*) M. var tre gånger gift: 1:o) med *Brita Persdotter*, f. 1624, d. 1669; 2:o) med *Marta Jäger*, f. 1648, d. 1676, dotter af rådmannen Hans Jäger, f. 1609, d. 1682, hvilken i Anreps Ättartaflor kallas borgmästare och uppgifves vara stamfader för adliga ätten Jegerhjelm; 3:o) med *Marta Heijock*, f. 1656, d. 1680, dotter af rådmannen David Heijock och Marta Stefansdotter Lippia (graf n:o 26). Bland barnen må nämnas: 1:o) *Johan*, f. 1663, d. 1720 (graf n:o 37); 2:o) *Alexander*, f. 1675, d. 1715, handlande i Kalmar och kommissarie i kongl. tjärkompaniet, en rik och mycket ansedd man; 3:o) *David*, f. 1680, d. 1727, handlande och rådman i Kalmar; 4:o) *Kristina*, f. 1671, d. 1704, gift 1691 med handlanden och rådmannen i Kalmar Jakob de Rees, f. 1669, d. 1704; båda dogo af den s. k. sachsiska sjukan, hvilken införts med sachsiska fångar från kriget i Polen; de begrofvos samtidigt i domkyrkan den 25 mars 1704;**) en deras dotter, Katarina, blef gift med handlanden och rådmannen Kasper Saur (graf n:o 16); 5:o) *Helena*, d. 1704, gift med handlanden och kommissarien Hans Zakrisson Eichwürtzel; af deras barn blef en dotter, Gustaviana, 1714 gift med handlanden i Kalmar Erik Kastman, och en annan, Katarina Marta, d. 1756, 62 år gammal, med komministern i Dörby, sedermera kyrkoherden i Norra Möckleby, Jonas Elmberg***) och efter hans

---

*) Sylvander, anf. arb., III, s. 656. — Borgmästaren D. Mühlenbruch och häradshöfdingen Nils Ströman, sedermera adlad Ehrenström, innehade en tid i förpantning Wärnanäs säteri och 8 hemman i Wärnaby för större penningsummor, som de lånat grefve Karl Gustaf Oxenstierna. S. Möre tingsprotokoller 1686, 1688, 1691 och 1693. — I Kalmar trivialskolas matrikel från slutet af 1600 talet kallas Didrik Mühlenbruch städse "förnäm borgare". Allm. läroverkets arkiv.

**) Likpredikan af Erik Melin. Jakob de Rees tillhörde en bekant västerviksläkt; fadern var rådmannen Johan de Rees och modern Anna Hansdotter Bauman. Jakob de Rees ägnade sig tidigt åt handel, till en början i sin fädernestad men öfverflyttade efter sitt giftermål till Kalmar, där han snart blef rådman. De båda makarnes frånfälle väckte stor sorg och saknad i vida kretsar.

***) Cl. Calm. s. 666. — Åt kommissarien Hans Eichwürtzel öfverlåts genom kongl. maj:ts bref af den 11 febr. 1695 "en fri besittning af Husholms gård, kronokvarn och en kronoäng Binga, allt detta till hans där anlagda garfveris så mycket bättre bestånd i framtiden". År 1703 erhöll emellertid hans svåger, kommissarien Alexander Mühlenbruch, kammarkollegii skattebref på alldeles samma lägenheter. E. protesterade häremot, men rätten kunde ej upptaga hans protest. S. Möre tingsprotokoller 1697 och 1703.

död med snickaren Peter Buschberg i Kalmar; 6:o) *Brita*, gift andra gången (1712) med fortifikationskaptenen Daniel Schmitt; 7:o) *Anna*, d. 1711 i pesten, gift med handlanden i Kalmar Rudolf von Schoting. Hon ligger begrafven å gamla kyrkogården.*)

Kommissarien Alexander Mühlenbruch var gift första gången med *Anna Lucia Witte*, f. 1686, d. 1704 (graf n:o 33); i detta äktenskap föddes tre barn, hvilka alla dogo strax efter födelsen;**) i ett senare gifte föddes flera barn, af hvilka må nämnas: 1:o) *Carl Alexander*, d. 1768, 58 år gammal, handlande och rådman i Kalmar, gift 1742 med *Birgitta Kristina Ekman*;***) 2:o) *Barbara Charlotta*, gift med brukspatronen Anton Cortmejer, arrendator af Borgholms kungsgård (graf n:o 27); en deras dotter, Anna Kristina, blef 1745 gift med kyrkoherden i Söderåkra Jonas Bökelund.****) Flera af brukspatron Cortmejers barn ligga begrafna i domkyrkan.

Rådmannen David Mühlenbruch var gift tre gånger: 1:o) (1703) med *Anna de Rees* f. 1686, d. 1705, dotter af borgmästaren i Västervik Hans de Rees och Maria Maville;†) 2:o) (1710) med *Margareta Sofia Witte* (graf n:o 33); 3:o) (1717) med *Maria Amalia Dobbien*, d. 1760, 62 år gammal. Bland David Mühlenbruchs barn må nämnas: 1:o) *Anna Marta*, f. 1704, gift 1722 med handlanden och kommissarien i Kalmar Mikael Gallatz (graf n:o 59); 2:o) *Maria Kristina*, f. 1705, d. 1776, gift första gången (1723) med fortifikationskaptenen Sifvert Arfvidsson, d. 1728, och andra gången (1732) med handlanden i Kalmar Zakris Appelgren; 3:o) *Sofia Amalia*, d. 1768, gift 1734 med handlanden i Kalmar Johan Gotthard Mett; 4 o) *Ulrika Eleonora*, f. 1719, d. 1757,

*) Öfver hennes graf fanns förr en stående grafsten, å hvilken lästes: "Her under liger begraven salig Rudolph von Schoting k. hustru sa. Anna Mühlenbruch, afsomnade d. 18 jan. år 1711". Frig. saml. — R. von Schoting dog den 19 jan. 1711, liksom hans hustru i pesten. En broder, Paul von Schoting, handlande och vågmästare i Kalmar, dog 1755, 66 år gammal; talrik familj. — Om adliga ätten von Schoting se Anreps Ättartaflor.

**) Likpredikan öfver Anna Lucia Witte, då hon den 10 juli 1704 begrofs i domkyrkan, af Erik Melin.

***) Rådmannen Karl Alex. Mühlenbruchs änka skänkte 1775 till domkyrkan tre ljusarmar af mässing samt en dopskål med fot af drifvet silfver, vägande 127 lod. Domkyrkans inventarieförteckning.

****) Cl. Calm. s. 425.

†) Likpredikan öfver Anna de Rees, då hon den 10 nov. 1705 begrofs i domkyrkan, af Joakim Witte.

gift med handlanden och rådmannen i Kalmar Klas Henrik Mett, broder till den nyssnämnde Johan Gotthard Mett.

Släkten Mett härstammade från Lybeck och hade inkommit till Kalmar i början af 1700-talet med handlanden *Klas Mett,* d. 1714, gift med *Katarina Elisabet Mettin,* d. 1712. Af deras barn må nämnas: 1:o) *Klas Henrik,* d. 1786, 90 år gammal, handlande och rådman i Kalmar, gift första gången (1717) med *Ingrid Westerdal,* d. 1748, andra gången (1749) med *Ulrika Eleonora Mühlenbruch,* f. 1719, d. 1757, och tredje gången (1758) med *Eleonora Sofia Nässman,* d. 1774, 47 år gammal; 2:o) *Johan Simon,* d. 1735, handlande i Kalmar, gift med *Katarina Sofia Brick,* d. 1734; 3:o) *Johan Gotthard,* d. 1741, handlande i Kalmar, gift 1734 med *Sofia Amalia Mühlenbruch,* död 1768.

I dessa äktenskap föddes ganska många barn, men de flesta dogo späda. Efter Klas Henrik Metts död 1786 representerades släkten endast af Johan Gotthards son, *Klas Henrik Mett,* f. 1740; denne blef rådman i Kalmar och gifte sig 1779 med *Katarina Helena Svebilius* i hennes andra gifte.

Mühlenbruchs grafsten synes ursprungligen varit afsedd för gamla kyrkan, emedan enligt en samtida anteckning intet lik begrofs i den nuvarande domkyrkan före 1681.

Om denna graf antecknades 1770: ”Tillförne aflidne borgmästaren herr Diedric Muhlenbruchs, men angifves nu tillhöra handelsmannen Kastmans änka, Gustaviana Ekewortzell; icke dess mindre uppviste slaktaren mäster Johan Adam Grönwedell köpebref af den 17 oktober 1769 på en fjärdepart i denna graf, såld af Zakris Appelgren för 20 dlr smt. Herr rådman Mett gaf till känna, att icke allenast Appelgren utan samtliga dess medarfva voro ägare af denna del, fast den något mindre (?) dem tillhörde”.

Hit hör ett epitafium, som förr hängde i domkyrkan öfver dörren till sakristian. Det framställer Kristi korsfästelse. Nederst läses: ”*Zu Gottes Ehren und der Kirchen zum Ziraat hat der Herr Bürgermeister Diederich Mühlenbruch dies Epitafium vor sich undt seinen Erben zur Gedechtnis vorehret. Geboren A:o 1628 den 8 Febr. undt in Gott sel. entschlafen A:o 1712 den 24 Augusti. Sein sel. Hausfrau Brita Pedersdochter, geb. A:o 1624 den 25 Martii, gest. undt begr. A:o 1669 den 30 Martii. Sein sehl. Hausfrau Marta Jägers, geb. A:o 1648 den 22 Febr., gest undt beg. A:o 1676 den 7 April. Sein sehl. Hausfrau Martha Häijock, geb. A:o 1656 den 16 Januari, gest. A:o 1680*

den 26 Febr. Gott verleihe ihnen sampt allen frommen Christen am jüngsten Tage eine fröliche Auferstehung. Amen!"

N:o 22. Murad graf, förr täckt af en sten, som nu återfinnes öfver grafven n:o 25. Å denna sten synes midtpå i en stor krans ett monogram och däromkring: "*Matthias Robeck.* — *Maria Rooth. Anno 1691*". Nederst i ett rektangulärt fält läses:

"All vår mykna arbets möda
Har omsijder nått sitt mål
Hwilar nu ibland de döda
Bortglömt werden med sitt prål
Men i dig du mörka håla
Lemnar jag min skröplighet
Ty jag sedan skall få skåda
Gud uti sin härlighet."

Enkel ram utan randskrift. Inskriften upphöjd. — Grafven täckes nu af Hanells grafsten (n:o 10).

Mattias Robeck, f. i Kalmar 1631, var justitie-borgmästare därsammastädes 1680—1692. Likasom Mühlenbruch inlade han stora förtjänster om domkyrkans uppbyggande men har företrädesvis fäst sitt namn vid rådhuset, till hvars uppförande han af egna medel skall hafva lämnat en större penningsumma. Han dog år 1692, 61 år gammal.*) Fadern, som hette Börje Mattsson, var löjtnant vid amiralitetet och borgare i Kalmar, f. 1604, d. 1657, gift med Brita Persdotter, f. 1642, d. 1667. R. var två gånger gift: 1:o) (1658) med *Brita Gerdslovia,* f. 1631, d. 1673, dotter af kyrkoherden i Gärdslösa Jonas Jonæ Palumbus och Marta Jonsdotter;**) 2:o) (1679) med *Maria Rooth,* d. 1698 och begrafven i domkyrkan, dotter af häradshöfdingen Zakarias Rooth.***) I första giftet föddes åtta barn, i det andra fyra. Af dessa äro endast två närmare kända. En son, *Börje,* f. 1661, d. 1743, öfverkommissarie vid amiralitetet, adlad Gyllenbååt, antog detta namn, emedan

---

*) Sylvander, anf. arb., III, s. 655.

**) Jfr s. 29 första noten.

***) Zakarias Rooth, d. 1663, var son af superintendenten i Kalmar Jonas Rothovius och Svenborg Persdotter samt fader till generalauditören Jonas Rooth, adlad Gyllenroth, hvilken en tid var häradshöfding i Möre och Stranda härader. Jfr Anreps Ättartaflor, ätterna Rothoff, Rothåf, Ridderhof och Gyllenroth. — Generalauditören Gyllenroth och efter hans död hans svåger borgmästaren Robeck innehade en tid från 1679 i förpantning af kronan mot 1,500 daler smt ett skattehemman i Råby, Husholms gård, kvarn och ström samt Björnön. S. Möre tingsprotokoller 1696.

hans mormors mor skulle varit af den gamla bååtsläkten.*) En annan son, *Johan*, f. 1672, d. 1735, kollega i Kalmar, begaf sig till Tyskland, där han öfvergick till katolicismen och blef jesuit. Vid 68 års ålder begick han i Bremen självmord, i det han med en viss ostentation störtade sig i Weserflodens vågor.**)

Om denna graf antecknades 1770: "Af domkyrkorådets protokoller år 1736 den 16 september och 1737 den 9 mars finnes denna graf af herr öfverkommissarien Gyllenbååt och dess medarfva efter aflidne borgmästaren herr Mathias Robeck vara öfverlämnad till då varande lieutnanten herr von Horns disposition, men sedan hafver ingen ägare sig anmält, utan är grafven för kyrkans räkning nyligen reparerad".

Fortifikationslöjtnanten Johan Ludvig von Horn, f. 1698, d. 1766, var gift med Eva Psilander, d. 1741.

N:o 23. Mullgraf, förr täckt af en sten, som nu återfinnes öfven grafven n:o 31. Midtpå i en lagerkrans ett monogram och däromkring: "*Didrich Stridbeck och hans arfwingar. A:o 1689*". Öfverst och nederst två kartuscher med nu oläsliga inskrifter. Bladram. Inskriften upphöjd. — Grafven täckes nu af A. Hommans grafsten (n:o 11).

Om denna graf antecknades 1770:***) "Tillförene aflidne jägmästare Stridbecks. Dess måg, handelsmannen Adam Bergman angaf vid 1733 års grafrannsakning brefvet på denna graf vara förkommet och begärde därför nytt grafbref, som beviljades men finnes icke vara löst. Dess son, sergeanten Sven Henrik Bergman, såsom dotterson af jägmästare Stridbeck, anmälte sig vara rätter ägare. Tvisten skall afgöras genom domstolen".

Jägmästaren *Henrik Stridbeck* var gift med *Katarina Scharp* och handlanden *Adam Bergman* med deras dotter *Kristina Alisa*.****)

N:o 24. Murad graf, förr täckt af en sten, som nu är flyttad till grafven n:o 32. Midtpå i en lagerkrans: "*Chriestofer von Sehltzen — Catarina Hingstmans*" och därinom ett adligt vapen med tre stjärnor i en snedbjälke. Öfverst och nederst två kartuscher utan inskrift. Bladram. — Grafven täckes nu af J. Roddes grafsten (n:o 19).

---

*) Anreps Ättartaflor.

**) Cl. Calm. s. 152 f.

***) Jfr graf n:o 2.

****) Bouppteckning 1788. (Rådstufvurättens arkiv).

Kristoffer von Sehltzen, d. 1740, handlande i Kalmar, var gift tre gånger: 1:o) med *Katarina Hingstman,* d. 1710; 2:o) (1712) med *Katarina Pauli,* d. före 1729; 3:o) med *Katarina Aspelund,* d. 1766, 87 år. Katarina Hingstman dog jämte två barn i pesten; de fingo därför ej begrafvas i domkyrkan utan jordades å gamla kyrkogården.*) Bland Kristoffer von Sehltzens barn må nämnas: 1:o) *Kristoffer,* d. 1763, 66 år gammal, handlande i Kalmar, gift med *Brita Katarina Stricker* i hennes första gifte;**) han var 1743 kapten vid Kalmar stads borgarbeväpning, hvars fana nu förvaras i Kalmar museum; flera barn; 2:o) *Peter,* f. 1706, d. 1753, handlande i Kalmar, gift med *Magdalena (Lona) Edenberg,* d. 1760, 40 år gammal; en deras dotter *Katarina Magdalena,* f. 1742, d. 1780, blef 1761 gift med handlanden i Kalmar Karl Hultin, d. 1781, 51 år gammal; 3:o) *Jonas,* f. 1715, d. 1779, handlande i Kalmar; 4:o) *Katarina Magdalena,* f. 1713, d. 1772, gift 1733 med häradshöfdingen öfver Öland Georg Svebilius; en deras dotter, Katarina Magdalena, f. 1734, d. 1804, blef 1752 gift med lektorn i Kalmar Nils Dahlerus; efter dennes död gifte hon om sig (1761) med handlanden därsammastädes Johan Peter Thamsten, f. 1723, d. 1772, i hans andra gifte,***) och slutligen tredje gången (1773) med öfversten och kommendanten i Kalmar Johan Bengt Skytte; en annan dotter, Kristina Margareta, f. 1735, blef gift med kontraktsprosten Petrus Dahlerus i Glömminge, broder till den nyssnämnde Nils Dahlerus.****)

Om denna graf antecknades 1770: ”Grafrannsakningen 1733 visar, att handelsmannen Sehltzen blifvit ålagd uppte dokumenter, som styrka dess äganderätt; men sådant finnes än inte vara skedt, likväl nyttjas grafven af dess arfvingar”. Att de härtill hade laglig rätt framgår ur domkapitlets protokoll den 14 nov. 1712; enligt detta uppviste Kristoffer von Sehltzen ett bref, att han köpt en graf af en viss Sune Olofsson, samt kyrkoföreståndaren Hans Olofs-

*) Öfver deras graf fanns förr en sten, å hvilken lästes i en oval krans: "Her under ligger begraven herr handelsmanen Christofer won Seltzens salige kiere hustro Cattarina Hingsman och des k. barn Anna Lisken och Johan Hindrik, afsomnade i Herranom den — november år 1710". Frig. saml.

**) Cl. Calm. s. 505 noten. Brita Katarina Stricker blef omgift med stadskommissarien Johan Ruther (graf n:o 8).

***) Johan Peter Thamsten var första gången (1756) gift med Peter von Sehltzens änka Magdalena Edenberg.

****) Cl. Calm. s. 53 f. och 161 f.

sons kvitto af den 5 juli 1684, att bemälte Sune Olofsson af kyrkan köpt denna graf för 100 daler kmt.

N:o 25. Murad graf, förr täckt af en sten, som nu återfinnes öfver grafven n:o 21. Å denna sten läses: ”*Denna graf hörer handelsman Johan Fahlberg, des kiära hustru Catharina Höijer och arfvingar till. Kiöptar d. 13 november anno 1733*”. Grafven täckes nu af två grafstenar: D. Mühlenbruchs (n:o 21) och M. Robecks (n:o 22).*)

*Johan Fahlberg,***) handlande i Kalmar, gifte sig 1713 med *Katarina Höijer* i hennes andra gifte; denna dog 1753, 81 år gammal.

Om denna graf antecknades 1770: ”Domkyrkorådets protokoll år 1733 den 7 november visar, att aflidne handelsmannen Fahlberg tillhandlat sig denna graf af kyrkan. Fahlbergs änka har sålt densamma till handelsmannen *Johan Peter Thamsten* för 60 d:r smt, visar köpebrefvet af den 3 april 1769, som uppteddes”. Dess ägare var 1788 kommendanten, öfversten *J. B. Skytte,* hvilken var gift med handlanden Thamstens änka Katarina Magdalena Svebilius i hennes tredje gifte (graf n:o 24).

N:o 26. Mullgraf; täckes delvis af samma sten som förr. Å denna sten läses i randen: ”*Denna steen och legerstelle hörer David Heijock och hans arfwingar till. Anno 1666*”. Midtpå i en krans ett bomärke och bokstäfverna *D. H.* och *C. I. D.* Nederst i en kartusch: ”*Her under ligger begrafven Martha Stephansdoter Lippia, som afsomnade den 29 februarij 1660. Gudh förlena henne een fröghdefull opståndelse. Amen*”. Inskriften upphöjd. — Grafven täckes nu dessutom delvis af Fr. Siwerts grafsten (n:o 31).

David Heijock, f. 1620 i Dundee i Skottland, d. 1681, var handlande och rådman i Kalmar. Han inlade stora förtjänster om kyrkbyggnaden, hvarför enligt en samtida uppgift församlingen skall hafva skänkt honom fri grafplats i domkyrkan***), hvarest han ock

*) De nuvarande grafstenarna passa ej fullt in efter nummerna på kartan. Vid 1834 års omflyttning tyckas grafstenarna hafva lagts tätare än förut. På ett och annat nummer måste därför upptagas två stenar, nämligen n:o 25, 26, 37, 38, 58 och 59.

**) Till domkyrkan skänkte F. 1734 två dyrbara ljusstakar af silfver i drifvet arbete, tillsamman vägande 113 lod. Domkyrkans inventarieförteckning.

***) Kantor Beckstadii anteckningar. (Allm. läroverkets bibliotek.) — I domkapitlets protokoll den 14 november 1712 heter det dock: “Upplästes sal. rådman Fredrik Links qvittence af den 3 febr. 1681 på salig rådman Heijocks änkas graf“.

blef begrafven den 1 mars, det första lik, som där nedsattes. H. var två gånger gift: 1:o) med *Marta Stefansdotter Lippia,* d. 1660, sannolikt dotter af prosten och kyrkoherden i Köping Stefan Jonæ Lippius och Kirstin Jonsdotter Eberstein; 2:o) (1661) med *Kristina Johansdotter,* f. 1640, d. 1703,*) dotter af handlanden i Norrköping Johan Willihamsson och Magdalena Månsdotter. Af Heijocks barn må nämnas: 1:o) *Marta,* f. 1656, d. 1680, gift med borgmästaren D. Mühlenbruch (graf n:o 21); 2:o) *Agneta,* 1682 gift med rådmannen i Kalmar Mikael Arendt (graf n:o 32); 3:o) *Margareta,* d. 1728, gift 1692 med lektorn i Kalmar, sedermera professorn och arkiatern, Lars Braun, adlad Braunersköld;**) en deras dotter, Margareta, blef 1718 gift med sin kusin löjtnanten Alexander Heijock, hvilken dog år 1739 under en resa till Konstantinopel; en annan dotter, Kristina, blef 1712 gift med kontraktsprosten och kyrkoherden i Högsby Johan Galle; 4:o) *Johan,* löjtnant vid kongl. amiralitetet; 5:o) *Alexander,* handlande i Norrköping; 6:o) *Kristina,* d. 1744, blef 1712 gift med löjtnanten Johan Löfman, d. 1723; 7:o) *Magdalena,* d. 1735, ogift.

Hit hör ett epitafium, som förr hängde "i hörnet vid södra korskyrkan". Det framställer Kristi uppståndelse, hvarunder läses: "*Gudi til ähra, min s. k. man, fordom rådman herr David Häijock, fööd i Dundij i Skåttland den 6 feb. 1620, död i Calmar den 10 jan. 1681, samt mina k. barn och arfvingar till åminnelse hafver detta epitaphium uppsättja låtit Christina Johansdotter Häijock. Anno 1701.*"

Den 22 juli 1757 såldes denna graf för 35 dlr smt af en änkefru Braunersköld till handlanden *Kristian Burnick* i Kalmar. Denne var sedan 1751 gift med *Ingeborg Lisa Melin,****) dotter af kyrkoherden i Fagerhult Georg Melin och Katarina Starbeckia; en Burnicks dotter, *Katarina Elisabet,* blef gift: 1:o) med handlanden i Kalmar Lars Segrelius; 2:o) med konrektorn i Kalmar, sedermera pedagogen i Ålem, Nils Wimmerstedt.

N:o 27. Mullgraf, förr täckt af en sten, som nu återfinnes öfver grafven n:o 30. Midtpå en lagerkrans, hvari läses: "*Hans Bohmgart — Marta Rodde. Anno 1690 d. 18 Martz*" och därinom

---

*) Likpredikan öfver sal. rådman Heijocks hustru Christina Johansdotter af Georg Andersson Svebilius. — Hon begrofs i domkyrkan, "hvilket skedde uti en förnäm och hedervärd församlings närvaro".

**) Cl. Calm. s. 65 f.

***) Cl. Calm. s. 163 och 474.

en adlig vapensköld med ett träd. Öfverst i en kartusch: ”*Ps. 25, v. 1. Nach Dir, Herre, vorlanget mich — Mein Gott. Ich hoffe auf Dich*”. Nederst en kartusch utan inskrift. Bladram. Inskriften upphöjd. — Grafven täckes nu af H. M. Krahners grafsten (n:o 49).

Hans Bohmgart eller *Baumgart,* d. 1691, tillhörde en från Österrike inflyttad släkt; han var handlande och rådman i Kalmar. B. var gift med *Marta Rodde* (graf n:o 19). Af sönerna blef en, *Nils,* adlad von Baumgarten; han var född 1674 och dog 1727 såsom öfverste vid adelsfanan; en annan, *Hans,* adlad Adlerbaum, föddes 1675 och dog 1735; han var assessor och häradshöfding; från en tredje, *Peter,* f. 1677, d. 1741, kapten (graf n:o 61), härstammar den i Sverige ännu lefvande tyska adliga ätten von Baumgarten, i det hans son, kaptenen *Fredrik Gustaf Baumgart,* 1787 blef tysk romersk adelsman med namnet von Baumgarten. F. G. von Baumgarten var ägare till Ryningsnäs i Mörlunda socken af Kalmar län och gift med *Anna Katarina Anckarstjerna,* dotter af Samuel Anckarstjerna och Katarina Eleonora Rehbinder (graf n:o 2).

I Kalmar domkyrkas böcker omtalas dessutom från början af 1700-talet två handlande Baumgart, söner af handlanden i Kalmar *Peter Baumgart (Bomgardh):* den ene, *Hans,* f. 1659, gift med *Elisabet Pinceer,* d. 1710; den andre, *Mikael* (graf n:o 80), f. 1661, gift med *Dorotea Lindman,* d. 1709. Både Hans och Mikael Baumgart dogo samma dag, den 3 jan. 1719. De hade båda många barn, ehuru de flesta dogo unga. Släktskapen med rådman Baumgart framgår ej ur tillgängliga handlingar. — En dotter till Mikael Baumgart, *Margareta Sofia,* blef 1719 gift med handlanden Anton Cortmejer; hon dog redan 1720, hvarpå C. gifte om sig med Barbara Charlotta Mühlenbruch (graf n:o 21). — En son till Hans Baumgart, *David,* låg många år i tvist med sin fader och domkapitlet om giftermål med en piga.*)

Om denna graf antecknades 1770: ”Aflidne rådmannen Hans Baumgarts arfvingars. Herr kapten Baumgarts rättighet till denna graf förbehölls genom herr lektor Ulmstedt såsom ombud; men såsom andra baumgartska arfvingar ifrån Öland påstodo sig vara rätta

---

*) Domkapitlets protokoller från åren 1716—1719. — Till domkyrkan har Mikael Baumgart skänkt en mässhake af röd sammet, prydd med ett broderadt krucifix af guld och silfver, samt ett altartäcke af röd sammet med breda guldspetsar (adligt vapen [ett träd], bokstäfverna M. B. G. — D. L. M. och årtalet 1710). Domkyrkans inventarieförteckning.

ägare och berättelserna finnas olika, så beslöts, att såväl om denna som andra baumgartska grafvar skulle upplysning sökas hos vällofliga magistraten af arfsdokumenterna".

N:o 28. Mullgraf, täckt af en sten, som nu återfinnes öfver grafven n:o 57. Midtpå i en lagerkrans: "*F. L. — A. M. D. 1687*". Öfverst i ett rektangulärt fält: "*Tänk på Jesum Christum, som är upstånden ifrån de döda*". Nederst likaledes i ett rektangulärt fält: "*Elska Christum är bättre än alt förstånd*". Inskriften upphöjd. — Grafven täckes nu af Folke Månssons grafsten (n:o 36).

Fredrik Link, grafvens ursprunglige ägare, var handlande och rådman i Kalmar, d. 1708. Han var gift med *Anna Mårtensdotter Bendelin,* d. 1706. En son, *Henning,* f. 1668, d. 1737, handlande och rådman i Kalmar, var gift första gången med *Anna Mattiasdotter Stjernberg,* d. 1718, och andra gången (1720) med *Anna Friborn* i hennes andra gifte, d. 1742.

Om denna graf antecknades år 1770: "Igenom köpebref, som uppvistes, af den 23 januari 1753 fanns, att handelsmannen *Niklas Törngren* tillhandlat sig hälften i denna graf af Hans Fischer och Katarina Beckstadia för 40 dlr smt. Andra hälften tillhörde bokbindaren Karl Beckstadii arfvingar". — Hur Beckstadierna kommit i besittning af grafven, om det skett genom arf eller köp, nämnes ej.

Äldsta kända medlemmen af släkten *Beckstadius,* Karl Karlsson från Bäckaby socken i Västra härad och Jönköpings län, var vid midten af 1600-talet klockare vid stadskyrkan i Kalmar*). Tre söner äro bekanta, Nils, Daniel och Karl.

Nils Karlsson Beckstadius, f. 1656, d. 1710, klockare vid domkyrkan, var gift med *Elisabet Törning,* d. 1710. Båda makarna dogo jämte tre barn och en brorson i pesten, som då rasade i Kalmar.**) B. var en flitig antecknare af märkligare tilldragelser i

---

*) Cl. Calm. s. 220 f.

**) Om pestens uppkomst i Kalmar skrifver Carl Nilsson Beckstadius, då studerande, sedan kyrkoherde i Wissefjärda: "Anno 1710 vid begynnelsen af september månad ankom i Kalmar sund kronoskeppet Halland — — —, på hvilket öfverskepparen Anders Kläckare, som under vägen varit uppe i Stockholm, därest pesten några månader tillförene anländ var, samt underskepparen Erik Kruskopp sjuke lågo. Desse begge skeppare uppfördes sjuke i staden till stadsfiskalen sal. Peter Tingbergs änka, hustru Brita Andersdotter, som var vårt tjänstehjon Malin Jakobsdotters stjufmoder, boende på udden vid stora gatan, därest desse begge skeppare afledo den 4 september. Denna fattiga änka hade inga lakan till att efter vanligheten hänga öfver

orten. Af hans barn må nämnas: 1:o) *Karl*, f. 1670, d. 1739, kyrkoherde i Wissefjärda, gift med *Ingeborg Norlin*, d. 1741; flera barn; kyrkoherde Beckstadius var liksom fadern en flitig antecknare; särskildt har han gjort de första samlingarna till Clerus Calmariensis;**) 2:o) *Johan*, bokbindare först i Karlshamn och sedan i Kalmar, gift första gången med *Magdalena Wendt*, d. 1739, och andra gången med *Brita Norlin*, d. 1741; flera barn; 3:o) *Katarina*, d. 1765, 79 år gammal, gift första gången med komministern i Ljungby Jonas Svebilius och andra gången (1726) med handlanden i Kalmar Anders Törngren.

Daniel Karlsson Beckstadius, f. 1663, d. 1711 i pesten, kyrkoherde i Kastlösa, var gift med *Sara Assarsson*, d. 1746.***) En deras son, *Lars*, f. 1705, d. 1786, blef aktuarie i kammarkollegium.

Karl Karlsson Beckstadius, d. 1732, bokbindare i Kalmar, gifte sig 1702 med *Brita Friborn;* af deras många barn må nämnas: 1:o) *Karl*, f. 1715, d. 1771, "vådligen ihjälklämd af ett kistelock"; han var gift med *Engel Dahlin*, f. 1732, d. 1761, dotter af kontraktsprosten Nils Dahlin i Repplinge;****) 2:o) *Bengta*, f. 1704, gift 1724 med handlanden i Kalmar Sven Bengtsson Löön-

---

liken, hvarföre begärde hennes stjufdotter, bem:te Malin, af min k. moder att till den ändan några lakan få låna, som hon ock strax bekom. Några dagar därefter, när hon dem otvättade hembar, hof hon dem i en slagbänk, därest de tre mina yngsta systrar lågo och sofvo om morgonen vid pass kl. 6, hvilka ock en tid därefter begynte att sjukna och flera med sig smitta, så att inom 29 dagar åtta personer af denna farliga smittesot i vårt hus hädanryckte blefvo. Emellertid då icke allenast ofvannämnda änka den 18 september var död blifven utan ock åtskilliga andra, som under den tid, de tvenne skepparne sjuke eller döde lågo, i hennes hus varit, strax därefter afledo och man visshet hade om pestens grasserande i Stockholm, blef efter den loflige magistratens befallning bemälda änkas hus tillspikadt. Icke desto mindre ville man än i Kalmar icke väl tro, att pesten hade där tagit sin bedröfveliga begynnelse, förrän han mina k. föräldrars hus angrep och där så ynkeligen grasserade. Vårt hus blef då tecknadt med ett hvitt kors öfver porten och vakt därvid utställd". Löfgren, Kalmar och dess stift i Småland, h. 2, s. 126. — Å Beckstadii graf å gamla kyrkogården fanns förr en stående grafsten, hvarå lästes: "Hær hvilar cantor scholæ och stadsklåckaren Nils Beckstadius med sin k. hustru Elisab. Törning och 3:ne döttrar, afsomnade in octob. a:o 1710". Frig. saml.

**) Cl. Calm. s. 449.

***) Cl. Calm. s. 253 f.

****) Cl. Calm. s. 759 f.

berg; 3:o) *Katarina*, f. 1706, gift 1728 med kyrkoherden i Mortorp Petrus Lindgren, f. 1693, d. 1748.*)

N:o 29. Murad graf, förr täckt af en sten, som nu saknas. Å densamma lästes midtpå: "*Denna graf och sten hörer Nils Hasselbom till*"; öfverst: "*Köpter d. 24 novemb. 1735. Christus är mitt lif etc. Phil. 1: 21*". Nederst i en oval: "*Tänk uppå etc. 2 Tim. 2: 8*".**) — Grafven täckes nu af P. Håkanssons grafsten (n:o 38). Denna graf tillhörde ursprungligen prosten *Joakim Witte* i Ljungby, förut lektor i Kalmar. W., som var född 1676 och dog 1731, var sedan 1704 gift med *Anna Saltzau* (graf n:o 61). "Utom mycken soliditet i tidens vanliga lärdomsgrenar", yttrar en minnestecknare,***) "ägde prosten Witte vackra insikter i naturalhistorien, i hvilken såväl som antikviteterna han förskaffat sig icke obetydliga samlingar". Medlem af prästeståndet vid 1731 års riksdag dog prosten Witte i Stockholm genom följderna af ett benbrott och begrofs i Katarina kyrka med likpredikan af utnämnde biskopen i Kalmar Herman Schröder. Ehuru W. själf var mycket förmögen och med sin hustru erhöll nära en tunna guld, blef han dock genom hennes slöseri slutligen bragt i stor fattigdom, så att han till och med måste begrafvas på prästeståndets bekostnad. Därjämte underhöll prostinnan Witte redan under mannens lifstid en otillåten bekantskap med en kantor Engelhart i Kalmar, med hvilken hon som änka begaf sig från orten; hon lefde ännu 1749 och bodde då på ett näringsställe utom Upsala vid vägen till Danmarks kyrka.

Nils Hasselbom, som 1735 köpte grafven af prosten Wittes sterbhusdelägare, var handlande i Kalmar, där han dog 1773, 82 år gammal. Han var gift med *Katarina Mertzer*, d. 1767, 76 år gammal.****)

N:o 30. Murad graf, förr täckt af en sten, som nu återfinnes långt väster ut i kyrkan, delvis under sista bänken på manssidan. Å denna sten läses i en krans midtpå under ett bevingadt änglahufvud: "*Gerhard Nilsson. Catharina Franck*". Öfrig inskrift oläslig. — Grafven täckes nu af H. Bohmgarts grafsten (n:o 27).

---

*) Cl. Calm. s. 383.

**) Löfgrens samlingar.

***) Cl. Calm. s. 71 f.

****) En handlande Lars Hasselbom, har till domkyrkan skänkt två flaskor af silfver, delvis förgyllda: den ena vägande 181 lod (1707), den andra 198 lod (1750). Domkyrkans inventarieförteckning.

Gerhard Nilsson, d. 1716, var rådman och stadssekreterare i Kalmar; hans hustru, *Katarina Franck,* dog 1715.*) En deras dotter, *Katarina,* f. 1672, d. 1747, blef 1693 gift med lektorn i Kalmar, sedermera prosten och kyrkoherden i Åby, *Daniel Svebilius;***) de hade 12 barn, af hvilka må nämnas: 1:o) *Anders,* prost och kyrkoherde i Ålem; 2:o) *Georg,* f. 1699, d. 1763, häradshöfding först (1731) på Öland, sedan (1742) i Möre, Stranda och Handbörds härader (graf n:o 24); 3:o) *Gerhard,* f. 1704, d. 1758, tullförvaltare i Kalmar, gift med *Helena Maria Laurin,* d. 1754, 56 år gammal; 4:o) *Daniel,* f. 1708, d. 1784, handlande och rådman i Kalmar; gift 1748 med *Johanna Elisabet Klint,* d. 1767, 38 år gammal, dotter af häradshöfdingen Esaias Klint; 5:o) *Olaus,* f. 1709, d. 1762, rektor i Kalmar, gift 1751 med *Anna Margareta Botin,* dotter af kronobefallningsmannen i S. Möre Hans Botin. En annan G. Nilssons dotter, *Elisabet,* blef 1705 gift med stadssekreteraren i Kalmar Erik Zelin;***) en deras son, Erik, f. 1707,. d. 1772, blef kyrkoherde i Torslunda.

Denna graf antecknades 1770 såsom tillhörande svebiliska släkten, af hvilken flera medlemmar skola ligga begrafna i densamma, bland andra prostinnan Katarina Svebilius, född Gerdtsdotter (hon nyttjade stundom tillnamnet Gardt).

N:o 31. Mullgraf, förr täckt af en sten, som nu återfinnes öfver grafven n:o 26. Å denna sten läses i randen på dubbla rader: ”*Isai. 26. Men the döde etc. Anno 1675*”. Midtpå i en krans: *F. S.* i monogram och *G. I. D. R.* Nederst i en kartusch bibelspråket Ps. 116: 7—8. Inskriften upphöjd. — Grafven täckes nu af D. Stridbecks grafsten (n:o 23).

Fredrik Siwert, grafvens ursprunglige ägare, var handlande och rådman i Kalmar, d. före 1705;****) gift 1675 med *Gunilla Johansdotter Rodde* (graf n:o 19).

Denna graf antecknades 1770 såsom tillhörande kyrkan.

N:o 32. Mullgraf, förr täckt af en sten, som nu saknas. Å

---

*) Frig. saml.

**) Cl. Calm., s. 67 och 332. — Om släkten Svebilius' upprinnelse se Cl. Calm., s. 42. Ursprungligen en värmländsk släkt öfverflyttade den till kalmartrakten med Göran Eriksson, vid midten af 1600-talet kronobefallningsman i S. Möre.

***) Frig. saml. Cl. Calm., s. 673 f.

****) Frig. saml.

densamma lästes:*) "*Denna graf ähr fordom rådman här i Calmar Michael Arendtz och des kiära maakas dygdädla matronans sahlige Agneta Heijocks. — Sij under denna sten hvila dett echta pahr, hvilka sin Gudh och vänn i lifstiden älskat har. Gör du dettsamma, som ännu i verlden lefver, så kröner Gudh dig, när du dör med dylik heder. Anno 1727*". — Grafven täckas nu af von Sehltzens grafsten (n:o 24).

Mikael Arendt, f. 1659, d. 1691, handlande och rådman i Kalmar, köpte 1684 denna graf af kyrkan för 100 dlr kmt. År 1682 gifte han sig med *Agneta Heijock*, d. 1719, dotter af rådmannen David Heijock (graf 26).

Denna graf antecknades 1770 såsom tillhörande aflidne rådmannen David Mühlenbruchs arfvingar, "såsom herr rådman Claes Henrik Metts barn och deras medarfva" (graf n:o 21).

Hit hör ett epitafium, som förr hängde i domkyrkan "i hörnet snedt emot predikstolen". Det framställer Kristus på korset; vid dettas fot knäböjer en del personer af olika kön och åldrar. Öfverst inom en krans bokstäfverna M. A. A. och därunder: "*Herr Jesu Christ in meiner Nodt, Lass mich betrachten dein Creutz und Tod. Lass Deine Schmach, Angst und Schmertzen Gedult bringen meinen Hertzen*". Nederst: "*Diess Epitafium hat Michell Arendt neben seiner geliebten Hausfrauwen Anna zu Gottes Ehren und der Kirchen Zier verehret. Ihrer beiden Ehliebe S. Tochter I. Margreta Arendz zum Gedechtniss, Ihres Alters 16 Jahr Anno 1638 den 29 Sept. Ich habe einen guten Kamff gekemffet: Glauben behalten: die Krone der Gerechtigk. erlanget etc.*"

N:o 33. Förr täckt af en grafsten, af hvilken endast ett fragment finnes kvar vid södra trappan till orgelläktaren. Å denna sten lästes i randen: "*Denna steen och legerstelle hörer Christian Witte och hans arfvingar till. Anno 1686*". Öfverst ett rektangulärt fält: "*Efter döden wij förvente en oförgängelig frögd, som intet hjerta kan tänkia och intet öra hafver hördt. Wij skole ibland Guds helgon i hvijta kläder stå. Hoo will sig icke frögda medh stoor hjertans åtråå*". Nederst: "*Her under hvilar i Herranom Christian Witte, afsomnade den — och hans k. hustru Anna Nilsdotter Svan, i Herranom afsomnad den —*". — Grafven täckes nu af H. Engels grafsten (n:o 41).

Släkten Wittes äldsta kända medlem hette *Joakim Witte* och var handlande i Kalmar. Han var gift med *Katarina Krelen*, d.

---

*) Löfgrens saml.

1670, dotter af handlanden och rådmannen i Kalmar Jakob Krelen. W. efterlämnade åtminstone fyra barn: 1:o) *Georg*, d. 1659; 2:o) *Kristian*, f. 1639, d. 1701, liksom fadern handlande i Kalmar och slutligen (1691) rådman;*) han gifte sig 1675 med *Anna Nilsdotter Svan*, hvilken dog 1710 i pesten och ligger begrafven å gamla kyrkogården, där förr å hennes graf funnits en stående grafsten å hvilken lästes:**) ”*Manibus Wittianis sacrum. A:o MDCCX DIE 22 NOVEM*”; Kristian Witte efterlämnade sex barn, tre söner och tre döttrar; lika många voro döda före fadern; 3:o) *Katarina*, f. 1641, d. 1707, gift 1672 med handlanden i Kalmar Gerhard Saltzau (graf n:o 61); 4:o) *Joakim*, d. 1707, mäster.

Af rådmannen Kristian Wittes barn må nämnas: 1:o) *Katarina*, d. 1710 i pesten, gift med fortifikationskaptenen Daniel Schmitt;***) 2:o) *Joakim*, f. 1676, d. 1731 (graf n:o 29); 3:o) *Margareta Sofia*, gift 1710 med handlanden, sedermera rådmannen i Kalmar, David Mühlenbruch (graf n:o 21); 4:o) *Kristian*, var 1711 löjtnant; 5:o) *Anna Lucia*, f. 1686, d. 1704, gift 1700 med kommissarien Alexander Mühlenbruch (graf n:o 21); 6:o) *Fredrik*, handlande och rådman i Kalmar, gift 1733 med änkefru *Dorotea Rosenhagen*; vid arfskiftet efter modern fick Fredrik Witte familjegrafven i domkyrkan.

En rådmannen Fredrik Wittes son, *Hans Kristian*, f. 1733, d. 1782, blef guldsmed; han var gift med *Eva Katarina Ekelund*, d. 1808, dotter af löjtnanten H. S. Ekelund på Horsaryd (i Jämjö s:n, Blekinge?); änkefru Witte gifte 1785 om sig med apologisten, sedermera prosten och kyrkoherden i Gräsgård, Jonas Kåre.****)

Om denna graf antecknades 1770: ”Jouvelerarens Hans Kristian Wittes. Farfaderns rådman Wittes grafbref af den 27 mars 1686 uppvistes, hvaraf fanns, att kyrkan sålt denna graf för 100 d:r kmt”.

N:o 34. Mullgraf, förr täckt af en sten, som nu återfinnes öfver grafven n:o 37. Å denna sten läses i randen bibelspråket Esaias 26: 20: ”*Gack bort etc.*” Midtpå i en krans ett bomärke och bokstäfverna *I. B.*, *B. L.* och *C. H. D.* Öfverst i en fyrkant: ”*H.*

---

*) Likpredikan, då rådman Kristian Witte begrofs i domkyrkan den 14 juni 1701, af Erik Melin.

**) Frig. saml.

***) Kapten Schmitt gifte 1712 om sig med änkefru Brita Mühlenbruch (graf n:o 21).

****) Cl. Calm., s. 216.

Brita Lippia dödh anno 16— den 18 april, begrafven d. 3 maj". Nederst i en kartusch: "*Staffan Bremer. Död an. 1674 dn 16 april, begrafen dn 3 maj. 1667 dn 1 januari födes Davit Bremer, afsomnade a:o 1676 den 19 april*". Inskriften upphöjd. — Grafven täckes nu af E. D. Salomons grafsten (n:o 44).

Brita Lippia, som var dotter af kyrkoherden i Köping Stefan Jonæ Lippius, var namnkunnig för sin skönhet men gjorde sig mindre väl känd i sedligt afseende.*) Slutligen blef hon den 15 mars 1658 utan förutgången lysning enligt konsistorii befallning vigd vid *Jöran Brehmer* i Salomonstorp. Hennes broder, faderns efterträdare i Köping, skulle från predikstolen "dextre explicera detta, så att ingen däraf måtte taga sig exempel att vilja vigas utan lysning".

Om denna graf antecknades år 1770: "Brehmistska arfvingarnes. Handelsmännerna Joen Schvan och Sven Engelund uppviste sitt köpebref, dateradt den 30 juli 1766, utgifvet af Ebba Katarina Ekebom och Elisabet samt Margareta Brehmer, som denna graf sålt för 30 dlr smt. Handelsmannen Sven Sahlsteen anmälde sig och sin svägerska såsom numera arfvingar, hvilket vid domstol får utföras".

Joen Schvan, handlande och rådman i Kalmar, dog 1799, 72 år gammal, och *Sven Sahlsteen*, likaledes handlande i Kalmar, 1776, 70 år gammal. Denne senare var gift två gånger: 1:o) med *Juliana Berg*, d. 1744; 2:o) med *Margareta Mæchel*, från Västervik, d. 1757, 47 år gammal. En Sahlsteens dotter, *Ingrid Kristina*, blef 1775 gift med handlanden Sven Engelund. En annan S:s dotter, *Anna Margareta*, blef 1754 gift med saltpetersjuderidirektören Olivier Holmstedt. Sahlsteen hade dessutom två söner, Johan Peter och Karl Jakob.

N:o 35. Saknade förr grafsten; täckes nu af Johan Mühlenbruchs (n:o 37).

Om denna graf antecknades år 1770: "Tillförene rådman Hans Baumgarts arfvingars (graf n:o 27). Nämnes i 1733 års grafrannsakningsprotokoll vara såld till handelsmannen *Jakob Gudmundsson* och innehafves således af dess arfvingar; men hvarken är dag tecknad, då köpebrefvet är utgifvet eller köpesumman utsatt, och således icke säljaren kunnog gjord, hvarföre baumgartska arfvingarne påstodo detta dokuments uppgift."

N:o 36. Förr täckt af en grafsten, som nu återfinnes öfver

---

*) Cl. Calm., s. 606.

grafven n:o 28. Å denna sten läses i randen å två rader bibelspråken Joh. 3: 16. "*Så elskade Gud werlden etc.*" och Vish. b. 5: 16—17. "*Men the rettferdige etc. Anno 1667.*" Midtpå i en krans ett monogram och bokstäfverna *F. M. S.* — *E. B. D.* Öfverst och nederst kartuscher utan inskrift. — Grafven täckes nu af forna grafstenen n:o 42.

Folke Månsson, grafvens ursprunglige ägare, var handlande och rådman i Kalmar, d. 1676. Han var gift med *Elin Börjesdotter*, d. 1709, dotter af handlanden Börje Jonsson och Anna Henriksdotter. I detta äktenskap föddes flera barn; bland dessa, som kallade sig Folcker, må nämnas: 1:o) *Johannes*,*) f. 1664, d. 1729, lektor i Kalmar, sedermera professor i Pernau, slutligen afsatt, gift med *Katarina Velhuysen*, köpmansdotter från Karlshamn; en deras son, *Johan Kristian*, f. 1706, blef häradsskrifvare i Ölands norra mot; han bodde på Svarteberga i Repplinge s:n; 2:o) *Birger*,**), d. 1709, lektor i Kalmar, sedermera amiralitetssuperintendent i Karlskrona och kyrkoherde i Ramdala och Jämjö, gift 1687 med *Kristina Ehrenklo*, f. 1667, dotter af Erik Ehrenklo (graf n:o 6); en son till Birger Folcker, *Erik*, auditör, var gift med *Helena Katarina Nydelius*, kyrkoherdedotter från Åby, och bodde å Skammelstorp i Åby socken; en annan, *Karl*, militär, adlades 1719 von Ehrenclou; 3:o) *Magnus*,***) f. 1654, d. 1712, rådman och preses i Stockholms norra kämnersrätt; 4:o) *Zakarias*, f. 1662, hofsekreterare; 5:o) *Helena*,****) d. 1730, gift 1684 med v. häradshöfdingen och rådmannen i Kalmar *Mattias Bengtsson Morin*, d. 1710 i pesten; en deras son, Bengt,†) f. 1689, d. 1728, blef konsistorienotarie och rektor vid trivialskolan i Kalmar.

Denna graf antecknades 1770 såsom tillhörande jungfru Morins arfvingar.

N:o 37. Förr täckt af en grafsten, som nu återfinnes öfver grafven n:o 35. Å denna sten läses i randen: "*Diser Stein und Stette gehöret Johan Miuhlenbruch und seinen Erben. Anno 1684 den 6 Decemb.*" Midtpå i en krans ett monogram. Öfverst i en oval bibelspråken Ps. 84: 3 och 116: 7—9 på tyska. Nederst: "*Hir*

---

*) Cl. Calm., s. 67 ff.

**) Cl. Calm., s. 96 f. Lektor Birger Folcker förrättade altartjänsten i Kalmar domkyrka, då densamma invigdes den 24 juni 1682.

***) Cl. Calm., s. 67 not.

****) Frig. saml.

†) Cl. Calm., s. 129.

unter ruhedt Johan Miuhlenbruch; ist in Godt entslafen den — undt eliche Hausfraun Maria von Teen; ist in Godt — endslaffen den —". Inskriften upphöjd. — Grafven täckes nu af två grafstenar: Jakob Henrikssons (n:o 45) och Brita Lippias (n:o 34).

Om Johan Mühlenbruch, en son af borgmästaren D. Mühlenbruch (graf n:o 21), är intet annat bekant, än att han var gift med Maria von Teen,*) båda dogo 1720.

Denna graf antecknades 1770 såsom tillhörande handlanden Jakob Gudmundssons arfvingar. Huru handlanden Gudmundsson kommit i besittning af densamma, nämnes ej.

N:o 38. Förr täckt af en sten, som nu återfinnes öfver grafven n:o 29. Midtpå i en krans ett bomärke och bokstäfverna *P. H. S. — E. I. D. — 1689*. Öfverst i en kartusch: "*Här wnder leger begrawen handelsmannen saligh Pähr Håkansson och ähr afsomnade d. 22 martij anno 1682*". Nederst i en kartusch bibelspråket Phil. 1: 21. — Grafven täckes nu af två grafstenar, forna n:o 40 och en sten, å hvilken endast svaga spår af ornering och inskrift skönjas: en inristad jonisk kolonn och namnet Iochim.

Om denna graf antecknades 1770: "Har utan bevis blifvit tillerkänd Ingeborg Scheder och hattmakaren Bundis(?) änka. Perukmakaren Johan Rudolf Kræhms förbehöll sin svärmoders rätt, men utan vidare upplysning; grafven blifver i detta fall kyrkans".

Johan Rudolf Kræhms, d. 1793, var gift med *Ingrid Helena Brun* (graf n:o 48).

N:o 39. Förr täckt af en grafsten, som nu ligger i norra förstugan. Å densamma läses: "*Hic sepulti — Olof I. Knaph, bibliopola, född 1616 d. 16 april, dödh 1675. — Dorothea C. D. Günther, född 1611 d. 11 martij, dödh 1674. — Christopher O. S. Knaph nat: 1652 30 januarii, denat: 5 martij 1669. — Dorothea O. D. Knaph, född 1655 d. 2 septemb., dödh —*". — Grafven täckes nu jämte n:o 40 af S. Porsells grafsten (n:o 8).

Dorotea C. D. Günther var sannolikt dotter af den förste boktryckaren i Kalmar Kristoffer Günther, hvilken arbetade vid det af superintendenten Jonas Rothovius omkring 1620 anlagda boktryckeriet. — *Dorotea Olofsdotter Knaph* var gift två gånger: 1:o) med kollegan i Kalmar Olaus Amoenius; en deras son, Jonas,

---

*) Å gamla kyrkogården fanns 1754 en skadad grafsten, å hvilken då lästes i randen: "*Discr Sten und — — — gehörret D — — — von Tin wndt seine car — — — sn anno 1665*". Midtpå en krans med bomärke och *I—I* samt *I—M—K*. Frig. saml.

blef löjtnant vid amiralitetet och med sin hustru, Dorotea Hök, stamfader för släkten Ameen; 2:o) med konsistorienotarien, sedermera kyrkoherden i Söderåkra, Nicolaus Gerdslovius; en deras dotter, Kristina Elisabet, f. 1695, blef 1712 gift med kaptenlöjtnanten, sedermera kommendören vid amiralitetet, Werner Raab.*)

År 1770 antecknades denna graf såsom tillhörande garfvaren Baurts änkas arfvingar "såsom 1733 års grafrannsakningsprotokoll visar".

N:o 40. Förr täckt af en sten, som nu återfinnes öfver grafven n:o 38. Å denna sten läses i randen bibelspråket Joh. 3: 16. I öfrigt två kartuscher utan inskrift. — Grafven täckes nu jämte n:o 39 af S. Porsells grafsten (n:o 8).

Om denna graf antecknades år 1770: "$^3/_4$ af denna graf uppviste rådman herr Lorentz Åbrandt igenom köpebref af den 23 april 1756 sig tillhöra. Den återstående fjärdeparten tillkommer kyrkoherden herr Karl Beckstadius" (graf n:o 28).

Lorentz Åbrandt, f. 1723, d. 1782, gift med Maria Gädda, d. 1791, 74 år gammal, i Kalmar. Han ligger begrafven i domkyrkan. Hans "enda dotter", *Anna Märta,* begrofs därsammastädes 1761. En son, *Frans Didrik,* var liksom fadern handlande och rådman i Kalmar; han var två gånger gift: 1:o) med *Kristina Charlotta Pohl,* d. 1791, 42 år gammal; 2:o) (1792) med änkefru assessorskan *Anna Elisabet Moberger.* Släkten Åbrandt var under 1700-talet mycket talrik i Kalmar. Många af dess medlemmar hörde till tullstaten, såsom bröderna Lars och Peter, båda i början af århundradet visitörer eller, som den svenska titeln lydde, "besökare".

N:o 41. Förr täckt af en sten, som nu återfinnes öfver grafven n:o 33. Å denna sten läses i randen: "*Denna steen och legerstelle hörer skepbygemestaren M. Hans Mickelson Engel och hans arwingar til. Anno 1686*". Midtpå i en krans ett monogram. Öfverst i en oval: "*Här under liger begrafven M. Hans Michelsen Engel, skiepzbyggemestare, hvilken i Herranom afsomnade den 14 desember anno 1664 och hans kära hustru Maria Kiön, i Herranom afsomna: den 14 februarii anno 1687*". Nederst i en oval: "*Den 31 Ps. 8. v. Jagh frögdar migh etc.*" — Grafven täckes nu af en grafsten, som 1834 inflyttades från gamla kyrkogården. Å denna sten läses i randen: "*Anno 1607 den 22 Januarii starff der erbar und*

*) Cl. Calm., s. 128 och 176.

wolgeachte Abraham Heidenrich Strandvaget zu der Libau. Der Sele Gott gnedich sii". Midtpå ett bomärke och däröfver: "*Disse Sten undt Stede hördt Abraham Heidenrich und sinen Erve*". Stenen uppgräfdes 1754 ur gruset efter gamla kyrkan.*)

Denna graf antecknades år 1770 såsom tillhörande räntmästaren Widemans änka. I domkyrkorådets protokoll af den 4 juli 1769 säges den "till 2/3 tillhöra kapten Erik Millbergs änka och skeppar Grafs hustrus arfvingar". I domkapitlets protokoll af den 14 nov. 1712 heter det: "Låt salig Bergmans änka, hustru Kristina Andersdotter, uppvisa salig Törneskärs ackordsbref på salig byggmästaren Engels graf jämte Hans Olofssons kvitto af den 11 april 1684 på en graf med dess sten, köpt af kyrkan och i stora gången belägen".

Kristina Andersdotter, d. 1730, var änka efter rådmannen i Kalmar *Sven Bergman*, d. 1709.**) I bouppteckningen efter henne säges kaptenen *Per Enhörning* vara svåger med salig Bergman och uppgifves skepparen *Kornelius Graf*, d. 1738, såsom arfvinge till hälften.***)

Per Enhörning, f. 1675, d. 1730, gifte sig 1718 med *Margareta Holst*.

Erik Millberg gifte sig 1732 med *Margareta Enhörning* i hennes andra gifte, d. 1758, 66 år gammal. Skeppar Grafs dotter, Margareta, tjänade 1739 hos kapten Millberg.

I denna graf ligger sannolikt kaptenen P. Enhörning begrafven. Hans vapensköld hängde förr på norra väggen i kyrkan. Å densamma läses: "*Kongl. maj:ts till Sverige tro tienare och capitain af högvälborne herr baron general major Horns regemente till fot, den ädle och wälborne herren herr Pähr Enhörning till Sahleboo etc. etc. Född d. 7 october åhr 1675, död den 6 julii åhr 1730 och begrafven här i Calmar kyrcka*".

N:o 42. Förr täckt af en sten, som nu återfinnes öfver grafven n:o 36. Å denna sten läses i randen bibelspråket Joh. 19: 25. "*Jag wet at etc.*" Midtpå i en krans: L. E. R. L. — C. H. D. W. 1688. Öfverst och nederst två rektangulära fält utan inskrift. Grafven täckes nu af en grafsten utan inskrift.

Om denna graf antecknades 1770: "Handelsmannen *Magnus*

*) Frig. saml.

**) Fru Kristina Bergman skänkte 1709 till domkyrkan två ljusstakar af silfver, vägande tillsamman 83 lod. Domkyrkans inventarieförteckning.

***) Bouppteckning 1730. (Rådstufvurättens arkiv.)

Åbrandt uppviste auktionsräkning af den 22 december 1767, att grafven den 15 ejusdem för 71 d:r smt honom tillfallit. Herr rådman Peter Löhngren gjorde pretention på denna graf i tanke af en förut ägande rättighet". Skall förut hafva tillhört handlanden Kristoffer von Seltzen d. y. (graf n:o 24).

Peter Löhngren dog 1788, 65 år gammal; han var gift med *Emerentia Weijdling* (graf n:o 54).

N:o 43. Förr utan sten, nu täckt af en sten, som 1834 inflyttades från gamla kyrkogården. Å denna sten läses: "*Hir under licht begraven selich M. Pawel Kaske Balber in Godt den Heren entslapen den 7 April anno 1653*"; inskriften inhuggen; därunder i en rundel: dödskalle, timglas och sax.

Bagaremästaren *J. H. Dolge* inköpte 1742 denna graf på offentlig auktion.*) År 1770 antecknades om densamma, att den tillhörde bagaren Dolges och buntmakaren Everts samtliga arfvingar.

N:o 44. Förr täckt af en sten, som nu återfinnes öfver grafven n:o 34. Å denna sten läses i randen: "*Denna steen och legerstelle hörer Zachris Anderson och hans arwingar till a:o 1686 den 4 novem.*" Midtpå i en krans ett bomärke. Öfverst i en oval infattning: "*Denna sten och graf hörer Ernst Diderich Salomon och Catharina Spore med des arfvingar till anno 1725*". Nederst i en oval bibelspråket Ps. 16: 11 "*Tu kungiör etc*". Inskriften upphöjd. — Grafven täckes nu af en grafsten, som 1834 inflyttades från gamla kyrkogården. Å denna sten lästes förr**) i randen: "*Denna steen och lägerstelle hörer Lars Lönebom och des anhörige til. Anno 1695*". Midtpå ett bomärke i en oval krans m. m. Öfverst i ett rektangulärt fält: "*Her wnder hviler skiepperen Lars Lönebom, födh 1650, salig afsomnade i Herranom d. 14 aprill 1702. Täxten Davids psalm d. 116 v. 7. 8. 9*". Nederst på samma sätt: "*Her und — — — Sven Jon — — — föd a:o 1682 den 1 — — — afsomnade a:o 1 — — — den 29 junius — — —*".

Ernst D. Salomon, d. 1759, 80 år gammal, var badaremästare (fältskär) i Kalmar; gift 1706 med *Katarina Spore*, dotter af källarmästaren Mattias Spore. Af barnen må nämnas sonen *Elias*, f. 1718, d. 1792, prost och kyrkoherde i Resmo; han var två gånger gift: 1:o) (1752) med *Kristina Eleonora Klint*, d.

---

*) Jfr graf n:o 64.

**) Frig. saml.

1763 och begrafven i domkyrkan, dotter af häradshöfdingen Esaias Klint; 2:o) (1767) med häradshöfdingen P. Nobelii änka, *Maria Cecilia Bergman*.*) En dotter af E. D. Salomon, *Anna Katarina*, blef 1733 gift med hofrättskommissarien Johan Gustaf Schotte och 1752 med kronobagaren Sven Kreuger (graf n:o 63).

År 1770 antecknades grafven såsom förut tillhörande prosten Salomon och dess medarfva, men, tillägges det, "af 1733 års grafrannsakningsprotokoll finnes, att första köpeskillingen till kyrkan aldrig blifvit erlagd, hvarför grafven nu tillfaller kyrkan".

N:o 45. Förr täckt af en sten, som nu återfinnes öfver grafven n:o 37. Å denna sten läses i randen bibelspråket Rom. 14: 8. Öfverst i en stor oval kartusch: "*Dene sten och stelle hörer Jackop Hindricon och hans arvingar till. Anno 1663 d. 1 maje bleef Jackop Jackopson bgraven her undr dene sten. Gudh forlene honom en frögdeful upståndelse. Anno 1664*". Nederst en kartusch med oläslig inskrift. Inskriften inhuggen. — Grafven saknar nu grafsten.

Denna graf antecknades 1770 såsom tillhörande kyrkan. År 1769 heter det om densamma: "Varit Jakob Hindricssons. Föregifves sedermera hafva tillhört herr Michael Gallatz".

N:o 46. Förr täckt af en grafsten, som nu återfinnes öfver grafven n:o 63. Midtpå i en krans ett bomärke och bokstäfverna *H. M. S.* — *G. P. D.* Öfverst i en kartusch läses: "*Här under ligger begrafven handelsmannen välakt. Håkan Månsson, hvilken afsomnade den 16 april anno 1683(?) och hans k. hustru Gertrud Persdotter, som afsomnade den* —". Nederst i en kartusch: "*Beröm dig icke etc. Ordsp. XXVII: v. 1.*" Bladram. Inskriften upphöjd. — Grafven saknar nu grafsten.

Om denna graf antecknades år 1770: "Wijkens änkas samtliga arfvingar tillhörig, hvilka nu begärde förnyadt grafbref, som beviljades".

N:o 47. Förr täckt af en sten, som nu återfinnes i västra förstugan bredvid graf n:o 51. Å denna sten läses: "*Denna graf och lägerstelle tillhörer kopparslagaren Anders Hjort och hans arfvingar. Lijkväl blifver jagh etc. (Ps. 73: 23—24.) — Calmar anno 1728*". — Grafven saknar nu grafsten.

Anders Hjort var gift med *Anna Gerber* och hade med henne åtminstone en son och två döttrar. Sonen, *David*,**) född

---

*) Cl. Calm. s. 193 f.

**) Cl. Calm. s. 130.

1713, d. 1767, blef prost och kyrkoherde i Torslunda; gift 1746 med Lucia Saur, f. 1717, d. 1784, dotter af handlanden och rådmannen Kasper Saur (graf n:o 16). Den ena dottern, *Agneta,* blef 1745 gift med handlanden i Kalmar Joh. Didr. Sommar, den andra *Margareta,* 1737 med d. v. komministern i Kalmar, sedermera kyrkoherden i Fliseryd, Erik Torrenius.*)

Denna graf antecknades år 1770 såsom tillhörande kopparslagaren Hjorts arfvingar.

N:o 48. Förr täckt af en sten, som nu återfinnes öfver grafven n:o 64. Å denna sten läses midtpå i två sköldar inom en oval krans: "*Jöns Jönsson — Anna Andersdoter*". Öfverst i ett rektangulärt fält: "*Dänne sten och lägersta hörer ährboren oc förståndig Jöns Jönsson til 1666*". Nederst i en fyrkant: "*P. H. S. — E. I. D*". Nedersta inskriften inhuggen, den öfriga upphöjd. — Grafven saknar nu grafsten.

Denna graf antecknades år 1770 såsom tillhörande kollega Bruns arfvingar. Den var enligt kvitto af kyrkoföreståndaren Johan Mühlenbruch af den 18 februari 1693 inköpt för 100 dlr kmt af sadelmakaren Johannes Brun, hvars änka 1712 bevakade sin rätt.**)

Johannes Brun var gift med *Ingeborg Scheder,* d. 1736, och efterlämnade åtminstone tre barn: 1:o) *Peter,* f. 1692, d. 1741, kollega i Kalmar, gift med *Ingrid Månsstadia* från Uppland; en deras dotter, *Ingrid Helena,* d. 1775, var gift (1758) med perukmakaren Johan Rudolf Kræhms (graf n:o 38); en annan, *Anna Sofia,* med aktuarien Nils Åsberg; 2:o) *Johan,* f. 1695, d. 1734, lektor i Kalmar, gift med *Margareta Elisabet Galle;****) 3:o) en dotter, som synes hafva blifvit gift med en hattmakare Bundi i Kalmar.

N:o 49. Förr täckt af en sten, som nu återfinnes öfver grafven n:o 27. Å denna sten synes i upphöjdt arbete ett af Kalmar domkyrkas torn med en flöjel, å hvilken står årtalet 1714. Däröfver läses på ett band: "*I dag mig, i morgon tig. — Du lychtar dagen för mig förrän aftonen kommer*". På sidorna om tornet tvänne sköldar, på hvilka läsas bibelspråken Joh. Upp. 14: 13: "*Salige de som etc.*" och Job. 19: 25—26: "*Jag weet at etc.*" Nederst i en kartusch: "*Hier unter ruhet seelig in dem Herren handelsman h. Hans Michael Krahner, gestorben d. 20 Dec. a:o 1714. und seine Frau, liebste*

*) Cl. Calm. s. 257.

**) Domkapitlets protokoll den 14 nov. 1712.

***) Cl. Calm. s. 50 och 189.

Anna Krahner, undt dessen Erbgenanten zugehörig". — Grafven täckes nu af en grafsten utan inskrift.

Denna graf synes ursprungligen hafva tillhört "konterfejaren" *Martin Gergen Brehmer*, ehuru äganderätten var omtvistad. År 1706 ville änkan, *Anna Brehmer*, sälja den till en skeppare Mekelburg, men d. v. kyrkoföreståndaren (sysslomannen), Johan Mühlenbruch, förbjöd detta, förmenande, att full betalning för grafven ej var till kyrkan erlagd. Änkan påstod sig emellertid hafva gifvit för densamma 15 dlr smt och ett epitafium, som dock nu var förkommet; men senare upplystes, att detta epitafium var skänkt till kyrkan af "salig Sperlingen" och endast lagats af mäster Martin Gergen för 20 dlr smt, hvarför änkan hänvisades till magistraten för att få saken utredd. Förmodligen har så också skett, ty den 5 oktober 1707 såldes grafven utan protest till handlanden *Hans Mikael Krahner*, hvilket köp år 1712 togs för godt af domkyrkostyrelsen*).

Namnet Krahner är fäst vid en af Hans Mikael Krahner och hans hustru gjord stipendiedonation å "400 caroliner, som gör 250 dlr smt, till de fattige scholægåssars underhåld här vid Calmare gymnasium, för det att den högste och store Guden nådigst välsignat vårt företagande i handel och vandel samt bevarat oss för svåra sjöskador och andra olyckor".

Denna graf antecknades 1770 såsom tillhörande handlanden Krahner och dess medarfva.

Handlanden Hans Mikael Krahner, d. 1714, var gift med *Anna Hingstman*, d. 1725. En deras son, *Johan Mikael*, d. 1778, 74 år gammal, gift med *Dorotea Maria Lewenhagen*, d. 1766, 55 år gammal, var äfven handlande i Kalmar. Flera barn.

N:o 50—51. Förr utan grafstenar, nu täckta af grafstenar utan inskrift.

Dessa grafvar antecknades år 1770 såsom tillhörande kyrkan. N:o 50 var genom en pelare under orgelläktaren gjord obrukbar.

N:o 52. Förr utan grafsten, nu täckt af en sten, som 1834 inflyttades från gamla kyrkogården. Å denna sten läses: "*Denna graf hörer kyrkiowaktaren Daniel Jonsson och dess k. maka til. Anno 1772*". Inskriften inhuggen.

Denna graf antecknades 1770 såsom tillhörande kyrkan.

---

*) Domkapitlets protokoller d. 14 mars 1706, 4 och 6 september 1707 samt 4 nov. 1712.

N:o 53. Murad graf, förr täckt af en stor sten med mässingsringar i hörnen men utan inskrift; nu täckes den af P. Mobergers grafsten (n:o 57).

Denna graf antecknades 1733 såsom tillhörande Hans Olofsson Sturks och Bengt Weijnbergs arfvingar — *Hans Olofsson Sturk*, handlande i Kalmar, var kyrkoföreståndare år 1684 — *Bengt Weijnberg*, handlande i Kalmar och bruksarrendator,*) kallas 1710 andre kyrkoinspektor. Han var två gånger gift: 1:o) (1698) med änkefru *Elisabet Sturk;* 2:o) med *Anna Magdalena Altenack*, d. 1731, som förut varit gift först med kaptenen J. J. Mittler och sedan med prosten M. Wippert.

År 1770 heter det om denna graf: "Säges vara igenom köp herr borgmästare Möllers arfvingars; af honom murad. Ingen tillstädes".

Lorentz Möller, d. 1755, 45 år gammal, var 1746—1755 politi-borgmästare i Kalmar;**) han var gift med *Anna Margareta Wiebe* från Karlskrona, d. 1798, 74 år gammal. Flera barn.

N:o 54. Mullgraf, förr täckt af en sten, som nu saknas. Å denna sten lästes i randen: "*Denne sten och legerställe hörer Jörgen Weijdling och hans arfvingar till. Anno 1686*". Öfverst i ett rektangulärt fält: "*Her under hvilar i Herranom Jörgen Weijdling, afsomnade den 26 oktobris anno 1684, och hans k. hustru Catharina Fock, i Herranom afsomnade den* —". Nederst på samma sätt:

"*Jagh haar mig Christo gifvet*
Min trogne Frälserman
Här fins eij rätta lifvet
Ty döör jagh gladh försann
Ner Herren vill migh kalla
Från verldzens sveijk och flärd
Jag vill migh Gud befalla
Farväl, du onda verld."

— Grafven täckes nu af Mattias Olofssons grafsten (n:o 55).

Jörgen Weijdling och *Katarina Fock****) hade fem barn,

---

*) Cl. Calm. s. 65 och 413. W. kallas där arrendator af Värnanäs; han bodde enligt S. Möre tingsprotokoller 1709 på Värnaby.

**) Sylvander, anf. arb., III, s. 658. Namnet skrifves ofta Müller.

***) Katarina Fock, d. 1738, gifte om sig med handlanden i Kalmar Anders Schultz. En deras son, Johan, blef likaledes handlande i Kalmar. — Jörgen Weijdling, som var handlande i Kalmar, ägde gård "vid Ölandsgatan, en tomt mellan guvernementshuset och skräddareåldermannen Peter Bergs hus". Bouppteckning 1738 efter fru Katarina Fock. (Rådstufvurättens arkiv).

två söner och tre döttrar: 1:o) *Mikael*, f. 1680, d. 1738, handlande och rådman i Kalmar; 2:o) *Emerentia*, f. 1681, d. 1770, gift med borgmästaren Kasper Hoppenstedt (graf n:o 9); 3:o) *Margareta*, d. 1704, gift 1702 med handlanden i Kalmar Arnold Trolle;*) en deras son, Georg, var 1738 kammarskrifvare i kongl. kammarrevisionen; 4:o) *Peter*, d. före 1738, handlande i Varberg; en hans son, *Peter*, krono- och stadskassör i Kalmar, blef 1743 gift med *Anna Katarina Kastman*, d. 1756, 40 år gammal, dotter af handlanden i Kalmar Erik Kastman och Gustaviana Eichwürtzel (graf n:o 21); en dotter af Peter Petersson Weijdling och Anna Katarina Kastman, *Emerentia Susanna*, f. 1748, blef 1767 gift med sockerbagaren Daniel Granlund; 5:o) *Anna*, gift 1711 med regementsfältskären Andreas Severin; död utan arfvingar.

Rådmannen Mikael Weijdling**) var gift två gånger: 1:o) (1704) med *Anna Wendt*, d. 1710 i pesten, dotter af handlanden i Kalmar Mikael Wendt, d. 1704, och Ingeborg Bernegau; 2:o) (1712) med *Elisabet Saltzau*, d. 1747 (graf n:o 61). Af de många barnen må nämnas: 1:o) *Georg*, f. 1704, d. 1778, kyrkoherde i Resmo;***) 2:o) *Mikael*, f. 1706, handlande och dykerikommissarie i Kalmar; 3:o) *Peter*, f. 1707, d. 1756, handlande i Kalmar;****) 4:o) *Johan*, f. 1709; 5:o) *Greta Lisken*, f. 1725, gift 1761 med buntmakaren Johan Henrik Wasserman; 6:o) *Daniel*, f. 1730, d. 1770, dykerikommissarie, gift med *Magdalena Elisabet Dahlberg*, d. 1784, 58 år gammal.

Kommissarien Mikael Weijdling var gift (1736) med *Elisabet Edenberg* från Jönköping, d. 1765, 46 år gammal.†) Bland deras barn märkas: 1:o) *Anna Magdalena*, f. 1737, d. 1788, gift 1757 med lotsinspektoren och handlanden i Kalmar Tomas Saur (graf n:o

---

*) Arnold Trolle gifte 1705 om sig med Margareta Saltzau (graf n:o 61).

**) Rådmannen Mikael Weijdling var flera år kyrkoföreståndare men kom därunder i balans i kyrkokassan, hvilket sedermera vållade domkyrkorådet åtskilliga svårigheter. Slutligen tillfrågade man sonen, Mikael Weijdling d. y., och systern, änkeborgmästarinnan Emerentia Hoppenstedt, om de ville betala skulden. Resultatet af denna förfrågan omnämnes dock ej. Domkyrkorådets protokoller.

***) Cl. Calm. s. 188.

****) Bröderna Weijdling hade tobaksfabrik i Kalmar.

†) Kommissarien Mikael Weijdling öfvertog 1754 af brukspatronen Kasper Hoppenstedt för 4,600 dlr smt köpet af 2 frälsehemman Mossberga i Ryssby socken och sålde dem 1756 för 6,000 dlr smt till kaptenen Ulrik Teodor Liljehorn. S. Möre tingsprotokoller 1754, 1755, 1758 och 1761.

16); 2:o) *Emerentia*, f. 1738, d. 1776, gift 1760 med handlanden och rådmannen i Kalmar Peter Löhngren (graf n:o 42); 3:o) *Adolf Ulrik*, f. 1745, gift 1774 med pigan *Katarina Maria Lindberg*.

Peter Mikaelsson Weijdling var gift med *Maria Elisabet Kretzmer**) från Örebro, dotter af Anton Kretzmer och Kristina De Besche.

Af öfriga medlemmar af släkten Weijdling må nämnas: 1:o) *Anna*, gift 1743 med visitören Johan Ruth; 2:o) *Emerentia*, gift 1757 med magasinsskrifvaren vid Lovers alunbruk Nils Svensson Berg. Dessas släktskap med de öfriga Weijdlingarna framgår ej ur tillgängliga handlingar.

Denna graf antecknades 1770 såsom tillhörande hoppenstedtska och weijdlingska arfvingarne.

N:o 55. Mullgraf, förr täckt af en sten, som nu återfinnes öfver grafven n:o 54. Å denna sten synes midtpå i en krans ett monogram och däromkring: "*Mattias Olofson — Sara Gunnarsdotter. Anno 1691*". Öfverst i en kartusch: "*HIOB. 19 Cap. Jag veet etc.*" Nederst i en inramning: "*Hofqvartermästaren Mathias Krögerström och des arfvingar 1771*". Nedersta inskriften inhuggen; den öfriga upphöjd. — Grafven täckes nu af B. Hoppenstedts grafsten (n:o 56).

Mattias Olofsson, d. 1712, var rådman i Kalmar. Han var tre gånger gift: 1:o) med *Sara Gunnarsdotter*, d. 1693; 2:o) med *Margareta Maville*, d. 1702; 3:o) med *Katarina Reuch*.**) En dotter i första giftet, *Maria*, d. 1733, blef 1708 gift med rådmannen i Kalmar Jonas Starbeck, f. 1679, d. 1723; deras son, Israel Mattias, f. 1708, d. 1772, blef kyrkoherde i Fagerhult.***)

Denna graf antecknades 1770 såsom tillhörande aflidne(?) kyrkoherden Starbecks samt kassör Krögerströms arfvingar. Hofkvartermästaren *Mattias Krögerström* begärde grafbref.

N:o 56. Förr täckt af en sten, som nu återfinnes öfver grafven n:o 55. Å denna sten synes midtpå i en af änglar uppburen krans ett bomärke jämte årtalet 1699 och namnen *Baltzar Hoppenstedt — Dorothea Engels*. Öfverst i en kartusch bibelspråket Ps. 73: 25—26 på tyska. Nederst i en kartusch: "*Hier unter ruhet in Gott selig Baltzar Hoppenstedt. A:o 1699 d. 30 Mertz*". Bladram. Inskriften upphöjd. — Grafven täckes nu af en alldeles utnött grafsten.

---

*) Maria Elisabet Kretzmer gifte 1758 om sig med brukspatronen Kasper Hoppenstedt (graf n:o 9).

**) Frig. saml.

***) Cl. Calm. s. 473, 474.

I domkyrkorådets sessionsrum hänga tvenne porträtt af *Baltzar Hoppenstedt* och *Dorotea Engel*. Å det ena läses på baksidan: "*Baltzar Hoppenstedt, bildhuggare, född i Saxen-Launburg 1622, död den 20 Martii 1699 i Calmar. Stamfader för Hoppenstedtska slägten*"; å det andra: "*Dorothea Engel, född 1627, död 1709. Stammoder för Hoppenstedtska slägten*". På plåtarna under porträtten läses ungefär detsamma.*)

År 1712 uppviste handlanden Kasper Hoppenstedt kyrkoföreståndaren Clemet Ingessons kvitto af den 15 februari 1700, "hvarutinnan upplåtes dess salig föräldrar mot 100 dlr kmt lösen en graf på korsgången åt torget". År 1770 antecknades grafven såsom tillhörande aflidne borgmästaren K. Hoppenstedts arfvingar (graf n:o 9).

N:o 57. Förr täckt af en sten, som nu återfinnes öfver grafven n:o 53. Å denna sten läses i randen bibelspråket 2 Kor. 4: 17 på tyska. Öfverst i en oval: "*Kristus är mit lif etc. Phil. cap. 1 vers 21. Anno 1752*"; därunder i samma oval bibelspråket Phil. 3: 20 på tyska. Midtpå i två ovaler: "*Denna sten och graf tillhörer handelsmannen Petter Moberger och des kära hustru Catharina Elisabeth Swebilia samt deras arfvingar*". Nederst i en kartusch: bibelspråken Rom. 8: 18 och Ps. 126: 5 på tyska. Den tyska inskriften, som är äldst, är upphöjd, den svenska inhuggen. — Grafven täckes nu af Fredrik Links grafsten (n:o 28).

Denna graf tillhörde ursprungligen släkten Myrstedt, bland hvars medlemmar må nämnas handlandena i Kalmar Gabriel och Amund Myrstedt. — *Gabriel Myrstedt,***) d. 1746, efterlämnade en son, *Amund Gabriel*, f. 1714, d. 1788, hvilken blef prost och kyrkoherde först i Vickleby, sedan i Kastlösa. Denne var gift med *Ingeborg Kristina Westman*, rådmansdotter från Lund; hennes farfader hade varit vaktmästare på Kalmar slott.***) — *Amund Myrstedt*, d. 1747, gift med *Katarina Elisabet Norström*, d. 1749, efterlämnade flera barn, bland hvilka må nämnas sonen *Henning*, f. 1734, handlande i Kalmar, gift 1765 med *Katarina*

---

*) Jfr. Svenska Ättartal 1894, där afvikande uppgifter finnas. I Kalmar trivialskolas matrikel af år 1695 kallas Kasper Didrik Hoppenstedt son af Baltzar snickare. Allm. läroverkets arkiv.

**) Gabriel Myrstedt hade äfven graf å gamla kyrkogården med en stående sten, å hvilken lästes: "*Denna sten och graf tillhörer handelsmannen Gabriel Myrstedt och hans arfvingar 1743*". Frig. saml.

***) Cl. Calm. s. 694.

Sundberg, d. 1796, 55 år gammal, prästdotter från Döderhult.*)

Peter Moberger, d. 1779, 67 år gammal, och begrafven i domkyrkan, handlande i Kalmar, köpte 1752 grafven af prosten Amund Gabriel Myrstedt och handlanden Henning Myrstedt för 73 dlr smt, hvilket köp 1770 godkändes af domkyrkostyrelsen. Moberger var två gånger gift: 1:o) (1751) med *Katarina Elisabet Svebilius,* d. 1755, 32 år gammal, dotter af kyrkoherden i Runsten Olof Svebilius och Brita Giöth; 2:o) (1758) med *Anna Margareta Montelius,* f. 1732, d. 1806, dotter af lektorn i Kalmar Daniel Montelius och Anna Elisabet Uppstedt.**) Enligt Roosvals matrikel för år 1799 var Peter Mobergers handelshus då det äldsta i Kalmar;***) det var grundadt 1745, och rörelsen fortsattes efter grundläggarens död af änkan.

N:o 58—59. Förr täckta af stenar, hvilkas inskrifter redan på 1820-talet voro alldeles utnötta. Dessa stenar äro nu utbytta mot fyra andra, af hvilka en, Hans Johanssons, ursprungligen tillhör grafven n:o 65 men de öfriga 1834 inflyttades från gamla kyrkogården. — Å de inflyttade stenarna läses: 1:o) midtpå i en enkel infattning: "*Denna sten och graf hörer borgaren Esbiörn Höök des k. hustru och arfvingar till. A:o 1751*". Nederst: "*Ps. 73 v. 24. Tu leder mig etc.*"; inskriften inhuggen; 2:o) midtpå i en enkel infattning: "*S. G. S. Peter Ekelin och des barn tillhördi d. 24 junij a:o 1767*"; inskriften inhuggen; 3:o) midtpå i en krans: "*Lars Åbrandt — Catharina Åbrandt. Anno 1751.*

Grafven n:o 58 omtalas i äldre handlingar såsom tillhörande rådman *Peter Bougman,* d. 1688.****) År 1770 förklaras den tillhöra kyrkan.

Grafven n:o 59 köptes 1707 för 100 dlr kmt af skeppsbyggmästaren *Mikael Gallatz,* d. 1713, från hvilken den öfvergick till sonen Olof, d. 1733, politi-borgmästare i Kalmar 1719—1733.†) *Olof Gallatz* var gift (1713) med *Anna Maria Utterbom,* d. 1719,

---

*) Cl. Calm. s. 530.

**) Cl. Calm. s. 51 och 154.

***) E. C. Roosval, Matrikel öfver embets- och tjenstemän m. m. i Calmar län och Öland. För år 1799 utgifven.

****) Frig. saml.

†) Borgmästaren Gallatz har till domkyrkan skänkt två ljusarmar af silfver, vägande tillsammans 58 lod; de äro afsedda för predikstolen. Domkyrkans inventarieförteckning.

änka efter handlanden Sven Rosenhagen (graf n:o 68). I detta äktenskap föddes två söner, *Olof* och *Johan*, hvilka öfverlefde fadern; de voro vid hans död (1733) resp. 18 och 15 år.*) I ett föregående gifte hade borgmästaren Gallatz två barn, *Mikael* och *Katarina Elisabet*, hvilken senare 1717 blef gift med handlanden i Kalmar Andreas Rosenhagen. Mikael, f. 1698, d. 1765, handlande i Kalmar och slutligen kommissarie och vice rådman, blef gift med *Anna Marta Mühlenbruch* (graf n:o 21); af deras barn må nämnas tvenne döttrar: *Birgitta Kristina*, f. 1727, gift 1755 med handlanden i Kalmar Hans Peter Lindgren, och *Margareta Sofia*, f. 1728, gift 1762 med löjtnanten Karl Gustaf Rudbeck.

Af handlanden Lindgrens änka såldes grafven 1769 för 50 dlr smt till handlanden i Kalmar *Johan Östman*, d. 1795, 58 år gammal, gift 1768 med *Anna Katarina Riddersporre*, dotter af öfverinspektoren vid landttullen Daniel Samuel Riddersporre, d. 1783, 80 år gammal, och Katarina Charlotta Pohl, d. 1762, 58 år gammal. — Fru Katarina Ch. Pohl begrofs i domkyrkan samtidigt med sin ogifta moster, Sara Fejf, sannolikt i denna graf. — En dotter till handlanden Östman, *Maria Charlotta*, blef gift med pedagogen i Ålem Nils Wimmerstedt.**)

N:o 60. Murad graf, nu som förr täckt af en sten, hvars inskrift är alldeles utnött.

Denna graf tillhörde ursprungligen handlanden *Mikael Baumgart* (graf n:o 27), hvars måg, brukspatronen Anton Cortmejer (graf n:o 21 och 27), 1725 sålde den till handlanden och rådmannen *Klas Henrik Mett* (graf n:o 21).***) År 1770 innehades den af honom, ”hvarå behöriga dokumenter uppteddes”.

N:o 61. Förr täckt af en stor refflad sten utan inskrift, nu af Peter Johanssens (n:o 66).

Denna graf tillhörde ursprungligen handlanden Joakim Saltzau. År 1770 antecknades den såsom tillhörande Daniel Weijdling och hans samsyskon (graf n:o 54).

Släkten *Saltzau* eller, som det ofta heter, von Saltzau, är, såsom namnet antyder, tysk. Från midten af 1600-talet omtalas två medlemmar af densamma, Mauritz och Henrik, båda handlande i Kalmar. De synas hafva varit råa män med häftiga lynnen, att

*) Bouppteckning 1734 (Rådstufvurättens arkiv).
**) Cl. Calm. s. 163.
***) Löfgrens saml.

döma efter några af Sylvander meddelade uppgifter. — Mauritz Saltzau blef en gång stämd, för det han slagit sin hustru blå och blodig endast af det skäl, att hon låtit kläda sig på annat sätt än det dittills brukliga; till sist hade han drifvit ut henne ur huset, så att hon öfver natten måst söka skydd hos grannarne. Detta skall hafva skett flera gånger.*) — *Mauritz Saltzau*, d. 1666, var gift två gånger: 1:o) med *Regina Hermansson*, d. 1645, hvars grafsten förr fanns å gamla kyrkogården;**) 2:o) med *Margareta von Glaen* (Glafven), d. 1709. Af Sylvanders uppgifter framgår ej, hvilkendera af dessa det var, som misshandlades.

Om *Henrik Saltzau* är intet annat bekant, än hvad Sylvander berättar efter rådstufvurättens dombok från 1654, att han vid ett tillfälle kommit i våldsamt handgemäng med några förnäma främlingar, som bodde hos honom;***) vid ett annat tillfälle dömdes

---

*) Sylvander, anf., arb., III. s. 598.

**) Frig. saml. Å denna grafsten, hvilken redan 1754 var mycket skadad, lästes då i randen: "*Die Sellen der Gerechten seyndt in — — — n Qval ryhret ihnen. Sap. 3*". Midtpå en krans och däri bomärke samt M. V. S.; det hela uppburet af änglar i sida kläder. Nederst en kartusch, hvari: "*Anno 1645 adij 29 decem — — — ich in Gott endsla — — — gritz Saldtzavwz — — — Regina Hermans — — — ihr genedich*". I hörnen evangelisttecknen. Denna grafsten saknas nu.

***) Sylvander, anf. arb., III, s. 594. Detaljerna skildras på följande sätt: "Då biskop Enander höll barnsöl, hade han till det bjudit stadens och ortens förnämsta personer och som vanligt på gästabud beställt stadsmusiken "att spela och göra sig lustiga på golfvet" för gästerna. Ölkannan och vinstopet gick flitigt ikring, och gästerna dröjde till kl. 2 på natten hos biskopen. Bland dessa gäster var äfven prins Karl Gustafs öfverhofmästare och hofmarskalk vid hofvet på Borgholm och en öfverstelöjtnant af prinsens stab. De hade sitt herberge hos en handlande Henrik Saltzau, som var missnöjd öfver att han ej var bjuden, hvarför han kl. 9 lät stänga sin port. Då öfverhofmästaren och öfverstelöjtnanten kl. 2 på morgonen med andra gäster begåfvo sig hem, togo de stadsmusiken med sig och gingo under spel och sång kring gatorna. När de båda förnäma gästerna kommo till sitt nattkvarter, sågo de porten stängd. De bultade, ringde och ropade, men Saltzau öppnade icke. Då försökte öfverstelöjtnanten att på krigsmaner storma porten och spränga den med sin sabel, men detta ville ej lyckas. Då öppnar Saltzau fönstret och ber dem gå dit, därifrån de kommit sist, hvartill de likväl nekade. En häftig ordväxling börjas, hvarefter en ordentlig strid med blanka vapen begynnes. Saltzau afskjuter flera skarpa skott i kolsvarta natten emot dem, under det öfverhofmästaren och öfverstelöjtnanten söka bestorma fönstret. Slutligen lyckades de att komma in, sedan Saltzau blifvit sårad, då dörren sprängdes upp och de båda gästerna gingo till sitt sofrum".

hans dotter *Barbro* till böter, för det hon slagits i kyrkan under gudstjänsten.*)

Mauritz Saltzau efterlämnade fyra söner, af hvilka dock endast två äro närmare kända: Gerhard och Joakim.

Gerhard Saltzau, f. 1647, genomgick Kalmar skola och gymnasium "till sina præceptorers största nöje och behag" men ägnade sig därpå med stor framgång åt handel, så att han till slut blef mycket förmögen. År 1672 gifte han sig med *Katarina Witte*, f. 1641, d. 1707, dotter af handlanden Joakim Witte och Katarina Krelen (graf n:o 33). Vid riksdagen 1680 var han "herredagsman" för Kalmar; 1692 blef han rådman och installerades i detta ämbete i närvaro af amiralen och landshöfdingen Hans Klerk. Han dog barnlös 1704 och begrofs i domkyrkan "i närvaro af en mycket förnämlig och folkrik församling".**)

Hans och hans hustrus namn äro på det närmaste förbundna med altartaflan i Kalmar domkyrka. Härom upplyser en latinsk inskrift å densamma, författad af lektorn professor Petrus Dahlerus, hvilken hade tillsyn vid altarprydnadens uppsättning. Denna inskrift lyder i svensk öfversättning: "Genom glansen af sina verk i lika hög grad själf lysande nedlade välaktade rådmannen i Kalmar, idoge borgaren och köpmannen Gerhard Saltzau, född den 28 juli 1647, död i Kalmar den 15 november 1704, i kyrkans sköte sin förmögenhet att användas till den Högstes ära; och på sådant sätt har han med sina rika tillgångar för egen del sparsam, mot kyrkan gifmild genom kristlig välgörenhet och ett ryktbart namn lyckliggjort människolifvets korthet, i det han med frikostig hand grundade de tempelprydnader, du här ser, mer vördnadsvärda genom den ädla fromhet, som inspirerat gåfvan. — I saknad af barn och då de ej kunde offra sina penningar på något högre och bättre, hafva de, i det den ärborna makan, Katarina Witte, född den 14 juli 1641, död i Kalmar den 23 april 1707, därtill gaf sitt samtycke, i detta minnesmärke uppfört ett bålverk mot döden, att ej deras rykte måtte försvinna. Detta handlingssätt vare ett föredöme för de rike, för de girige till skam, för alla ett föremål för vördnad. År 1712 den 12 augusti inviger familjen Saltzau-Witte åt de saligen aflidnas andar detta till ett evärdligt vittnesbörd om sin tillgifvenhet och hörsamhet".

*) Sylvander, anf., arb., III, s. 593.

**) Likpredikan öfver Gerhard von Saltzau af Erik Melin.

Den yngre brodern, *Joakim Saltzau*, f. 1657, d. 1710, ägnade sig ock åt handel; äfven han blef mycket rik.*) Han var gift med *Katarina Klasdotter Ellers*, d. 1708, och hade med henne flera barn, i synnerhet döttrar, bland hvilka må nämnas: 1:o) *Katarina*, gift första gången (1702) med lektorn i Kalmar Georg Svebilius, d. 1705, och andra gången (1708) med räntmästaren därsammastädes Israel Ehrenström; en hennes son i första giftet, Georg, f. 1703, d. 1779, blef häradsskrifvare i Tunaläns, Sevede och Aspelands härader; fick landskamrerares titel; 2:o) *Anna*, gift 1704 med lektorn, sedermera prosten, Joakim Witte (graf n:o 33); 3:o) *Margareta*, d. 1707, gift 1705 med handlanden i Kalmar Arnold Trolle i hans andra gifte; mot lysningen inlades protest af kollegan Olaus Svebilius, hvilken förmenade sig vara förlofvad med Margareta Saltzau allt sedan fyra år tillbaka "och således hade pretention emot henne, att hon sig intet i annat äktenskap begifver, förrän han till fuller är vorden anten genom förlikning eller laglig decision i detta målet contenterad"; efter ransakning inför domkapitlet förklarades dock hans påstådda förlofning ogiltig såsom icke ingången i enlighet med lagens former och således i ingen måtto hinderlig för Margareta Saltzaus äktenskap med Arnold Trolle;**) 4 o) *Kristina*, gift 1710 med löjtnanten Johan Sigteon, hvilken dog i pesten själfva julafton samma år;***) 5:o) *Elisabet*, d. 1747, gift 1712 med handlanden och rådmannen i Kalmar Mikael Weijdling (graf n:o 54) i hans andra gifte; Elisabet Saltzau hade haft en tvistig äktenskapshandel af ungefär samma art som hennes syster Margareta; fänriken Peter Baumgart (graf n:o 27) påstod sig vara i vittnens närvaro lagligen trolofvad med henne och yrkade därför på trolofningens fullbordande genom vigsel, men detta bestreds af motparten, som förmenade, att trolofningen ingalunda var laglig: Elisabet, som vid densammas ingående ännu icke var 15 år fylld ej heller ännu begått Herrans nattvard, skulle mot sin håg och böjelse hafva lockats därtill, och för öfrigt hade trolofningen icke ingåtts på sätt lag stadgar; sedan man ett års tid tvistat i domkapitlet och hofrätten, ingicks slutligen

---

*) Vid arfskiftet fingo hvardera af de sex arfvingarna nära 11,000 dlr Rådstufvurättens arkiv.

**) Kalmar domkapitels protokoller den 22, 24 och 30 nov. 1705 m. fl.

***) Öfver hans graf å gamla kyrkogården fanns förr en stående grafsten, å hvilken lästes: "*Militi christiano pio Joh. Sigteon mar. caris hoc memor. monum. uxor moestis Christ. Saltzau die XXIV decemb. An MDCCX posuit*". Frig. saml.

förlikning: Peter Baumgart afstod från sina anspråk mot 1,000 dlr kmt, och domkapitlet gaf då Elisabet Saltzau tillstånd "att träda i annat äktenskap, när och hvar som helst henne behagar och Gud råd förelägger".*) — En Joakim Saltzaus son, *Mauritz*, f. 1703, dog 1753; ogift.

N:o 62. Förr utan sten, nu täckt af en sten, som förr tillhört grafven n:o 63.

Denna graf antecknades 1770 såsom tillhörande apotekaren Wasserführers arfvingar. — *Lorentz Kristian Wasserführer*, född i Tyskland, d. i Kalmar 1729, blef 1709 gift med *Anna Katarina Schultz*, dotter af apotekaren och rådmannen i Kalmar Johan Schultz, d. 1707, och Anna Jakobsdotter Schytte, d. 1698, äfven hon apotekaredotter från Kalmar. — *Johan Schultz* var född tysk och inkom till Kalmar 1680 från Stralsund, dit rådstufvurätten i Kalmar vändt sig för att erhålla en ny apotekare i den då aflidnes ställe. Schultz vann stort förtroende i Kalmar; var till och med riksdagsman.**) En brorson, *Israel Schultz*, f. 1665 i Norrköping, där fadren var stadssyndikus, d. 1736, blef lektor i Kalmar, sedan prost och kyrkoherde i Gärdslösa.***) — En dotter till apotekaren Wasserführer, *Anna Barbara*, blef 1743 gift med kyrkoherden i Förlösa Lars Segrelius; af deras barn blef sonen Daniel likaledes kyrkoherde i Förlösa och Lars handlande i Kalmar.****) En annan Wasserführers dotter, *Maria Kristina*, blef 1742 gift med befallningsmannen öfver Ölands norra mot Peter Åstrand och en tredje, *Katarina Elisabet*, 1746 med löjtnanten Salomon Gadde. Wasserführers änka gifte om sig med provisorn Daniel Nordstedt från Jönköping, sedermera apotekare i Kalmar.

N:o 63. Förr täckt af en sten, som nu återfinnes öfver grafven n:o 62. Å denna sten läses i randen: "*Ps. 116. Tu hafwär utagit mina siäl uthu dödenom, min ögon ifrån tårar, min fot ifrån fall. Jag vill vandra för Härranom uthij the lefvandes lande*". Midtpå i en krans ett bomärke och *B. P. S.* — *I. P. D.* samt däromkring: "*Christus är mit lif och dödän ähr min winning. Phi. 1.*" Öfverst i ett rektangulärt fält: "*Ps. 56: 14. Tu hafwär frelst min siäll ifrå dödän, mina fötter ifrån fal at iagh måå wandra för Gudij uthij the*

*) Kalmar domkapitels protokoller den 16 mars, 14 april, 14 juni och 8 nov. 1711 samt 14 mars 1712.

**) Sylvander. anf. arb., III, s. 478.

***) Cl. Calm. s. 81

****) Cl. Calm. s. 315 f.

lefvandes lius" (några oläsliga ord). Nederst ett rektangulärt fält utan inskrift. Inskriften inhuggen. — Grafven täckes nu af Håkan Månssons grafsten (n:o 46).

Denna graf antecknades 1770 såsom tillhörande kopparslagaren Anders Kreuger (Kröger).

Släkten Kreugers äldsta kända stamfader, sjökaptenen*) *David Kreuger,* skall hafva inflyttat från Wismar i början af 1700-talet och dog i Kalmar 1730**). Hans son, *Johan Kreuger,* död 1739, bagare i Kalmar, var gift tre gånger; 1:o) (1710) med *Helena Schultz,* i hennes andra gifte; hon dog samma år i pesten; 2:o) (1712) med *Elisabet Wahlsteen****) i hennes andra gifte; hon dog 1729; 3:o) med *Kristina Maria Pihl* i hennes andra gifte. Bagaren Johan Kreuger hade 7 barn, 6 i andra giftet och 1 i det tredje: 1:o) *Peter,* född 1712, död i Karlskrona som amiralitetskammarråd; 2:o) *Anna Lena,* född 1714, död 1717; 3:o) *Olaus,* född 1716, död 1717; 4:o) *Sven,* född 1718, kronobagare, gift 1752 med *Anna Katarina Salomon* i hennes andra gifte (graf n:o 44); hon dog år 1792, 81 år gammal; 5:o) *Jakob,* f. 1719;****) 6:o) *Anders,* född 1720, död 1778, kopparslagare; 7:o) *Anna Maria,* född 1732.†)

Kopparslagaren Anders Kreuger, gift med kopparslagareänkan *Maria Bodecker,*††) hade åtminstone 6 barn: 1:o) *Katarina Elisabet,* född 1750, död 1751; 2:o) *Johan Fredrik,* född 1753, död 1823; 3:o) *Katarina Maria,* född 1756, död 1757; 4:o) *Peter,* född 1758, d. 1807, handlande i Kalmar, gift 1786 med *Ulrika Åbrandt,* f. 1766, d. 1821, dotter af handlanden Magnus Åbrandt och Ulrika Hassel; 5:o) *Anders,* född 1760, död 1770; 6:o) *Katarina Maria,* gift 1789 med fänriken Zakarias Peter Montan.

N:o 64. Förr täckt af en sten, som nu återfinnes öfver grafven n:o 65 Å denna sten läses i randen: "*Phi. cap. 1 v. 21*

---

*) I Kalmar kyrkobok för 1730 kallas han "styrman".

**) Svenska Ättartal. I Kalmar trivialskolas matrikel för år 1706 omtalas en *Samuel Kröger,* f. 1699, son af artilleritänriken *Joakim Kröger.* Dessas släktskap med David Kreuger framgår ej ur tillgängliga handlingar. Namnet skrifves omväxlande Kreuger och Kröger.

***) Hennes bröder nämnas 1730: inspektoren på Stäflö Nils Wahlsteen och uppbördsmannen Sven Wahlsteen.

****) Lefde 1789.

†) Lefde 1789.

††) Svenska Ättartal.

Christus är etc. v. 23 iagh åstundar etc." Midtpå i en oval krans: "*Här under ligger begrafven ehreb. och dygdesame matrona Anna Olofsdotter, som i Herranom afsomnade d. 15 maij a:o 1684*". Öfverst och nederst två rektangulära fält utan inskrift. Inskriften upphöjd. Stenen är brusten midt öfver. — Grafven täckes nu af Jöns Jönssons grafsten (n:o 48).

Denna graf antecknades 1770 såsom tillhörande bagaren Joakim Henrik Dolges arfvingar; dessförinnan hade den tillhört hattmakaren Ulrik Root.

J. H. Dolge, d. 1752, 58 år gammal, var gift två gånger: 1:o) med *Elisabet Montelius*, f. 1702, d. 1748, dotter af kyrkoherden i Halltorp Nikolaus Montelius och Anna Svebilius;*) 2:o) med *Hedvig Eleonora Ehinger*. Äldsta dottern, *Katarina Margareta*, blef 1758 gift med kollegan i Kalmar Erik Galle;**) hon hade förut varit gift med källarmästaren Johan Carsbeck. En yngre dotter, *Anna Maria*, blef gift med bagaren Kasper Junge. — Vid bouppteckningen efter bagaren Dolge bestämdes, att grafven ej skulle delas utan för framtiden användas såsom familjegraf.

N:o 65. Förr täckt af en sten, som nu återfinnes öfver grafven n:o 58. Å denna sten läses i randen: "*Die selen der Gerechten sind in Gottes hand und keine Qvael ruhret sie an*". Midtpå i en upphöjd oval ett bomärke och utnötta bokstäfver. Öfverst i en fyrkant: "*Hier unter ruhet in Got S. Hans Johansen Styrman. Ist geboren a:o 1614 d. 20 Juni. Gestorben a:o 1680 d. 26 Julij, alt seinde 66 Jaer*". Nederst i ett rektangulärt fält: "*Auch ruhet in Got Margreta Peters D Klatte, selige Hans Joansen eliche Hausfrauw, geboren a:o 1620 d. 5 Januarii, selig entschlaffen a:o 1690 d. — April, mit seinde Erben. Anno 1691*". Inskriften upphöjd (nästan utnött). — Grafven täckes nu af Anna Olofsdotters grafsten (n:o 64).

Denna graf antecknades 1770 jämte n:o 66 såsom tillhörande handlanden Sven Sahlstéen och hans svägerska Margareta Berg (graf n:o 34).

N:o 66. Förr täckt af en sten, som nu återfinnes öfver grafven n:o 61. Å denna sten läses i randen: "*Dieser Stein mitt dubbelten Graab gehöret Hern Petter Johanssen undt seinen Erben erblich*". Öfverst å ett stort af tvenne änglar uppburet draperi: "*Selig sind die Todten die in dem Herren sterben von nun an etc. Apoc: 14*

---

*) Cl. Calm. s. 183.
**) Cl. Calm. s. 193.

cap. v. 13". Därunder på ett bredt band ett bomärke och *P. J. S. — M. J. M. T. — 1698.* Nederst i en kartusch: "*Hier unter ruhet in Gott sehlige frauw Margareta Jacobsdochter Herr Peter Johansons Eheliebste*". Inskriften inhuggen. — Grafven täckes nu af en slät sten utan inskrift.

Denna graf antecknades 1770 jämte n:o 65 såsom tillhörande handlanden Sven Sahlstéen och hans svägerska Margareta Berg.

N:o 67. Nu täckt af samma grafsten som förr. Å densamma läses i randen: "*Diser Stein und Stette gehöret Adam Semmel und seinen Erben. Anno 1687*". Öfverst i en oval läses:

"*Den här i werden bar den första Adams nambn*
I denna graaf nedlagt den gambla Adams hambn
Han döder sombnat in i andra Adams nambn
Och skal til liff upstå lijk andra Adams hambn."

Midtpå i en krans ett monogram. Nederst i en oval: "*Leben wir, so leben wir dem Herren; sterben wir, so sterben wir dem Herren. Darumb wir leben oder sterben, so sind wir des Herrn. R. A. 14 c.*" Inskriften upphöjd.

Adam Semmel, d. 1705, var badare och stadskirurg; en hans dotter, *Maria*, d. 1743, blef gift med kyrkoherden i Torslunda Nils de la Roche*).

Denna graf antecknades 1769 såsom tillhörande skepparen Johan Ertmans arfvingar, bland hvilka må nämnas sonen, kammakaren Hans Ertman, och mågarne, guldsmeden Peter Britt och kantorn Sven Larelius, hvilka tvenne senare dock då voro döda. År 1770 upplystes, att aflidne guldsmeden Peter Britt tillöst sig sin svåger mäster Ertmans andel den 13 maj 1735 och Larelii andel af sonen Daniel Larelius och hans broder den 28 juni 1755.**)

Peter Britt, d. 1758, 86 år gammal, var gift med *Maria Ertman*, d. 1741, och *Sven Larelius*, f. 1696, d. 1734, med *Magdalena Ertman*; Larelius var son af en fiskare på Ottenby gård. Båda hade flera barn, af hvilka dock de flesta dogo unga.

N:o 68. Saknar nu som förr grafsten.

Denna graf köptes 1707 af handlanden Sven Rosenhagen. År

---

*) Cl. Calm., s. 673.

**) Guldsmeden Peter Britt hade därjämte å gamla kyrkogården graf med sten, som ännu finnes kvar. Å densamma läses i randen: "*Sap. 3. The retferdigas siälar etc.*" Öfverst en kartusch, hvari: "*Denna sten och graf hörer guldsmeden M:st Petter Britt och hans arfwingar till, född a:o 1673, död a:o 17—*".

1762 såldes den af Dorotea Rosenhagen för 30 d:r smt till handlanden Peter Engelund.

Sven Rosenhagen, d. 1710 i pesten, gift 1699 med *Anna Maria Utterbom*, hade åtta barn, af hvilka trenne dogo af pesten ungefär samtidigt med fadern. Dessa ligga därför begrafna å gamla kyrkogården. En vacker sten, å hvilken en rosengård var afbildad,*) täckte förr deras graf; å densamma lästes öfverst: ”*Här under ligger begrafwen sa: h:r handelsman Sven Rosenhagen, död den 7 decemb. a:o 1710, och des k. hustru Anna Maria Utterbom, samt des 8:ta barn, 6 döde, vars siäler Gudh evinnerligen frögde.* — *Anno 1714*”; nederst: ”*Herre när iagh hafver tigh, så frågar iagh efter himmel och iord intet, om migh än kropp och siäl försmäcktade; så äs tu dock, Gudh, alltid mins hjertas tröst och min deel.*” — Anna Maria Utterbom blef omgift med handlanden, sedermera politi-borgmästaren, Olof Gallatz (graf n:o 59).

N:o 69. Förr utan grafsten, nu täckt af amiral Rosenfeldts (n:o 1). — Lektorernas frigraf.

N:o 70—74. Nu som förr utan grafstenar. — N:o 71 och 72 täckas af bänken n:o 9 på kvinnosidan.

Samtliga dessa grafvar antecknades 1770 såsom tillhörande kyrkan.

N:o 75. Nu som förr utan grafsten; täckes af bänken n:o 9 på manssidan. — I denna graf ligga begrafna öfverstelöjtnanten och kommendanten i Kalmar *Kristoffer Falkengren*, f. 1647, d. 1708, och hans maka, *Kristina Margareta Klingspor*, d. 1704, samt deras son, *Karl*, f. 1684, d. 1704; denne senare blef dödad af ett nedfallande block ombord å skeppet Marstrand.**)

Denna graf antecknades 1770 såsom tillhörande kyrkan.

Hit hör en vapensköld, som förr hängde på norra väggen i kyrkan. Därå läses: ”*Kongl. maj:ts wår allernådigste konungs troo tienare öfverste lieutnant och commendant, wälb:ne herr Christoffer Falckengren, födder hijt till werlden a:o 1647 uti Nerckie ock i Herranom afsombnat i Calmar 1708*”.

N:o 76—77. Nu som förr utan grafstenar. — Antecknades 1770 såsom tillhörande kyrkan. N:o 76 täckes af bänken n:o 9 på manssidan. I n:o 77 begrofs år 1704 sachsiske löjtnanten Wentzel von Unruh.

---

*) Frig. saml.

**) Frig. saml. Anreps Ättartaflor.

N:o 78. Nu som förr utan grafsten. — Kollegernas frigraf.

N:o 79. Nu som förr utan grafsten.

Denna graf antecknades 1770 såsom tillhörande rådmannen Markus Kjellmans arfvingar, "af hvilka allenast en sjuklig skräddaregesäll, en son af Kjellmans måg, guldsmed Sahlstedt, var öfrig".

Markus Kjellman, d. 1710, var sedan 1682 gift med *Elisabet Britt* i hennes andra gifte, d. 1710. Båda dogo i pesten och ligga därför begrafna å gamla kyrkogården.*) Deras dotter *Marta* blef 1719 gift med guldsmeden i Kalmar Olof Sahlstedt.

N:o 80. Nu som förr utan grafsten.

Denna graf antecknades 1770 såsom tillhörande kyrkan.

N:o 81. Nu som förr utan grafsten; täckes af bänken n:o 20 på manssidan.

Denna graf antecknades 1770 såsom tillhörande rådman Löhngren och handlanden Henning Myrstedt (graf 57).

N:o 82—84. Nu som förr utan grafstenar; täckas af bänkarna n:o 20.

Samtliga dessa grafvar antecknades 1770 såsom tillhörande kyrkan.

Utom de nuvarande grafvarna funnos i domkyrkan flera andra, åtskilliga väl belägna, enligt 1770 års grafrannsakningsprotokoll. En dylik vid södra väggen under orgeln täcktes förr af en sten, som uppgifves vara ditförd från gamla kyrkan; den återfinnes nu i mycket skadadt skick på norra sidan under orgelläktaren. Å denna sten lästes förr:**) "*I. H. S. Hir rovhet Catrina Selemans Marten Malchouves thom Stralsunde eliche hussfrouwe in Gott dem Heren den 28 October. Anno 1629*". Midtpå ett bomärke. Inskriften upphöjd.

En annan grafsten låg förr vid norra väggen under orgeln; nu finnes endast ett fragment af densamma kvar vid norra uppgången till orgelläktaren. Å densamma lästes: "*Jesu Christi Guds sons blod rensar oss fr — — — Gratia Dei. — Meritum Christi — The rättfärdigas siälar ähre i Gudz hand och inted dödsqwal kommer wid them. Sap. 3 v. 1. — Christus ähr mitt lif — Döden ähr min win-*

---

*) Öfver deras graf fanns 1754 en rest sten, å hvilken lästes: "*Her ligger begrafven sa. h. rådman Marcus Kielman och des k. hustru Elisabet Britt, afsomnade d. 18 nov. a:o 1710*". Frig. saml.

**) Löfgrens saml.

ning. Philipp. 1 v. 21. — *Den fordom edle oc wälb: fru f. Christina Stiernefeldt till Fållingsiö oc Stiernemoo etc. född den 18 april anno 1613, afs. den — — —. Den fordom edle och welb. Christopher L. Grubb till Fållingsiö och Stiernemoo etc. kongelig præsident i Callmar, född den 30 iunij anno 1594, afsomnade den — — —. Den fordom ähreborne och dygderike matrona hustr. Maria Olufsdotter, Krusb., född den VII iunij 1589"* — — —. Midtpå två (ursprungl. sannolikt tre) vapen med björnramar och stjärnor. Nederst namn och födelseår på Grubbs 25 barn; äldst A. Grubb, f. den 31 aug. 1621, yngst Rebecka Grubb, f. den 17 april 1654. Inga dödsår äro utsatta men väl ett † för flera af barnen. Denna grafsten har sannolikt legat i gamla kyrkan eller å gamla kyrkogården och flyttats därifrån till domkyrkan. År 1754, då den afritades af lektor Frigelius,*) låg den i domkyrkan; den var dock mycket skadad, så att redan då stora stycken saknades.

Kristoffer Larsson Grubb, f. 1594, d. 1681, blef 1636 president i Kalmar stadsstyrelse, där han utöfvade ett stort och välgörande inflytande. Mycket dugande och rättrådig var han allmänt aktad. År 1645 blef han adlad, då han antog namnet Grubbe och efter sin aflidne svåger stjernfeldtska vapnet. Var 1665 vice landshöfding i Kalmar. Efter 37 års tjänstgöring som president tog han 1673 afsked af rådet och borgerskapet "genom en lång och lärd oration". Såsom lön uppbar han årligen 750 dlr smt af accisen. Hälften af detta fick han äfven efter sitt afskedstagande behålla. I öfrigt hade han vid olika tillfällen erhållit betydande förmåner och förläningar, bland annat 12 gårdar i Kristvalla s:n, hvaribland Maltebo, Rössbo, Kopparbo, Slättingebygd, Siggemåla m. fl., allt i lifstidsförläning för sig och sin fru under frälserätt. G. var två gånger gift: 1:o (1620) med *Maria Olofsdotter Krusberg,* f. 1589, d. 1629, dotter af sekreteraren Olof Claësson; vigseln ägde rum på gäldstugan i Stockholm; 2:o) (1630) med *Kristina Stjernfeldt,* f. 1613, dotter af assessorn Per Mattsson Stjernfeldt. I första giftet föddes 7 barn (2 söner och 5 döttrar) och i det andra 18 (8 söner och 10 döttrar.**) — G. har bland annat utgifvit en märklig svensk ordspråkssamling: *Penu proverbiale, thet är: Ett ymnigt förråd aff allehanda gamble och nye svenske ordseder och läresprååk.*

---

*) Frig. saml.

**) Anreps Ättartaflor. Nordisk familjebok. Sylvander, anf. arb., III, s. 546 ff., 667 ff.

Af 1834 från gamla kyrkogården inflyttade grafstenar*) upptagas här de, som ej ligga öfver numrerade grafvar.

På södra sidan under orgelläktaren en sten, å hvilken läses i randen: ”*Homo vanitati similis factus est. Dies ejus sicut umbra prætereunt. Psal. CXLIIII. Anno Domini 1598*”. Öfverst: ”*Gud åhr wår tröst*”. Därunder i en enkel sköld: ”*Jon Svenson. Elizabet Rolansdotter*” och ett bomärke. Nederst: ”*Jag var så tröt af suckande och mit ansigte förfallit genom sorg. Psal. 6 cap. Men nu frögdes mitt hierta at iag åhr sofvande och ligger alldeles uti godan friid. Psal. 4 cap*”. Inskriften inhuggen. — Nedra delen af stenen är för närvarande dold af en kurbänk.

Å en sten ej långt ifrån föregående läses i randen: ”*Jeremi cap. 18 v. 6. Wie der Don ist in der Töpfers Hand also seid auch Ihr in meine Hand*”. Öfverst: ”*Diser Sten undt Lägerstäd höret mich M. Hindrig Ros undt meine libe Frave Marie Ten undt rechte Erben zu. Anno 1674*”. Midtpå i en fördjupad rundel: *H. R.* — *M. T.* omkring en blomsterkruka m. m. Inskriften inristad utom initialerna midtpå, hvilka äro upphöjda. — Stenen är brusten tvärsöfver.

På norra sidan under orgelläktaren en sten, å hvilken läses öfverst i en inramning: ”*Denna sten och lägerstelle hörer M. Mathias Håkanson öfwersierare och fergare till d. 7 maii Anno 1682*”. Midtpå en rund krans. Nederst en inramning utan inskrift. Inskriften inristad.

Å en sten ej långt ifrån föregående läses i randen: ”*Denna sten och lägerstelle hörer Samuel Werner till och hans arfwingar. A:o 1690*”. Öfverst i en fyrkant: ”*Jagh weet at min förlåssare lefver etc. Hiob. XIX c. 25, 26. 27 v.*” Midtpå i en krans ett bevingadt änglahufvud och därunder: ”*Ps. 25. Eftter tigh Herre längter iagh. Min Gudh iagh håppas på tigh*”. Inskriften upphöjd.

Samuel Werner, tullnär i Kalmar, var gift två gånger: 1:o) med *Elisabet Jakobsdotter Bisterfeldt*, d. 1705; 2:o) med *Ingrid Sommar*, d. 1735.**) En W:s son, *Georg*, f. 1709, d. 1750, blef lektor och prost i Kalmar. En dotter, *Anna*, f. 1702, blef 1721 gift med Klas Bergsteen.

I västra förstugan söder om grafven n:o 50 fragment af en sten,

---

*) I Frig. saml. finnas teckningar af alla grafstenar, som 1754 funnos på gamla kyrkogården.

**) Cl. Calm., s. 51.

å hvilken förr lästes:*) "*Diser sten gehört Balzer Klunder. Ano 1653*". Midtpå i en krans: bomärke, timglas och dödskalle samt *B.—K.*" Inskriften inristad.

Likaledes i västra förstugan norr om grafven n:o 49 fragment af en sten, å hvilken förr lästes:**) "*Her ligger begraffven s. m. Hans Man fordom Calmare slotts byggemester, hvilken i Herranom afsomnade then 28 decemb. åhr 1622*". Midtpå i två sköldar: bomärken samt *H. M.* och *A. I. D.* Under sköldarna: "*Lars Krååk*". Inskriften inhuggen.

Å gången till pastorsexpeditionen en nästan utnött sten, å hvilken i en sköld synes ett bomärke samt *A. S.* och *H. I. D.*

Väster om södra ingången en mycket nött sten, å hvilken förr lästes midtpå omkring ett bomärke i sköld:***) "*Ingolf Pederson — Karin Bergesdotter. S. G. P.*" Inskriften inristad.

Här och hvar i öfrigt några utnötta fragment af grafstenar.

Till sist må här meddelas förteckning öfver en del personer, som blifvit begrafna i domkyrkan, utan att deras släktskap med eljest kända grafägare f. n. kunnat utrönas:

Erik Wallman, materialskrifvare, åt hvilken församlingen för hans aldrig tröttnande nit vid kyrkobyggnadsarbetet år 1700 förlänade fri grafplats i kyrkan.****)

Wolmar Kristoffer Ridderschantz, d. 1759, öfverstelöjtnant.

Peter Lund, d. 1763, fabrikör och färgare.

Anna Helena Avelin, d. 1763, 1 år gammal, dotter af nådårspredikanten, sedermera kyrkoherden i Smedby, Anders Avelin och Hedvig Ulrika Sommar, köpmansdotter från Kalmar.

Anders Wijkström, d. 1763, lektor i Kalmar.†) Fadern *Nils Wijkström,* var handlande i Döderhultsvik, modern *Elisabet Fornander.*††) Lektor W. var gift med Hedvig Kristina Svebilius, prostdotter från Ålem; en lektor Wijkströms dotter, *Kristina Katarina,* blef 1783 gift med handlanden Sven Löfberg i Kalmar.

Maria Löfberg, d. 1769 ogift.

---

*) Frig. saml.

**) Frig. saml.

***) Frig. saml.

****) Sylvander, anf. arb., IV s. 446.

†) Jfr. graf n:o 69.

††) Cl. Calm., s. 108 f.

Mattias Silvius, d. 1771, lektor i Kalmar,*) gift med Juliana Sandberg, prästdotter från Madesjö.

Karl Sandberg, d. 1773, handelsbetjänt.

Anna Maria Edenius, d. 1775, gift med handlanden i Kalmar Nils Svensson Brun.

Engel Katarina Wahlbom, d. 1779.

Af föregående redogörelse framgår, ett en mängd af de släkter, som på 1600- och 1700-talen ägde grafvar i domkyrkan, härstammade, såsom namnen mer eller mindre tydligt angifva, från Tyskland, t. ex. *Arendt, Baumgart, Gallatz, Hoppenstedt, Kreuger, Mett, Mühlenbruch, Robeck, Rodde, Rosenhagen, Saltzau, Saur, Schultz, von Sehltzen, Semmel, Wallrawe, Wasserführer m. fl.* De flesta af dessa släkter äro nu utdöda, ehuru familjerna i regeln voro ganska talrika; 11—12 barn hörde ingalunda till ovanligheten, men de dogo oftare än nu späda; mässlingen och kopporna voro då farliga barnafiender. Äktenskapen voro tidiga, och änklingar och änkor gifte ofta ganska snart om sig. Sällan omtalas giftermål mellan militärer och borgardöttrar, ehuru Kalmar den tiden var en garnisonsstad. Belysande härför är, att vid processen mellan fänriken Peter Baumgart och Elisabet Saltzau (s. 63) anfördes såsom skäl för förlofningens brytande bland annat, att B. förbundit sig lämna den militära banan och öfvergå till civilt stånd men ej hållit detta löfte. De flesta grafvarna ägdes af borgmästare eller rådmän, på samma gång vanligen köpmän, några tillhörde landshöfdingar och kommendanter, ett fåtal hade inköpts af högre flottister, sannolikt under den tid amiralitetskollegiet var förlagdt till Kalmar och det på allvar var meningen att göra staden till örlogshamn.

För öfversiktens skull meddelas här en förteckning öfver domkyrkans grafstenar såväl före som efter 1834; numren hänvisa till kartan:

Före 1834.	Efter 1834.
1. Werner von Rosenfeldt (nu n:o 69).	1. ....
2. Reinholdt Rehbinder (3).	2. ....
3.	3. Reinholdt Rehbinder (förr n:o 2).
4. Blechert Wachtmeister (4).	4. Blechert Wachtmeister (4).
5.	5. ....
6.	6. ....
7.	7. ....
8. Sven Nilsson Porsell (39—40).	8. ....

*) Jfr. graf n:o 69.

9. Kasper D. Hoppenstedt.	9. ....
10. Släkten Hanell (22).	10. ....
11. Anders Homman (23).	11. ....
12. Intet namn.	12. ....
13.	13. ....
14. Zakarias Lindman (20).	14. ....
15.	15. Utnött sten.
16.	16. ....
17. Johan Dahlman (19).	17. ....
18.	18. ....
19. Hustru Rodde (24).	19. Johan Dahlman (17).
20.	20. Zakarias Lindman (14).
21. Didrik Mühlenbruch (25).	21. Johan Fahlberg (25).
22. Mattias Robeck (27).	22. Släkten Hanell (10).
23. Didrik Stridbeck (31).	23. Anders Homman (11).
24. Kristoffer von Sehltzen (32).	24. Hustru Rodde (19).
25. Johan Fahlberg (21).	25. D. Mühlenbruch (21). — M. Robech (22).
26. David Heijock (26).	26. D. Heijock (26). — Fr. Siwert (31).
27. Hans Bohmgart (30).	27. Hans Mikael Krahner (49).
28. Fredrik Link (57).	28. Folke Månsson (36).
29. Nils Hasselbom.	29. Per Håkansson (38).
30. Gerhard Nilsson.	30. Hans Bohmgart (27).
31. Fredrik Siwert (26).	31. Didrik Stridbeck (23).
32. Mikael Arendt.	32. Kristoffer von Sehltzen (24).
33. Kristian Witte.	33. Hans Mickelsson Engel (41).
34. Brita Lippia (37).	34. Zakris Andersson (44).
35.	35. Johan Mühlenbruch (37).
36. Folke Månsson (28).	36. L. E. R. L. (42).
37. Johan Mühlenbruch (35).	37. J. Henriksson (45). — Brita Lippia (34).
38. Per Håkansson (29).	38. Grafsten (40). — Utnött sten.
39. Olof J. Knaph.	39. Sven Nilsson Porsell (8).
40. Intet namn (38).	40. Sven Nilsson Porsell (8).
41. Hans Mickelsson Engel (33).	41. Abraham Heidenrich (gamla kyrkogården).
42. L. E. R. L. (36).	42. Intet namn.
43.	43. Pawel Kaske (g. k.).
44. Zakris Andersson (34).	44. Lars Lönebom (g. k.).
45. Jakob Henriksson (37).	45. ....
46. Håkan Månsson (63).	46. ....
47. Anders Hjort.	47. ....
48. Jöns Jönsson (64).	48. ....
49. Hans Mikael Krahner (27).	49. Intet namn.
50.	50. Intet namn.
51.	51. Intet namn.
52.	52. Daniel Jonsson (g. k.).

53. Intet namn.
54. Jörgen Weijdling.
55. Mattias Olofsson (54).
56. Baltzar Hoppenstedt (55).
57. Peter Moberger (53).
58. Utnött sten.
59. Utnött sten.
60. Utnött sten.
61. Intet namn.
62. ....
63. B. P. S. (62).
64. Anna Olofsdotter (65).
65. Hans Johansson (58).
66. Peter Johansson (61).
67. Adam Semmel (67).
68. ....
69. ....
70. ....
71. ....
72. ....
73. ....
74. ....
75. ....
76. ....
77. ....
78. ....
79. ....
80. ....
81. ....
82. ....
83. ....
84. ....

Katarina Seleman (g. k.).
Kristoffer Grubb (g. k.).
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....

53. Peter Moberger (57).
54. Mattias Olofsson (55).
55. Baltzar Hoppenstedt (56).
56. Utnött sten.
57. Fredrik Link (28).
58. Hans Johansson (65). — Esbiörn Höök (g. k.).
59. Peter Ekelin (g. k.). — Lars Åbrandt (g. k.).
60. Utnött sten.
61. Peter Johansson (66).
62. B. P. S. (63).
63. Håkan Månsson (46).
64. Jöns Jönsson (48).
65. Anna Olofsdotter (64).
66. Intet namn.
67. Adam Semmel (67).
68. ....
69. Werner von Rosenfeldt (1).
70. ....
71. ....
72. ....
73. ....
74. ....
75. ....
76. ....
77. ....
78. ....
79. ....
80. ....
81. ....
82. ....
83. ....
84. ....

Gerhard Nilsson (30).
Kristian Witte (33).
Olof J. Knaph (39).
Anders Hjort (47).
Jon Svensson (g. k.).
Henrik Ros (g. k.).
Mattias Håkansson (g. k.).
Samuel Werner (g. k.).
Baltzar Klunder (g. k.).
Hans Man (g. k.).
Ingolf Pedersson (g. k.).
Dessutom flera fragment och utnötta stenar.

Af äldre stenar saknas nu 7 stycken: Kasper D. Hoppenstedts (9), Nils Hasselboms (29), Mikael Arendts (32) och Jörgen Weijdlings (54) samt de trenne utan inskrift, som förr täckte grafvarna 12, 53 och 61. Möjligen har en eller annan af dem blifvit så utnött, att den ej längre kan igenkännas. Utnötta stenar ligga öfver grafvarna 15, 38, 56 och 60 samt flerstädes på onumrerade platser. Å många stenar är inskriften delvis utnött, så att den endast med hjälp af Löfgrens beskrifning från 1820-talet kunnat tolkas. Några, de forna 58, 59 och 60, voro redan på Löfgrens tid så utnötta, att inskrifterna ej kunde läsas.

Förkortningar.

f. = född; d. = död; dlr = daler; kmt. = kopparmynt; smt. = silfvermynt; rdr = riksdaler; sk. = skilling; sp. = specie; a:o = anno (år); n:o = nummer; mtl. = mantal.

Personregister.

Altenack, Anna Magd., 55.
Amoenius, Jonas, 48.
„ Olaus, 48.
Anckarstjerna, Anna Kat., 13, 26, 39.
„ Samuel, 25, 26, 39.
Andersdotter, Anna, 53.
„ Brita, 40.
„ Kristina, 50.
Andersson, Joen, 18.
„ Zakris, 51, 74.
Appelgren, Zakris, 32, 33.
Arendt, Margareta, 44.
„ Mikael, 38, 44, 74, 76.
Arfvidsson, Sifvert, 32.
Aspelund, Katarina, 36.
Assarsson, Sara 41.
Avelin, Anders, 72.
„ Anna Helena, 72.
Baltzar, A. W. von, 14.
Bauman, Anna, 31.
„ Emerentia, 22.
„ Lorentz, 22.
„ (Cederbaum), P. Kr., 22.
Baumgart (Bohmgart), David, 39.
„ Hans, (rådm.), 29, 38, 39, 42, 46, 74.
„ Hans, (handl.), 39.
„ (Adlerbaum), Hans, 39.
„ Marg., Sofia, 39.
„ Mikael, 39, 60.
„ Peter, (kapten), 29, 39, 63, 64, 73.
„ Peter, (handl.), 39.
Baumgarten, Fr. G. von, 13, 26, 39.
„ Nils von, 39.
Baurt, änka, 49.
Beckstadius, Bengta, 41.
„ Daniel, 40, 41.
„ Johan, 41.
„ Karl, (kant.), 40.
„ Karl, (kyrkoh.), 41, 49.
Beckstadius, Karl, (bokb.), 40, 41.
„ Karl, (kyrkoh.), 41.
„ Katarina, 40, 41.
„ Katarina, 42.
„ Lars, 41.
„ Nils, 40, 41.
Bendelin, Anna, 40.
Berg, Juliana, 46.
„ Margareta, 66, 67.
„ Nils, 57.
„ Peter, 55.
Bergesdotter, Karin, 72.
Bergman, Adam, 35.
„ Maria Cecilia, 52.
„ Sven, 50.
„ Sven Henrik, 35.
Bergstedt, Lars, 27.
Bergsteen, Klas, 71.
Bernegau, Ingeborg, 56.
Beronius, Magnus, 14.
Bisterfeldt, Elisabet, 71.
Bodecker, Maria, 65.
Botin, Anna Margareta, 43.
„ Hans, 43.
„ Nils, 30.
Bougman, Peter, 59.
Bousquet, Jean Louis, 13.
Braun, Nicolaus, 14.
„ (Braunersköld), Lars, 38.
Braunersköld, Kristina, 38.
„ Margareta, 38.
Bratt, Trona, 14.
Brehmer, Anna, 54.
„ David, 46.
„ Elisabet, 46.
„ Margareta, 46.
„ Jöran, 46.
„ Martin Gergen, 54.
„ Staffan, 46.
Brick, Katarina Sofia, 33.
Britt, Elisabet, 69.

Britt, Peter, 67.
Bruhn, Maria, 23.
Brun, Anna Sofia, 53.
„ Ingrid Helena, 48, 53.
„ Johannes, 53.
„ Johan, 53.
„ Nils, 73.
„ Peter, 53.
Brunnerus, Jakob, 19.
Bundi, hattmakare, 53.
Burnick, Katarina Elisab., 38.
„ Kristian, 38.
Buschberg, Peter, 32.
Bäckerström, Anders, 22.
Bökelund, Jonas, 32.
Börjesdotter, Elin, 47.
Cannovius, G., 24.
Carsbeck, Johan, 66.
Cederholm von Schmalensen, Kr., 23.
Claësson, Olof, 70.
Cortmejer, Anna Kristina, 32.
„ Anton, 32, 39, 60.
Dahlberg, Magdalena, Elisab., 56.
Dahlerus, Magnus, 22.
„ Nils, 36.
„ Petrus, 36.
Dahlin, Engel, 41.
„ Nils, 41.
Dahlman, Johan, 28, 74.
De Besche, Kristina, 57.
De la Roche, Nils, 67.
Dolge, Anna Maria, 66.
„ Joakim Henrik, 51, 66.
„ Katarina Margareta, 66.
Dobbien, Maria Amalia, 32.
Eberstein, Kirstin, 38.
Edenberg, Elisabet, 27, 56.
„ Magdalena, 36.
Edenius, Anna Maria, 73.
Ehinger, Hedvig Eleonora, 66.
Ehrenklo, Erik, 17, 47.
„ Jonas, 18.
„ Kristina, 18, 47.
Ehrenskiöld, Erik, 26.
„ Nils, 26.
Ehrenström, Israel, 63.
„ Olof, 23,
Eichwürtzel, Gustaviana, 31, 33, 56.
„ Hans, 31.
„ Katarina Marta, 31.
Ekebom, Ebba Katarina, 46.
Ekehjelm, Karl, 30.
Ekelin, Peter, 59, 75.
Ekelund, Eva Katarina, 45.
„ H. S., 45.
Ekman, Birgitta Kristina, 32.
Elfving, Karl, 10.
Ellers, Katarina, 63.
Elmberg, Jonas, 31.
Engel, Dorotea, 22, 57, 58.
„ Hans, 49, 74.
Engelhart, kantor, 42.
Engelund, Peter, 68.
„ Sven, 46.
Enhörning, Margareta, 50.
„ Per, 50.
Eriksson, Göran, 43.
Ertman, Hans, 67.
„ Helena Elisabet, 28.
„ Johan, 67.
„ Magdalena, 67.
„ Maria, 67.
Essen, G. Didr. von, 19.
Evert, buntmakare, 51.
Fahlberg, Johan, 37, 74.
Falck, sergeant, 20.
Falkengren, Karl, 68.
„ Kristoffer, 68.
Fejf, Sara, 60.
Fiedler, Anna Dorotea, 29.
„ Eobanus Kristoffer, 29.
Fischer, Hans, 40.
Fitinghoff, Kat. Maria, 12.
Fletwood, C. W., 21.
Fock, Katarina, 22, 55.
Folcker, Birger, 18, 47.
„ Erik, 47.
„ Helena, 47.
„ Johan Kristian, 47.
„ Johannes, 47.
„ (v. Ehrenclou), Karl, 18, 47.
„ Magnus, 47
„ Zakarias, 47.
Foræus, Peter, 23.

Fornander, Elisabet, 72.
Franck, Katarina, 42, 43,
Friborn, Anna, 40.
„ Brita, 41.
Gadde, Salomon, 64,
Gallatz, Birgitta Kristina, 60.
„ Johan, 60.
„ Katarina Elisabet, 60.
„ Margareta Sofia, 60.
„ Mikael. (skeppsbyggm.), 59.
„ Mikael. (handl.), 32, 52, 60.
„ Olof, 59, 60, 68.
Galle, Erik, 66.
„ Johan, 38.
„ Margareta Elisabet, 53
Genberg, Paul, 14
Gerber, Anna, 52.
Gerdslovius (-ia), Brita, 29, 34.
„ Jonas, 27.
„ Kristina Elisabet, 49.
„ Marta, 29.
„ Nicolaus, 49.
Gerdtsdotter, Elisabet, 43.
„ Katarina, 43.
Giöth, Brita, 59.
Glaen, Margareta von, 61.
Graf, Kornelius, 50.
„ Margareta, 50.
Grahn, häradsh., 30.
Granlund. Daniel. 56.
Grubb, A., 70.
„ (Grubbe), Kristoffer, 70, 75.
„ Rebecka, 70.
Grubbenhjelm, Klemens, 20.
„ Simon, 20.
Grönwedel, Johan Adam, 33.
Gudmundsson, Jakob, 46, 48.
Gunnarsdotter, Sara, 57.
Gyllencartau, Gustaf, 20, 30.
Gyllenstake, Kristina, 11.
Günther, Dorotea, 48.
„ Kristoffer, 48.
Gädda, Maria, 49.
Hallström, K, 10.
Hanell, Anders Salomon, 23.
„ Anna Dorotea, 23.
„ Johan Magnus, 23.
Hanell, Kasper, 23.
„ Kasper Abraham, 23, 24.
„ Kasper Kristoffer, 23, 24.
„ Karl Gustaf, 23, 24.
„ Karl Wilhelm, 23.
„ Kristian Fredrik, 23, 24.
„ Ulrika Elisabet, 23.
„ Ulrika Maria, 24.
Hassel, Ulrika, 65.
Hasselbom, Lars, 42.
„ Nils, 42, 74, 76.
Heidenrich, Abraham, 50, 74.
Heijock, Agneta. 38. 44.
„ Alexander, (löjtn.), 38.
„ Alexander, (handl.), 38.
„ David, 31, 37, 38, 74.
„ Johan, 38.
„ Kristina, 38.
„ Magdalena, 38.
„ Margareta, 38.
„ Marta, 31, 33, 38.
Helmstedt, Agnes Marg. von, 15.
Henriksdotter, Anna, 47.
Henriksson, Jakob, 48, 52, 74.
Hermansson, Regina, 61.
Hingstman, Anna, 54.
„ Katarina, 35, 36.
Hjort, Agneta, 53.
„ Anders, 52, 74, 75.
„ David, 27, 52.
„ Margareta, 53.
Holmstedt, Olivier, 46.
Holst, Margareta, 50.
Homman, Anders. 24, 25, 35, 74.
Horn, Johan Ludvig von, 35.
Hoppenstedt, Baltzar, 22, 57, 58, 75.
„ Baltzar Esaias, 22.
„ Baltzar Georg, 22.
„ Emerentia Brita Maria, 22.
„ Johanna Dorotea, 22.
„ Kasper D., (bruksp.), 58.
„ Kasper D., (borgm.), 20, 21, 22, 56, 58, 74, 76.
„ Katarina Dorotea, 22.
Hultin, Karl, 36.
Håkansson, Mattias, 71, 75.

Håkansson, Per, 42, 48, 74.
Höijer, Katarina, 37.
Hök, Dorotea, 49.
Höök, Esbiörn, 59, 75.
Ingesson, Klemet, 58.
Jakobsdotter, Margareta, 67.
„ Malin, 40.
Jakobsson, Jakob, 52.
Junge, Kasper, 66.
Johansdotter, Kristina, 38.
Johansson, Hans, 59, 66, 75.
„ Peter, 66, 67, 75.
Jonsdotter, Marta, 29, 34.
Jonsson, Börje, 47.
„ Daniel, 54, 74.
Jäger, Brita Cæliusdotter, 27.
„ Hans, 31.
„ Marta, 30, 31, 33.
Jönsson, Jöns, 53, 66, 74, 75.
Kaske, Pawel, 51, 74.
Kastman, Anna Katarina, 56.
„ Erik, 31, 56.
Kiön, Maria, 49.
Kjellman, Marta, 69.
„ Markus, 69.
Klatte, Margareta, 66.
Klerk, Hans, 62.
Klingspor, Kristina Margareta, 68.
Klint, Esaias, 43, 52.
„ Johanna Elisabet, 4?.
„ Judit Helena, 22.
„ Kristina Eleonora, 51.
Klunder, Baltzar, 72, 75.
Klåckare, Anders, 40.
Knaph, Dorotea, 48.
„ Kristoffer, 48.
„ Olof, J., 48, 74, 75.
Kræhms, Johan Rudolf, 48, 53.
Krahner, Hans Mikael, 39, 53, 54, 74.
„ Johan Mikael, 54.
Krelen, Jakob, 45.
„ Katarina, 44, 62.
Kreuger (Kröger), Anders, 65.
„ Anna Lena, 65.
„ Anna Maria, 65.
„ David, 65.
„ Joakim, 65.
Kreuger, Jakob, 65.
„ Johan, 65.
„ Johan Fredrik, 65.
„ Katarina Elisabet, 65.
„ Katarina Maria, 65.
„ Olaus, 65.
„ Peter, (kammarråd), 65.
„ Peter, (handl.), 65.
„ Samuel, 65.
„ Sven, 52, 65.
Kretzmer, Anton, 57.
„ Maria Elisabet, 22, 57.
Krusberg, Maria, 70.
Kruskopp, Erik, 40.
Krååk, Lars, 72.
„ Maria, 27.
„ Nils, 27.
Krögerström, Mattias, 57.
Kullberg, Anders Karlsson af, 14.
Kåre, Jonas, 45.
Lagerman, Johan, 19.
Lalin, Erik, 30.
„ Kristina Charlotta, 30.
Larelius, Daniel, 67.
„ Sven, 67.
Laurin, Helena Maria, 43.
Lewenhagen, Dorotea Maria, 54.
Lidbeck, Katarina Maria, 30.
Liljehorn, Ulrik Teodor, 56.
Lind, Anders, 29.
Lindberg, Katarina Maria, 57.
Lindblad, Elsa, 28.
Lindeblad, Gustaf Otto von, 28.
Lindgren, Hans Peter, 60.
„ Petrus, 42.
Lindman, Dorotea, 39.
„ Katarina, 26.
„ Zakarias, 26, 74.
Link, Fredrik, 37, 40, 58, 74, 75.
„ Henning, 40.
Lippia, Brita, 46, 48, 74.
„ Marta, 31, 37, 38.
„ Sara, 27.
Lippius, Jonas, 27.
„ Stefan, 38, 46.
Ljungberg, P. G., 16.
Lode, Ernst, 15, 17.

Lund, Peter, 72.
Lönebom, Lars 51, 74.
Löfberg, Maria, 72.
„ Sven, 72
Löfman, Johan, 38.
Löhngren, Peter, 51, 57, 69.
Löönberg, Sven, 41.
Malchouve, Martin, 69.
Man, Hans, 72, 75.
Mattsdotter, Maria, 57.
Mattsson, Börje, 34.
Maville, Margareta, 57.
„ Maria, 32.
Mæchel, Margareta, 46.
Mekelburg, skeppare, 54.
Melin, Georg, 38.
„ Ingeborg, 41.
„ Ingeborg Lisa, 38.
Mertzer, Katarina, 42.
Mett, Johan Gotthard, 32, 33.
„ Johan Simon, 33.
„ Klas, 33.
„ Klas Henrik, d. ä., 11. 33, 44, 60.
„ Klas Henrik, d. y., 33.
Mettin, Katarina Elisabet, 33.
Millberg, Erik, 50.
Mittler, J. J., 50.
Moberger, Anna Elisabet, 49.
„ Peter, 55, 58, 59, 75.
Montan, Zakarias Peter, 65.
Montelius, Anna Margareta, 59.
„ Daniel, 59.
„ Elisabet, 66.
„ Nikolaus, 66.
Morin, Bengt, 47.
„ Mattias, 47.
Myrstedt, Amund, 58.
„ Amund Gabriel, 58, 59.
„ Gabriel, 58.
„ Henning, 58, 59, 69.
Mühlenbruch, Anna, 32.
„ Anna Marta, 32, 60.
„ Alexander, 31, 32, 45.
„ Barbara Charlotta, 32, 39.
„ Brita, 32, 45.
„ David, 31, 32, 44, 45.
Mühlenbruch, Didrik, 30, 33, 37, 38, 48, 74.
„ Helena, 31.
„ Johan, 31, 46, 47, 48, 53, 54, 74.
„ Karl Alexander, 32.
„ Kristina, 27, 31.
„ Maria Kristina, 32.
„ Sofia Amalia, 32, 33.
„ Ulrika Eleonora, 32, 33.
Månsdotter, Magdalena, 38.
Månsson, Folke, 47, 74.
„ Håkan, 52, 65, 74, 75.
Månstadia, Ingrid, 53.
Möller, Lorentz, 55.
Nilsdotter, Margareta, 18.
Nilsson, Gerhard, 42, 43, 74, 75.
Nobelius, P., 52.
Nordstedt, Daniel, 64.
Norlin, Brita, 41.
Norström, Katarina Elisabet, 58.
Nydelius, Helena Katarina, 47.
Nässman, Eleonora Sofia, 33.
Olofsdotter, Anna, 66, 75.
Olofsson, Hans, 36, 75.
„ Mattias, 55, 57, 75.
„ Sune, 36, 37.
Osenhjelm, Josef, 20, 23.
„ Kristiern Josef, 20, 23.
„ Maria, 20.
„ Sara, 20.
Palumbus, Joel, 18.
„ Jonas, 29, 34.
Pauli, Katarina, 36.
Pederson, Ingolf, 72, 75
Persdotter, Brita, 30, 31, 33, 34.
„ Gertrud, 52.
„ Svenborg, 34.
Petersson, Johan, 16.
Pihl, Kristina Maria, 65.
Pinceer, Elisabet, 39.
Pohl, Katarina Charlotta, 60.
„ Kristina Charlotta, 49.
Porsell, Sven Nilsson, 19, 48, 49, 73, 74.
Possieth, Margareta, 19.
Preuss, Kristina, 18.
Psilander, Eva, 35.

Psilander, Gustaf von, 25.
Qvickelberg, Paul von, 26.
Raab, Werner, 49.
Rees, Anna de, 32.
„ Hans de, 32.
„ Jakob de, 27, 31.
„ Johan de, 31.
„ Katarina de, 27, 31.
Rehbinder, Katarina Eleonora, 39.
„ Reinholdt, 12, 73.
Reuch, Katarina, 57.
Ridderschantz, Wolmar Krist., 72.
Riddersporre, Anna Katarina, 60.
„ Daniel Samuel, 60.
Ridderstolpe, Karl Johan, 11.
Robeck, (Gyllenbååt), Börje, 34, 35.
„ Johan, 35.
„ Mattias, 29, 34, 35, 37, 74.
Rodde, Elisabet, 29.
„ Gunilla, 29, 43.
„ Johan, borgm., 29.
„ Johan, komminister, 29.
„ Johannes, 29.
„ Marta, 29, 38, 39.
Rolandsdotter, Elisabet, 71.
Root, Gunnar, 24.
„ Ulrik, 66.
Rooth, Maria, 34.
„ Zakarias, 34.
„ (Gyllenroth), Jonas, 34.
Ros, Henrik, 71, 75.
Rosenhagen, Andreas, 60.
„ Dorotea, 45, 68.
„ Sven, 59, 60, 67, 68.
Rosenfeldt, Katarina von, 11.
„ Werner von, 10, 11, 73, 74.
Rothlieb, G. Fr., 21.
Rothovius, Jonas, 34, 48.
Rudbeck, Karl Gustaf, 60.
Ruth, Johan, 57.
Ruther, Anna Elisabet, 19.
„ Johan, 19, 36.
„ Kristina Beata, 20
„ Magnus Lorentz, 20.
„ Marta Maria, 19.
„ Nils, 19.
Ruther, Peter, d. ä., 19.
„ Peter, d. y., 19.
Sahlstedt, Olof, 69.
Sahlstéen, Anna Margareta, 46.
„ Ingrid Kristina, 46.
„ Johan Peter, 46.
„ Karl Jakob, 46.
„ Sven, 46, 66, 67.
Salomon, Anna Katarina, 52, 65.
„ Elias, 51.
„ Ernst Didrik, 46, 51.
Saltzau, Anna, 42, 63.
„ Barbro, 62.
„ Elisabet, 56, 63, 64, 73.
„ Gerhard, 45, 62.
„ Henrik, 60, 61.
„ Joakim, 60, 62, 63, 64.
„ Katarina, 63.
„ Kristina, 63.
„ Mauritz, d. ä., 60, 61, 62.
„ Mauritz, d. y., 64.
„ Margareta, 56, 63.
Sandberg, Juliana, 73.
„ Karl, 73.
Saur, Anna, 27.
„ Didrik, 27.
„ Kasper, 27, 28, 31, 53
„ Lucia, 27, 53.
„ Margareta, 27.
„ Tomas, 27, 56.
Schaeij, Johan, 27.
Scharp, Katarina, 35.
Scheder, Ingeborg, 48, 53.
Schotte, Johan Gustaf, 52.
Schoting, Paul von, 32.
„ Rudolf von, 32.
Schmitt, Daniel, 32, 45.
Schröder, Anna Katarina, 14.
„ Elsa Trona, 14.
„ Georg Claudius, 14.
„ Herman, 13, 14, 42.
„ Johanna Katarina, 14.
„ Karl Gustaf, 14.
„ Klas, 14.
„ Margareta Sofia, 14.
Schultz, Anders, 55.
„ Anna Katarina, 64.

Schultz, Helena, 65.
„ Israel, 64.
„ Johan, 55, 64.
Schvan, Joen, 46.
Schytte, Anna Jakobsdotter, 64,
„ Henning, 14.
Segersson, Jonas, 17.
Segrelius, Daniel, 64.
“ Lars, (kyrkh.), 64.
„ Lars, (handl.), 38, 64.
Sehltzen, Anna Lisken von, 36.
„ Johan Henrik von, 36.
„ Jonas von, 36.
„ Katarina Magd. von, 36.
„ Kristoffer von, d. ä., 35, 36, 44, 74.
„ Kristoffer von, d. y., 19, 36, 51.
„ Peter von, 36.
Seleman, Katarina, 69, 75.
Semmel, Adam, 67, 75.
„ Maria, 67.
Severin, Andreas, 56
Sigteon, Johan, 63.
Silvius, Mattias, 73.
Sivers, Hedvig, 19.
Siwert, Fredrik, 29, 43, 74.
Sjöborg, Anna Elisabet, 23, 24.
Skytte, Johan Bengt, 36, 37.
Sommar, Hedvig Ulrika, 72.
„ Ingrid, 71.
„ Johan Didrik, 53.
Spaak, Elisabet Persdotter, 27.
Spielhammar, Elisabet, 19.
Spore, Katarina, 51.
„ Mattias, 51.
Sporselius, Per, 18.
„ Peter Henrik, 23.
Stagnelius, Magnus, 14,
Starbeck, Israel Mattias, 57.
„ Jonas, 57.
Starbeckia, Katarina, 38.
Stjernberg, Anna Mattiasdotter, 40.
Stjernfeldt, Kristina, 70.
„ Per, 70.
Stricker, Brita Katarina, 19, 36.
Stridbeck, Didrik, 12, 35, 43, 74.
Stridbeck, Henrik, 35.
„ Kristina Alisa. 35.
Stråle af Ekna, Märta, 18.
Strömberg, Anders, 28, 29.
„ Anna, 29.
Ströman (Ehrenström), Nils, 31.
Sturk, Elisabet, 55.
„ Hans, 55.
Sundberg, Katarina, 58 f.
Svan, Anna, 44, 45.
Svebilius, Anders, 43.
„ Anna, 29.
„ Daniel, d. ä., 43.
„ Daniel, d. y., 11, 43.
„ Elisabet, 29.
„ Erasmus, 29.
„ Georg, (lektor), 16, 63.
„ Georg, (häradsh.), 36, 43.
„ Georg, (landsk.), 63.
„ Gerhard, 43.
„ Hedvig Kristina, 72
„ Jonas, 41.
„ Katarina Elisabet, 58, 59.
„ Katarina Helena, 23, 33.
„ Katarina Magdalena, 36, 37.
„ Kristina Margareta, 36.
„ Olaus, 43. 63.
„ Olof, 59.
Svensson, Jon, 71, 75.
Teen, Maria von, 48.
Ten, Maria, 71.
Thamsten, Johan Peter, 36, 37.
Tingberg, Peter, 40.
Torrenius, Erik, 53.
Trolle, Arnold, 56, 63.
„ Georg, 56.
„ Ingrid, 20.
Törngren, Anders, 41.
„ Niklas, 40.
Törning, Elisabet, 40, 41.
Unruh, Wentzel von, 68.
Uppstedt, Anna Elisabet, 59.
Utterbom, Anna Maria, 59, 68.
Velhuysen. Katarina, 47.
Wachtmeister, Blechert, 14, 15, 16, 17, 73.
„ Hans, 15.

Wachtmeister, Ulrika, 17.
Wahlbom, Engel Katarina, 73.
Wahlsteen, Elisabet, 65.
„ Hedvig Maria, 27.
„ Nils, 65.
„ Sven, 65.
Wallenstråle, Martin Georg, 14.
Wallinus, Olaus Nicolai, 29.
Wallman, Erik, 72.
Wallrawe, Herman, 27.
„ Katarina, 27.
„ Reinhold, 27
Wasserführer, Anna Barbara, 64.
„ Katarina Elisabet, 64.
„ Lorentz Kristian, 64.
„ Maria Kristina, 64.
Wasserman, Johan Henrik, 56.
Wattrang, Gustaf, 11.
Weijdling, Adolf Ulrik, 57.
„ Anna, 56
„ Anna, 57.
„ Anna Kristina, 22.
„ Anna Magdalena, 27, 56.
„ Daniel, 56, 60.
„ Emerentia, d. ä., 21, 22, 56.
„ Emerentia, d. y., 51, 57.
„ Emerentia Susanna, 56.
„ Georg, 56.
„ Greta Lisken, 56.
„ Johan, 56.
„ Jörgen, 22, 55, 75, 76.
„ Margareta, 56.
„ Mikael, d. ä., 56, 63.
„ Mikael, d. y., 27, 56.
„ Peter Jörgensson, 56.
„ Peter Mikaelsson, 22, 56, 57.
„ Peter Petersson, 56.
Weijnberg, Bengt, 55.
Wendt, Anna, 56.
„ Magdalena, 41.
Wennberg, Ture, 14
Werner, Anna, 71.
„ Georg, 14, 71.
Werner, Samuel, 71, 75.
Westenhjelm, Tobias, 29.
Westerdal, Ingrid, 33.
Westman, Ingeborg Kristina, 58.
Wideman, änka, 50.
Wiebe, Anna Margareta, 55.
Wijk, änka, 52.
Wijkström, Anders, 72.
„ Kristina Katarina, 72.
„ Nils, 72.
Willihamsson, Johan, 38.
Wimmerstedt, Nils, 38, 60.
Wippert, M., 55.
Witte, Anna Lucia, 32, 45.
„ Fredrik, 45.
„ Georg, 45.
„ Hans Kristian, 45.
„ Joakim, d. ä., 44, 62.
„ Joakim, d. y., 42, 45, 63.
„ Katarina, d. ä., 45, 62.
„ Katarina, d. y., 45.
„ Kristian, d. ä., 44, 45, 74, 75.
„ Kristian, d. y., 45
„ Margareta Sofia, 32, 45.
Wrangel, Otto Wilhelm, 13.
Wulffrath, Barbara, 16.
Wästfelt, Erik Magnus, 26
Zelin, Erik, d. ä., 43.
„ Erik, d. y., 43.
Zellinger, Katarina, 19.
Åbrandt, Anna Märta, 49.
„ Frans Didrik, 49.
„ Katarina, 59.
„ Lars, 59, 75.
„ Lorentz, 49.
„ Magnus, 50 f., 65.
„ Peter, 49.
„ Ulrika, 65.
Åsberg, Nils, 53.
Åstrand, Peter, 64.
Östman, Johan, 60.
„ Maria Charlotta, 60.

Rättelser och tillägg.

Sid.	6	rad	4	uppifrån	*står*	Börjar	*läs*	Börja
„	„	„	6	„	„	„	„	„
„	10	„	22	„	„	maj:ts	„	maij.tz
„	„	„	„	„	„	wälborne	„	welborne
„	14	„	10	nedifrån	„	högwälborne	„	högwælborne
„	19	„	12	uppifrån	tillägges: Grafven saknar nu grafsten.			
„	“	„	9	nedifrån	*står*	Åby	*läs*	Åhs
„	23	„	12	uppifrån	„	Christina	„	Cristina
„	„	„	14	„	„	Deras	„	Dessas
„	„	„	16	„	„	besörjde	„	besörgde
„	26	„	5	nedifrån	„	Denna	„	Denne
„	„	„	4	„	„	dess	„	des
„	27	„	11	„	„	Edengren	„	Edenberg
„	28	„	4	uppifrån	„	Denna	„	Denne
„	„	„	5	„	„	dess	„	des
„	34	„	7	„	„	vår	„	wår
„	„	„	„	„	„	arbets	„	arbetz
„	„	„	14	„	„	härlighet	„	härligheet
„	35	„	5	nedifrån	„	J. Roddes	„	hustru Roddes
„	37	„	20	„	„	arfwingar	„	arwingar
„	39	„	19	„	„	n:o 80	„	n:o 60
„	40	„	6	uppifrån	„	Tänk	„	Tänck
„	„	„	7	„	„	de	„	te
„	„	„	8	„	„	bättre	„	bettre
„	41	„	1	„	„	1670	„	1690
„	„	„	2	„	„	Norlin	„	Melin
„	„	„	18	„	tillägges: kyrkoherde i Kastlösa.			
„	50	„	1	„	*står*	Strandvaget	*läs*	Strandtvaget
„	53	„	21	„	„	1741	„	1753
„	„	„	23	„	„	1775	„	1805
„	„	„	9	nedifrån	„	Du	„	Tu
„	55	„	9	„	„	413	„	419
„	63	„	10	uppifrån	„	n:o 33	„	n:o 29 och 33
„	67	„	14	„	tillägges: Anno 1705			
„	74	„	14	„	*står*	(27)	*läs*	(25).

Tillkännagifvanden

för Kalmar läns fornminnesförenings medlemmar.

Kalmar läns fornminnesförening, som bildades år 1872 på initiativ af landskamreraren J. A. Södermark, har till **ändamål** att ”inom länet efterforska, undersöka och bekantgöra samt, för så vidt ske kan, samla sådana fornlämningar, som äro af betydelse i etnologiskt, kulturhistoriskt eller konsthistoriskt hänseende”.

Ledamöterna äro af tre slag: hedersledamöter, ständiga ledamöter och årsledamöter. Ständig ledamot är den, som på en gång erlägger **10 kronor** i medlemsafgift; årsledamot betalar årligen **1 krona.**

Styrelsen.

Landshöfdingen C. A. Fagerlund, ordförande.
Kongl. sekreteraren C. Gethe, v. ordförande.
Landträntmästaren C. R. Melén, kassör.
Lektorn F. J. Bæhrendtz, sekreterare och amanuens.
Seminarierektorn J. Wickbom.

Föreningen har tid efter annan utgifvit smärre **publikationer,** af hvilka följande äro tillgängliga i bokhandeln:

Teckningar ur Kalmar museum, I. 1890. 1: 50 kr.

Kalmar museum. Vägledning för besökande. Andra uppl. 1898. 75 öre.

Meddelanden från Kalmar läns fornminnesförening, I. 1898. 1: 50 kr.

Innehåll: Kalmar läns fornminnesförening och dess museum. Karlevistenen. Bronsåldersfynd från St. Dalby i Kastlösa socken, Öland. En grafsten i Mönsterås från 1600-talet. Graffält från järnåldern i Wimmerbyorten. Fornborgar i Södra Tjust.

Meddelanden från Kalmar läns fornminnesförening, II. 1900. 1: 50 kr.

Innehåll: Kalmar domkyrkas grafvar och epitafier.

Ett tredje häfte ”Meddelanden” förberedes, för hvilket följande uppsatser äro under arbete:

Söderåkra socken i kyrkligt, historiskt och arkeologiskt hänseende. Kronobäcks kloster. Fasta fornlämningar i Tjust. Ett öländskt graffält från den äldre järnåldern (Öfre Ålebäck). Kalmar domkyrkas förvaltning (historik).

Föreningens museum å Kalmar slott, vanligen kalladt **Kalmar museum**, är tillgängligt för allmänheten efter tillsägelse hos slottsvaktmästaren.

Inträdesafgiften utgör: söckendagar kl. 10—12 f.m. 25 öre, sön- och helgdagar kl. 2—5 e.m. 10 öre, öfriga tider 50 öre; under juni—september är afgiften sön- och helgdagar kl. 2—3 e.m. 25 öre. — Under pågående gudstjänst i slottskyrkan är museet ej tillgängligt. — De besökande anmodas att genast vid inträdet, för kontrollens skull, själfva nedlägga stadgad afgift i sparbössan till vänster om ingången.

Elever vid länets undervisningsanstalter äga fritt tillträde, då de åtföljas af vederbörande lärare eller lärarinna, dock samtidigt ej till större antal, än att nödig tillsyn kan äga rum. Anmälan bör i hvarje särskildt fall göras hos amanuensen vid museet eller i hans frånvaro hos någon af styrelsens ledamöter, hvilken bestämmer tiden för tillträdet och pröfvar, om tillsynen kan anses betryggande.

Obs. Föreningens medlemmar hafva, mot uppvisande af medlemskort, **fritt** tillträde till museet.

Obs. Föreningens medlemmar erhålla **fritt** ett exemplar af senaste ”Meddelanden”.

Obs. Föreningens medlemmar erhålla vid direkt köp hos sekreteraren 33 1/3 **procents rabatt** å föreningens ofvannämnda publikationer.

Obs. Föreningens medlemmar anmodas vänligen att hvar på sin ort främja föreningens verksamhet.

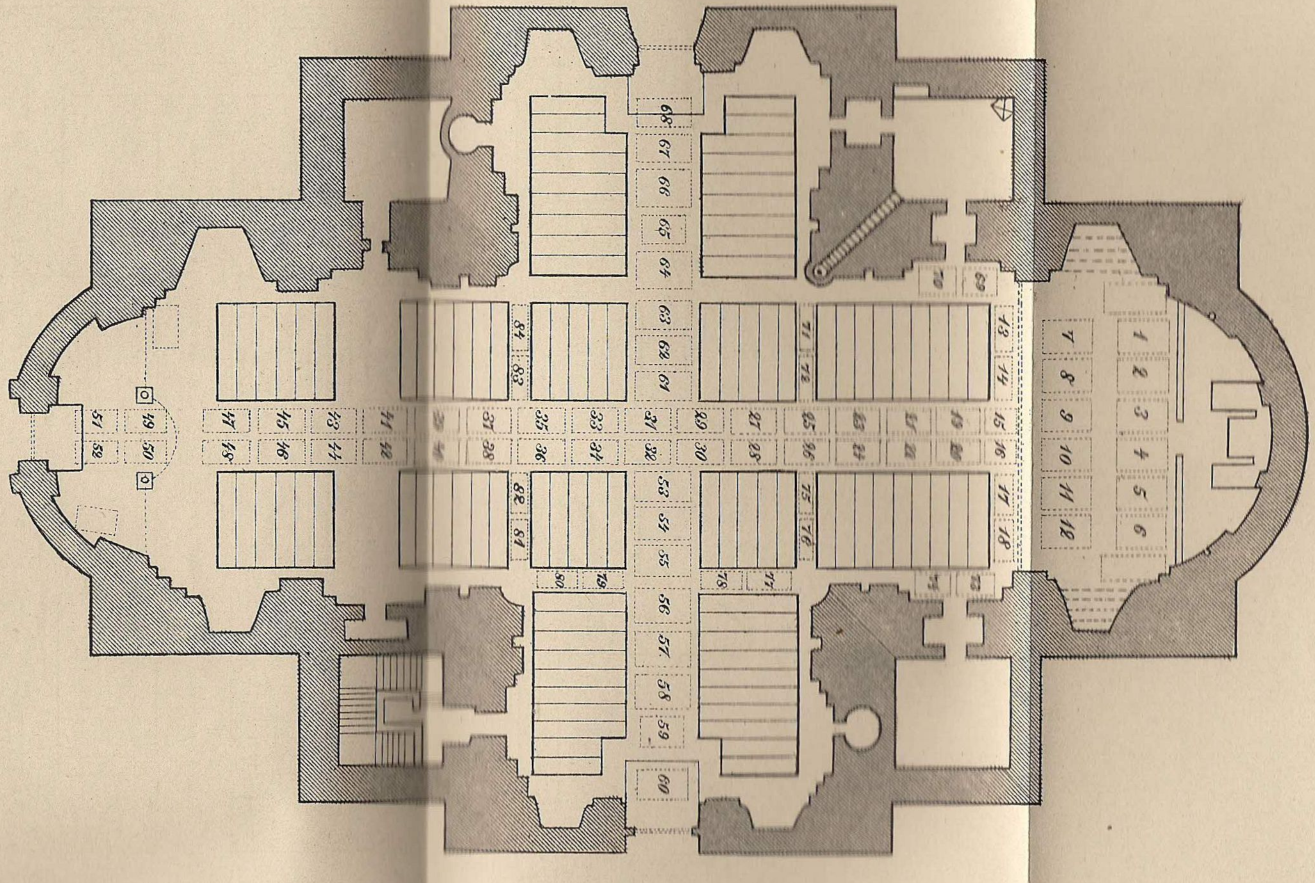

Karta öfver Kalmar Domkyrkas grafvar.

800 04 31 9439 06 BTJ

Fornsaker och äldre mynt

köpas för Kalmar läns fornminnesförenings museum af undertecknad, som större delen af året träffas hvarje söckendag: i mitt hem kl. $9^1/_2$—$10^1/_2$ och i domkapitlets expedition kl. $10^1/_2$—$11^1/_2$ f.m. Under månaderna juni—augusti träffas jag med säkerhet endast onsdagar kl. 10—12 f.m. i domkapitlets expedition.

Kalmar i april 1900.

F. J. Bæhrendtz.
Norra Långgatan 9.